

**Základná škola,
P. Mudroňa 3, Martin**

UČEBNÉ OSNOVY
1. CYKLUS (1. – 3. ROČNÍK)

Obsah

1.	Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia	3
1.1.	Slovenský jazyk a literatúra	3
1.2.	Anglický jazyk	24
2.	Vzdelávacia oblasť Matematika a informatika	29
2.1.	Matematika.....	29
2.2.	Informatika	55
3.	Vzdelávacia oblasť Človek a príroda	59
3.1.	Človek a príroda	59
4.	Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť	72
4.1.	Človek a spoločnosť	72
4.2.	Etická výchova	87
4.3.	Náboženská výchova Rímskokatolícka.....	96
4.4.	Náboženská výchova Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania	104
5.	Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce.....	108
5.1.	Človek a svet práce	108
6.	Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra	116
6.1.	Hudobná výchova.....	116
6.2.	Výtvarná výchova	124
7.	Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb	129
7.1.	Telesná a športová výchova	129
7.2.	Realizácia tretej vyučovacej hodiny predmetu telesná a športová výchova (TSV)	137

1. Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

1.1. Slovenský jazyk a literatúra

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	Slovenský jazyk a literatúra
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je našim cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 279 hodín ročne - 9 hodín týždenne 2. ročník 3. ročník
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Ovládanie jazyka alebo viacerých jazykov je v dnešnej informačnej a globalizovanej spoločnosti nevyhnutným predpokladom spoločenského a pracovného uplatnenia človeka. Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia zohráva dôležitú úlohu pri rozvíjaní jazykovej a komunikačnej gramotnosti žiaka, ktoré ho pripravuje na proces vzdelávania a následne na pracovnú a životnú sebarealizáciu. Učenie sa jazykov žiakovi pomáha aj pri osobnostnom, sociálnom a kultúrnom rozvoji.

Hlavným cieľom 1. cyklu je vytvárať základy čitateľskej a pisateľskej gramotnosti v nadväznosti na predchádzajúce skúsenosti žiaka. Zámerom je pomocou všetkých dostupných prostriedkov utvárať čitateľské a pisateľské návyky žiaka a formovať ho ako čitateľa a pisateľa.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Viest jednoduchý dialóg primerane situácii a komunikačnému partnerovi.
2. Vyjadriť myšlienky, predstavy a emócie v hovorenom texte.
3. Vyjadriť myšlienky, predstavy a emócie v písanom a v obrazovo-písanom texte.
4. Počúvať a čítať primerané vecné texty.
5. Orientovať sa v nesúvislých a obrazovo-písaných textoch.
6. Počúvať a čítať primerané umelecké texty.
7. Identifikovať v texte explicitné informácie a vyvodit' z textu základné implicitné informácie.
8. Sledovať vlastné porozumenie textu.
9. Použiť pri porozumení a tvorení textu primerané jazykové znalosti a osvojené pravopisné pravidlá.

**Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA**

Obsahový štandard a výkonový štandard					
	Komponent: Komunikačná interakcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD			
			1. ročník	2. ročník	3. ročník
			Vhodne použiť rôzne pozdravy pri nadviazaní a pri ukončení kontaktu v bežnej komunikácii. Sformulovať rôzne spôsoby oslovenia v bežnej komunikácii. Vhodne použiť pozdravy pri nadviazaní a pri ukončení kontaktu vo verejnej komunikácii. Sformulovať zisťovaciu a doplňovaciu otázku. Použiť na vyjadrenie prosby a priania rôzne slovné spojenia a vety. Sformulovať jednoduché zdôvodnenie bežného javu. V dvojici klásť otázky a odpovedať na ne. Začať jednoduchý dialóg v dvojici, použiť pritom vhodné jazykové prostriedky. Viesť jednoduchý dialóg v dvojici striedaním otázok a odpovedí.	Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom. Predstaviť sa v bežnej komunikácii. Sformulovať rôzne spôsoby oslovenia vo verejnej komunikácii. Použiť pri tykaní a pri vykaní spisovné tvary slovesa. Podakovať a ospravedlniť sa primerane adresátovi v komunikačnej situácii. Porovnať význam zisťovacej a doplňovacej otázky a uplatniť pri nich spisovnú melódiu. Vyjadriť rôzne komunikačné zámery (otázku, prosbu, prianie, súhlas, nesúhlas) v dialógu. Sformulovať jednoduché zdôvodnenie vlastného konania. Začať a ukončiť jednoduchý dialóg v dvojici vhodnými jazykovými prostriedkami. Pozorne počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho repliky. Jasne a zrozumiteľne sformulovať svoju myšlienku, potrebu a svoj pocit. Udržiavať pri vyjadrení svojej myšlienky, potreby a svojho pocitu s komunikačným partnerom očný kontakt.	Sformulovať otázku, prosbu, prianie, nesúhlas, námietku a jednoduché zdôvodnenie. Vyjadriť rôzne komunikačné zámery (otázku, prosbu, prianie, súhlas, nesúhlas, námietku) v dialógu. Odlíšiť rôzne komunikačné zámery a použiť pri ich vyjadrení spisovnú melódiu. Požiadat' o informáciu a na požiadanie informáciu poskytnúť. Viesť jednoduchý dialóg a klásť vecné otázky. Formulovať vecné otázky a odpovede, neodbočovať od témy. Vyjadriť v dialógu rôzne komunikačné zámery (oznámenie, otázku, prosbu, prianie, súhlas, nesúhlas, námietku, zdôvodnenie a pod.). Uplatniť pravidlá vedenia dialógu prostredníctvom telefónu. Použiť pri vedení dialógu vhodné vety, slová a slovné spojenia, vhodnú melódiu, mimiku a vhodné gestá. Vyjadriť myšlienky, potreby a pocity jazykovo a sociálne primeraným spôsobom. Jasne a zrozumiteľne sformulovať rozvité vyjadrenie svojej myšlienky, potreby a svojho pocitu vhodnými slovami. Pozorne sledovať reakciu komunikačného partnera na vyjadrenie svojej myšlienky, potreby a svojho pocitu (očný kontakt, melódia, mimika, gestá).

OBSAHOVÝ ŠTANDARD		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	Komunikačné zvyklosti	rozlišovanie pozdravov, predstavenia sa	- rozlišovanie oslovenia, tykania/vykania vo verejnom a v súkromnom komunikačnom prostredí, - formulovanie ústneho poďakovania a ospravedlnenia.	
	Komunikačné zámary a ich vyjadrenie	- formulovanie zisťovacích a doplňovacích otázok, - formulovanie prosby, priania - formulovanie vlastných potrieb a prežívaných pocitov primeraným spôsobom ,	- formulovanie zisťovacích a doplňovacích otázok, - formulovanie jednoduchého zdôvodnenia javu alebo vlastného konania , - formulovanie vlastných potrieb a prežívaných pocitov primeraným spôsobom	- formulovanie zisťovacích a doplňovacích otázok, - formulovanie prosby, priania, nesúhlasu a námietky, porovnávanie rôznych spôsobov ich vyjadrenia, - formulovanie jednoduchého zdôvodnenia javu alebo vlastného konania , - presnosť a pravdivosť vyjadrenia pri požiadaní o informáciu a pri poskytnutí informácie
	Dialóg	- pozorné počúvanie komunikačného partnera , - nácvik dialógu v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh.	- nácvik jednoduchého dialógu v dvojici: kladenie otázok a formulovanie odpovedí, pravidelné striedanie replík oboch komunikačných partnerov , - nácvik dialógu v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh.	- priamy dialóg a telefonický dialóg, - nácvik dialógu v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh. - vysvetlenie rozdielov na jednoduchom príklade medzi rozhovorom s človekom a interakciou s AI.
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom tém dialógu.	- formulovanie oznamovacích, opytovacích, rozkazovacích, zvolacích a želacích viet, - uplatňovanie a rozlišovanie melódie viet podľa komunikačného zámeru, - uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť).	- používanie vhodných slovných spojení a viet pri vyjadrovaní rôznych komunikačných zámerov - funkčné používanie pohybových prostriedkov počas dialógu: mimika, gestá, očný kontakt, - uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť).

	Hovorená produkcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:	1.ročník <i>Vybrať si s pomocou učiteľa tému hovoreného prejavu. Graficky (kresbou, symbolom) zaznamenať kľúčové slová k vybratej téme hovoreného prejavu. Spontánne vyrozprávať prežitú udalosť. Vyrozprávať príbeh podľa obrázka. Uplatniť v rozprávaní časovú postupnosť pomocou obrázkovej osnovy. Pozorovať priamo predvádzaný pracovný postup. Pozorovať vonkajší vzhľad reálneho predmetu a vymenovať jeho hlavné znaky. Pozorovať vonkajší vzhľad zobrazeného predmetu a vymenovať jeho hlavné znaky podľa kategórií (tvar, farba, veľkosť, materiál, použitie). Predniesť tradičný vinš. Pripraviť si a v triede predniesť blahoželenie individuálnemu adresátovi. Pozorne si vypočuť hovorený prejav spolužiaka. Pozorne si vypočuť hovorené prejavy iných hovoriacich v triede/v škole.</i>	2.ročník <i>Zhromaždiť základné informácie k téme hovoreného prejavu. Vyjadriť doterajšie skúsenosti s vybratou témou hovoreného prejavu. Písomne zaznamenať kľúčové slová k vybratej téme hovoreného prejavu. Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku. Pripraviť si rozprávanie príbehu pomocou obrázkovej osnovy a predniesť ho v triede. Pomocou obrázkovej osnovy usporiadať poradie pozorovaných alebo vykonávaných činností. Pozorovať vonkajší vzhľad blízkej osoby a vymenovať jeho hlavné znaky podľa kategórií (výška, chôdza, časti tela atď.). Pri prednese príležitostného prejavu uplatniť zreteľnú artikuláciu, spisovnú výslovnosť a vhodné tempo. Pri prednese príležitostného prejavu udržiavať očný kontakt s adresátom a používať vhodnú mimiku a vhodné gestá. Odpovedať na otázky k svojmu hovorenému prejavu. Primerane a vhodne klásť otázky k obsahu hovoreného prejavu iných hovoriacich.</i>	3. ročník <i>Písomne zaznamenať svoje myšlienky a informácie k vybratej téme hovoreného prejavu. Pri zbieraní informácií k vybratej téme hovoreného prejavu využiť okrem vlastných myšlienok aj poznanie a skúsenosti iných ľudí (rodiny, spolužiakov, kamarátov). Pri zbieraní informácií k vybratej téme hovoreného prejavu využiť knihy, časopisy a webové stránky. Sformulovať jednoduchú ústnu informáciu. Sformulovať odkaz pre individuálneho a kolektívneho adresáta s uvedením presných údajov. Poznať kľúčové informácie, ktoré má obsahovať oznam (kto, čo, kde, kedy, ako). Písomne pripraviť oznam o triednom/školskom podujatí pomocou zápisu kľúčových informácií. Predniesť v prostredí triedy oznam o triednom/školskom podujatí. Uplatniť pri prednese oznamu spisovnú výslovnosť, vhodné zvukové a pohybové prostriedky (melódiu, tempo, pauzu, mimiku, gestá). Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku.</i>

					<i>Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku. Pripraviť si rozprávanie reálneho alebo vymysleného príbehu pomocou slovnej osnovy a predniesť ho v triede.</i> <i>Použiť v príbehu jazykové prostriedky podporujúce vyjadrenie autorského zámeru.</i> <i>Zaujať poslucháča vhodným a pestrým modulovaním hlasu (melódia, pauza, tempo) a vhodným použitím mimiky a gest.</i> <i>Povedať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti.</i> <i>Pomocou slovnej osnovy vymenovať pozorované alebo vykonávané činnosti v poradí.</i> <i>Písomne zaznamenať a ústne povedať postupnosť činností v pracovnom postupe.</i> <i>8. Pri vymenúvaní opisovaných činností a opisovaných znakov objektu použiť presné a výstižné pomenovania.</i> <i>Predniesť jednoduchý príležitostný prejav.</i> <i>Pripraviť si a v triede predniesť pozvanie pre individuálneho a kolektívneho adresáta (použiť presné údaje, vhodné oslovenie, tykanie/vykanie).</i> <i>Korigovať nepresnosti alebo nejasnosti vo svojom ústnom vyjadrení.</i> <i>Sformulovať, čo chcem v svojom hovorenom prejave zlepšiť.</i> <i>Vypočúť hovorený prejav a klásť otázky k jeho obsahu.</i> <i>Poskytnúť spolužiakovi radu na zlepšenie jeho hovoreného prejavu.</i> <i>Uplatniť pri hovorení situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.</i>
--	--	--	--	--	--

OBSAHOVÝ ŠTANDARD		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	Príprava a prednes hovoreného prejavu	- výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa alebo samostatne, - členenie textu, využitie obrázkovej osnovy , - artikulačné a výslovnostné cvičenia - prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy.	- výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa alebo samostatne, - členenie textu, využitie obrázkovej alebo slovnej osnovy, - artikulačné a výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie mimiky a gest, - prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy.	- výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa alebo samostatne, - zhromažďovanie slovnej zásoby a informácií potrebných k téme , - rozvíjanie témy podľa komunikačného zámeru: informovať, rozprávať, opísať, - členenie textu, využitie obrázkovej alebo slovnej osnovy , - artikulačné a výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie mimiky a gest, - prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy.
	Reflexia hovoreného prejavu	pozorné počúvanie hovoreného prejavu spolužiakov a iných hovoriacich.	- úprava nepresností a nejasností v ústnom vyjadrení pomocou učiteľa a spolužiakov, - kladenie otázok k obsahu počúvaného prejavu, - formulovanie odpovedí na položené otázky.	- úprava nepresností a nejasností v ústnom vyjadrení pomocou učiteľa alebo spolužiakov, - kladenie otázok k obsahu počúvaného prejavu, vyslovovanie predpokladov - formulovanie odpovedí na položené otázky.
	Žánre hovoreného textu	- jednoduché rozprávanie: prežitá skúsenosť, - uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, - jednoduchý príležitostný prejav: nácvik ústneho, blahoželaní a tradičného vinša.	- jednoduché rozprávanie: prežitá skúsenosť, plánovaná udalosť, reálny alebo vymyslený príbeh, - uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, - jednoduchý príležitostný prejav: nácvik ústneho pozvania, privítania, rozlúčenia, tradičného vinša s rešpektom k rôznym zvyklostiam.	- vyjadrenie kľúčových informácií v jednoduchom informačnom texte (odkaz, oznam, správa) , - jednoduchý opisný text: postupnosť dejov pri opise pracovného postupu; hlavné znaky opísaného objektu (konkrétny predmet alebo blízka osoba),

		Komunikačné prostriedky a pravidlá	vyjadrovanie myšlienok v ucelených vetách a jednoduchých súvetiach.	- používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, otázka, - vyjadrovanie vzťahu k pomenúvaným javom prostredníctvom emocionálnych slov alebo jednoduchých frazém (prirovnania alebo iné frazémy, ktorým žiaci rozumejú), - uplatňovanie melódie prejavu podľa obsahu, - uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, - použitie vhodnej slovnej zásoby v hovorenom texte: významové okruhy slov, slovotvorne príbuzné slová, slová s podobným a opačným významom.	- používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, otázka, výzva (rozkaz, prosba), pranie, nesúhlas, námietka, - uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: významové okruhy slov, slovotvorne súvisiace slová, slová s podobným a opačným významom, nadradené a podradené slová, - uplatňovanie melódie, významovej pauzy a tempa prejavu podľa obsahu a komunikačného zámeru textu, - uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť), - pozorovanie rozdielov medzi spisovnou výslovnosťou a bežnou výslovnosťou v danom regióne alebo v miestnom nárečí .
	P í		1.ročník	2.ročník	3. ročník

		VÝKONOVÝ ŠTANDARD	<i>Písať čitateľne veľké tlačené písmená slovenskej abecedy.</i> <i>Písať čitateľne s oporou o grafický vzor písané písmená slovenskej abecedy.</i> <i>Uviesť témy blízke svojej životnej skúsenosti.</i> <i>Pomenovať rôzne témy svojho osobného života.</i> <i>Napísať minimálne dve na seba nadväzujúce vety viažuce sa na jednu udalosť.</i> <i>Písať čitateľne všetky písmená slovenskej abecedy.</i> <i>Písať podľa osvojených pravidiel sémantického a interpunkčného pravopisu: veľké písmeno na začiatku vety, interpunkčné znamienka na konci vety.</i> <i>Sluchové identifikovanie a rozlišovanie zvukov, slov, slabík, hlások.</i>	<i>Písať veľké a malé písmená slovenskej abecedy automatizovane.</i> <i>Písať čitateľne a automatizovane tlačené a písané písmená slovenskej abecedy pri písaní slov a viet.</i> <i>Doplniť vlastný obrázok primeraným písomným komentárom.</i> <i>Písomne zaznamenať myšlienky o blízkej téme alebo ich vyjadriť obrázkom (kresbou, maľbou).</i> <i>Doplniť písaný text primeraným obrazovým vyjadrením.</i> <i>Zapísať slová vystihujúce aktuálne prežívané pocity, predstavy a náladu.</i> <i>Zapísať slová vystihujúce pocity, predstavy a náladu vyvolané miestom, predmetom, osobou, hudbou, obrazom, vôňou.</i> <i>Písomne zaznamenať nápady a námety k téme tvoreného textu podľa požiadaviek žánru tvoreného textu.</i> <i>Napísať jednoduchý odkaz pre individuálneho alebo kolektívneho adresáta.</i> <i>Volíť vhodný obsah písomného odkazu pre adresáta podľa vlastného komunikačného zámeru.</i> <i>Doplniť písomný odkaz vhodným grafickým symbolom.</i> <i>Uplatniť pri písaní vhodné jazykové prostriedky a osvojené pravopisné pravidlá.</i>	<i>Písať všetky písmená slovenskej abecedy automatizovane a čitateľne.</i> <i>Použiť osvojené písmená pri písaní textov.</i> <i>Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na tému blízku ich životnej a jazykovej skúsenosti.</i> <i>Uplatniť pri písaní súvislého textu na tému blízku svojej životnej skúsenosti vhodné spájacie a nadväzovacie prostriedky.</i> <i>Myšlienkovo rozvinúť tému blízku svojej životnej skúsenosti preferovaným spôsobom.</i> <i>Voľne spísať svoje spomienky na udalosti, osoby a miesta.</i> <i>Voľne spísať svoje predstavy o budúcnosti alebo o vymyslených svetoch.</i> <i>Prostredníctvom voľného písania vyjadriť svoj postoj k blízkym témam.</i> <i>Zhromaždiť základné informácie k téme textu.</i> <i>Zozbierať s pomocou učiteľa informácie k téme tvoreného textu z rôznych informačných zdrojov (knihy, časopisy, internet).</i> <i>Napísať jednoduchý informačný text.</i> <i>Vyjadriť v texte pohľadnice vhodné obsahy na základe vlastného komunikačného zámeru aj s uplatnením grafických a obrazových prvkov.</i> <i>Napísať oznam o konaní blížiacего sa podujatia s vyjadrením kľúčových informácií (druh podujatia, miesto, čas, usporiadateľ, cieľová skupina, iné špecifiká podľa typu podujatia) a s primeranou grafickou úpravou.</i> <i>Uplatniť pri písaní vhodné jazykové prostriedky a osvojené pravopisné pravidlá.</i>
--	--	--------------------------	--	--	--

			<i>Napísať pohľadnicu individuálnemu alebo kolektívnemu adresátovi s uvedením jeho poštovej adresy a s vyjadrením primeraného obsahu.</i> <i>Napísať o (skutočnej, vymyslenej) udalosti s dodržaním základnej časovej postupnosti.</i> <i>Písomne zaznamenať kroky pri pozorovanej činnosti.</i> <i>Usporiadať záznam krokov vykonávanej alebo pozorovanej činnosti podľa časového sledu.</i> <i>Opraviť vo vlastnom napísanom texte základné jazykové chyby: písanie veľkých písmen na začiatku vety a vo vlastných menách, interpunkčné znamienka na konci viet.</i> <i>Písať podľa osvojených pravidiel fonemického pravopisu: rozlišovacie znamienka, pravopis dvojhlasok, pravopis ä, dvojzložkové písmená.</i> <i>Písať podľa osvojených pravidiel fonemického pravopisu: i/í po mäkkých spoluhláskach, y/ý po tvrdých spoluhláskach, slabičný pravopis, pravopis slabík so slabikotvornými spoluhláskami.</i>	<i>Vytvoriť pozvánku na vlastné podujatie pre individuálneho alebo kolektívneho adresáta s vyjadrením kľúčových informácií o podujatí a s primeranou grafickou úpravou.</i> <i>Uplatňovať pri tvorbe informačných textov (odkaz, pohľadnica, oznam, správa, pozvánka) osvojené jazykové znalosti a pravopisné pravidlá.</i> <i>Vyjadrenie kľúčových informácií v písanom texte odkazu, oznamu a správy.</i> <i>Napísať príbeh, vlastnú skúsenosť alebo zážitok.</i> <i>Uplatniť v písomnom rozprávaní primerané prostriedky vyjadrujúce časové a logicko-príčinné vzťahy medzi vetnými celkami.</i> <i>Zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti.</i> <i>Uplatniť pri zaznamenávaní krokov vykonávanej alebo pozorovanej činnosti primerané slová a slovné spojenia vystihujúce kľúčové detaily.</i> <i>Písomne pomenovať hlavné znaky pozorovaného objektu (konkrétny predmet a blízka osoba).</i> <i>Upraviť obsahovú a jazykovú stránku napísaného textu.</i> <i>Identifikovať a opraviť jazykové a pravopisné nedostatky vlastného napísaného textu podľa osvojených vedomostí a zručností.</i> <i>Upraviť s pomocou učiteľa obsah vlastného napísaného textu podľa svojho komunikačného/autorského zámeru.</i> <i>Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.</i> <i>Písať podľa osvojených pravidiel sémantického pravopisu: pravopis všeobecných a vlastných podstatných mien.</i>
--	--	--	---	---

					<i>Písať podľa osvojených pravidiel etymologického pravopisu: i/í, y/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch domácich slov.</i> <i>Písať podľa osvojených pravidiel etymologického pravopisu: prevzaté slová.</i>
		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
		Elementárne písanie	• prípravné (predpisateľské) cviky, percepčno-motorické zručnosti pri písaní, • fonematická analýza a diferenciácia, prevod hlásky na písmeno, • poznávanie písmen a vzťahu hlásky a písmena, • písanie písmen slovenskej abecedy, • písanie slov, odpis písaného textu, prepis tlačeneho textu, písanie podľa diktovania, • písomné vyjadrovanie vlastných myšlienok .		
		Proces tvorenia textu	• využívanie obrázkovej osnovy pri členení textu .	• výber témy písaného textu pomocou učiteľa alebo samostatne, • rozvíjanie témy podľa komunikačného/autorského zámeru: informácia, rozprávanie, opis, voľné písanie, • využívanie základných spôsobov zhromažďovania myšlienok k téme, • zhromažďovanie slovnej zásoby k téme, • zhromažďovanie základných informácií k téme,	• výber témy písaného textu pomocou učiteľa alebo samostatne, • rozvíjanie témy podľa komunikačného/autorského zámeru: informácia, rozprávanie, opis, voľné písanie, • využívanie základných spôsobov zhromažďovania myšlienok k téme, • výber vhodných slov, slovných spojení a vetných celkov podľa komunikačného/autorského zámeru, • využívanie slovnej osnovy pri členení textu,

				- výber vhodných slov, slovných spojení a vetných celkov podľa komunikačného/autorského zámeru, - využívanie obrázkovej alebo slovnej osnovy pri členení textu, - tvorenie konceptu textu a jeho úprava pomocou učiteľa, - prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy.	- tvorenie konceptu textu a jeho úprava pomocou učiteľa alebo prostredníctvom kontrolných otázok, - prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy.
		Žánre písaného textu	- tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam) - jednoduché techniky tvorivého písania .	- tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam) a obrazovo-písaného textu (pozdávka, pohľadnica), - jednoduché písomné rozprávanie: vyjadrenie prežitej udalosti, plánovanej udalosti, zážitku, skutočného príbehu a vymysleného príbehu, - uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, - jednoduché techniky tvorivého písania.	- vyjadrenie kľúčových informácií v jednoduchom informačnom texte (odkaz, oznam, správa), - jednoduchý opisný text: postupnosť dejov pri opise pracovného postupu; hlavné znaky opisovaného objektu (konkrétny predmet alebo blízka osoba), - jednoduché techniky tvorivého písania.
		Komunikačné prostriedky a pravidlá	vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach .	- vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi, - vyjadrenie vzťahu k pomenúvaným javom citovo zafarbenými slovami, prirovnaniami, jednoduchými frazémami a ďalšími obraznými pomenovaniami.	- vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, výzva (rozkaz, prosba), prianie, nesúhlas, námietka, - používanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte (opakovanie slova, synonymá, zámená, rovnaký tvar slovesa), - uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: významové okruhy slov, slovotvorne súvisiace slová, slová s podobným a opačným významom, nadradené a podradené slová.

		Osvojovanie a uplatňovani e pravopisu	- fonematický pravopis: rozlišovacie znamienka; delenie hlások na samohlásky (krátke, dlhé), dvojhlásky a spoluhlásky (tvrdé, mäkké) ako východisko uplatňovania fonematického pravopisu; pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach, y/ý po tvrdých spoluhláskach; slabičný pravopis (de, le, lie atď.); pravopis dvojhlások, pravopis ä, dvojsložkové písmená (ch, dz, dž); pravopis slabík so slabikotvornými spoluhláskami, - sémantický pravopis: písanie veľkého písmena na začiatku vety; rozlišovanie pravopisu všeobecných a vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, miestne geografické názvy), - interpunkčný pravopis: interpunkčné znamienka na konci vety; použitie spojovníka pri delení slov na konci riadka, písanie čiarky v jednoduchej vete.	- etymologický pravopis: vymedzenie obojakých spoluhlások; písanie i/y, í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch domácich slov (frekventovaných a deťom blízkych); pravopis prevzatých slov (frekventovaných a deťom blízkych), - morfematický pravopis: vybrané slovesné tvary a slovotvorné prípony: jednotné písanie i/í v tvaroch minulého času; jednotné písanie i/í ako tematickej morfémy (<i>robiť, robím</i>); jednotné písanie prípon pri zdrobnených, zveličených alebo citovo zafarbených slovách (<i>nosík, nosisko, mamička</i>), - interpunkčný pravopis; písanie čiarky v jednoduchej vete.
--	--	--	---	--

					<i>Reprodukovat' text vlastnými slovami a zhrnúť kľúčové informácie.</i> <i>Písomne zaznamenať kľúčové slová a informácie z počúvaného až čítaného (prezeraného) textu.</i> <i>Stručne zhrnúť a písomne zaznamenať informácie vyvođené z počúvaného a z čítaného (prezeraného) textu.</i> <i>Sledovať vlastné porozumenie textu.</i> <i>Rozlíšiť medzi informáciou, opisom a rozprávaním.</i> <i>Identifikovať kľúčové informácie v počúvanom a čítanom informačnom texte (oznam, správa a populárno-náučného článku). Identifikovať opisované hlavné znaky opisovaného predmetu a podľa typu osoby (predmet: tvar, farba, veľkosť, materiál, použitie; osoba: výška, chôdza, časti tela a pod.).</i> <i>Použiť pri porozumení textu primerané znalosti slovnej zásoby, základných lexikálnych vzťahov a vetných celkov.</i>
		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
		Elementárne čítanie	- fonematické uvedomovanie – sluchová analýza zvukových jednotiek hovorenej reči (rozlišovanie slov, slabík, identifikácia hlásky) , - poznávanie písmen, upevňovanie korešpondencie hlásky a písmena, - nácvik čítania slov, viet a krátkych textov (primeranej a	- oprava vlastných chýb pri čítaní , - ovládanie abecedy a jej využitie pri orientácii v abecedných zoznamoch	

			postupne sa zvyšujúcej náročnosti), - oprava vlastných chýb pri čítaní, - uplatňovanie splývavej výslovnosti, významovej pauzy, melódie a tempa reči pri hlasnom čítaní,		
		Porozumenie textu	- vytváranie predstáv o obsahu textu na základe ilustrácie, obrazového materiálu, nadpisu, s oporou o doterajšie znalosti žiaka, - ústne reprodukovanie obsahu textu.	- identifikovanie kľúčových slov v texte a ich jednoduché zaznamenanie, - porozumenie doslovného (explicitného) významu textu a jeho reprodukcia, - vyvodenie informácie z jednoduchého nesúvislého textu tvoreného vlastným menom, - pozorovanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte: opakovanie slova, nahradenie slova, - tvorenie otázok k doslovným a vyvodeným informáciám z textu, - oboznamovanie s významom vlastných mien v texte.	- vyvodenie významu slov a slovných spojení, súvislostí medzi slovami a vetami v texte, - vyvodenie súvislostí medzi informáciami z textu a doterajšími znalosťami a skúsenosťami žiaka, - tvorenie otázok k doslovným a vyvodeným informáciám z textu, - stručné zhrnutie získaných informácií. - porozumenie členenia textu na úvod, jadro, záver a na odseky, - pozorovanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte: opakovanie slova, nahradenie slova zámenom, opakovanie rovnakého tvaru slovesa, slovotvorne príbuzné slová, - porovnávanie jednoduchej informácie s AI s inými overenými zdrojmi, ako sú: detské encyklopédie a edukačné publikácie.
		Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu	vnímanie chýb a nepresností pri čítaní ako prirodzenej súčasť učenia sa, ktorú je možné ovplyvniť vlastným úsilím, požiadanim o pomoc a komunikáciou s druhými.	pozorovanie učiteľovho premýšľania pri čítaní (učiteľ „myslí nahlas“): komentovanie porozumenia alebo neporozumenia, identifikovanie príčiny nedostatočného porozumenia, naznačovanie riešenia,	

			• hodnotenie vlastného porozumenia, posúdenie správnosti vlastnej odpovede, miery istoty (napr. <i>Podľa čoho viem, že som to správne pochopil?</i>). • formulovanie otázok k vlastnému porozumeniu textu.		
		Žánre vecného textu	• porozumenie dejovej postupnosti, konania postáv a sprostredkovanej skúsenosti v bežnom (neumeleckom) rozprávaní: rozprávanie prežitej skúsenosti, reálny alebo vymyslený príbeh, • porozumenie jednoduchým obrazovo-písaným alebo obrazovo-hovoreným textom: jednoduché schémy, piktogramy, obrazové encyklopédie, edukačné videá.	• vyhľadávanie kľúčových informácií v počúvanom a čítanom texte oznamu, správy a populárno-náučného článku, • porozumenie dejovej postupnosti, konania postáv a sprostredkovanej skúsenosti v bežnom (neumeleckom) rozprávaní: rozprávanie prežitej skúsenosti, reálny alebo vymyslený príbeh, • identifikovanie hlavných znakov opisovaného objektu, • orientácia v jednoduchých nesúvislých textoch: zoznam, rozvrh, plán, tabuľka. • identifikovanie reklamy v médiách a rozhovor o jej účinku.	• porozumenie postupnosti dejov v opise pracovného postupu, • porozumenie jednoduchým obrazovo-písaným alebo obrazovo-hovoreným textom: jednoduché schémy a náčrty, piktogramy, obrazové encyklopédie, edukačné videá, • identifikovanie reklamy v médiách a rozhovor o jej účinku, • vyvodenie informácie z jednoduchého nesúvislého textu, tvoreného vlastným menom.
		Komunikačné prostriedky a pravidlá	• pozorovanie jazykového vyjadrenia komunikačného zámeru a interpunkčných znamienok na konci vety, • rozlišovanie všeobecných a vlastných podstatných mien: základné významové skupiny vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, miestne geografické názvy). • oboznámenie s významom vlastných mien v texte.	• úvod do poznávania slovných druhov: vytvorenie prvotnej predstavy o význame a využití slovných druhov v texte, • pojem časovanie a tvary slovesa v jednotlivých osobách prítomného času, rozlišovanie tvarov slovesa v texte, • vyvodzovanie významov slov z textu: neznáme slová, viacvýznamové slová, emocionálne slová, frazeologické prirovnania a iné jednoduché frazémy,	

Recepcia umeleckých textov					- pozorovanie lexikálnych vzťahov v texte: slová s podobným a s opačným významom, nadradené a podradené slová, - pozorovanie slovotvorne súvisiacich slov v texte, rozhovor o ich významovom vzťahu, - pozorovanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte: opakovanie slova, nahradenie slova zámenom, opakovanie rovnakého tvaru slovesa, slovotvorne príbuzné slová.
	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník	
		Prezerat' si a listovať tak rôzne dostupné knihy a publikácie. Prečítať s pomocou jednoduché texty v šlabikári a v čítanke. Prečítať s pomocou obrázkovú knihu s malým množstvom textu. Predpovedať obsah počúvaného a čítaného textu podľa jeho nadpisu a obrázka k textu pred začiatkom jeho čítania. Prerozprávať text s jednoduchou dejovou líniou s oporou o ilustráciu alebo pomocou učiteľa. Odpovedať a klásť otázky k obsahu počúvaného alebo čítaného umeleckého textu. Pomenovať a opísať vlastnými slovami čo ma v počúvanom a v čítanom texte zaujalo. Rozpoznať tému umeleckého textu podľa ilustrácie alebo obálky knihy. Spontánne prejaviť svoje reakcie (myšlienky, potreby a pocity) na počúvaný a	Vypočúť a prečítať primerane náročný umelecký text. Porozumieť doslovným informáciám uvedeným v počúvanom a v čítanom umeleckom texte. Vyvodit' význam neznámych slov v počúvanom a v čítanom umeleckom texte. Odpovedať a klásť otázky k doslovným informáciám uvedeným v počúvanom alebo čítanom texte. Identifikovať s pomocou učiteľa zaujímavé informácie, fázy deja, postavy, miesta a pod. Povedať, o čom je text a čo je v ňom dôležité. Vyjadriť svoje pocity, myšlienky a zážitky z počúvaného, čítaného textu a z ilustrácií. Vyjadriť pocity a myšlienky súvisiace s tým, čo ma v texte zaujalo. Povedať svoj názor na obsah počúvaného alebo čítaného textu. Porovnať svoje názory, pocity a zážitky z textu so spolužiakmi. Zapojiť sa do dialógu alebo do diskusie o čítanom texte. Porozumieť zmyslu a obsahu literárneho textu primeranej dĺžke a kvalite, vybratého	Samostatne čítať umelecké texty primeranej náročnosti. Sústredené vlastným tempom čítať knihy rôznych žánrov a foriem spracovania. Čítať s porozumením texty umeleckej literatúry primeranej náročnosti. Identifikovať kľúčové informácie a neznáme slová v počúvanom a v čítanom umeleckom texte. Prerozprávať text s jednoduchou dejovou líniou bez opory. Odpovedať na otázky k čítanému alebo počúvanému textu. Odpovedať a klásť otázky k vyvodeným informáciám z počúvaného alebo čítaného textu. Identifikovať v čítanom a počúvanom umeleckom texte a z ilustrácií to, čo ho zaujalo (pocity, myšlienky, slová, ilustrácie). Zdôvodniť výber prvkov (myšlienky, slová, ilustrácie, situácie z deja), ktoré ma v umeleckom texte zaujali. Porovnať (zhody a rozdiely) svoje skúsenosti a zážitky so skúsenosťami a zážitkami postáv v texte.	

			čítaný text a na ilustrácie. Graficky (symbolmi alebo kresbami) zaznamenať svoje myšlienky, potreby, pocity a zážitky z počúvaného a z čítaného textu a z ilustrácií. Spontánne vyjadriť svoje pocity a zážitky z počúvaného a z čítaného textu. Naučiť sa naspamäť umelecký text primeranej dĺžky a kvality. Dodržiavať spisovnú výslovnosť a zreteľnú artikuláciu. Spontánne prejavovať pocity a zážitky z divadelného a filmového predstavenia alebo z rozhlasového vysielania. Stvárniť sekvencie počúvaného textu pomocou pantomímy. Vybrať si text na čítanie podľa obálky, ilustrácie alebo iných preferencií. Vyhľadať s učiteľom alebo inej osoby texty na čítanie pre zážitok alebo pomocou iného účelu. Identifikovať explicitné informácie v počúvanom a v čítanom umeleckom texte.	podľa vlastného záujmu a preferencií. Zreteľne a výrazne predniesť naučený umelecký text. Porovnať svoje pocity a zážitky so spolužiakmi. Zapojiť sa do debaty o divadelnom a filmovom predstavení alebo o rozhlasovom vysielaní. Vyrozprávať stručne a v logickom slede dej videneho alebo počutého príbehu. Dramatizovať s pomocou učiteľa vhodné literárne texty. Stvárniť sekvenciu čítaného textu pomocou pantomímy. Čítať kratšie úseky textu alebo jednoduchý umelecký text s dôrazom na roly. Stvárniť spolu so spolužiakmi časť alebo celý dej vybraného literárneho textu použitím metód tvorivej dramatiky (pantomíma, rolová hra atď.). Sformulovať vlastné preferencie na čítanie podľa témy alebo účelu. Orientovať sa v triednej, školskej a miestnej knižnici. Všímnuť si záujem iných o knihy a o témy sa inšpirovať tým pri vlastnom čítaní.	Podeliť sa o potešenie z individuálnej recepcie textu, vyjadriť svoj postoj a odporúčania k textu. Sformulovať svoje odporúčania/neodporúčanie textu iným. Začať dialóg alebo diskusiu o prečítanom alebo vypočutom texte. Predniesť naspamäť literárny text primeraný veku. Použiť pri prednese a recitácii textu správnu melódiu a tempo reči. Použiť pri recitácii textu očný kontakt a silnú emóciu pomocou mimiky a gestikulácie. Dbať pri recitácii na kultivovanosť rečového prejavu a vystupovania. Vyrozprávať svoje zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z počúvania rozhlasového vysielania. Odporučiť predstavenie alebo vysielanie kamarátovi a svoje odporúčanie zdôvodniť. Vyhľadávať texty na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania samostatne alebo s pomocou iných. Vyhľadať samostatne texty na čítanie pre zážitok alebo iný účel. Všímnuť si podobnosti a rozdiely medzi textami (obsah, forma, ilustrácie, téma). Porovnať rôzne texty z hľadiska ich obsahu, formy, ilustrácie a témy. Vyvodiť základné implicitné informácie z počúvaného a z čítaného umeleckého textu. Klásť otázky k vlastnému porozumeniu umeleckého textu.
		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
		Čítanie s porozumením	rozoznávanie slov a viet v počúvanom a v čítanom umeleckom texte a uvedomenie	- predvídanie z počutého a prečítaného umeleckého textu a ilustrácie, - identifikovanie základných stavebných prvkov textu (názov, strofa, rým, verš),	- identifikovanie základných stavebných prvkov textu (názov, strofa, rým, verš, odsek), - vyvodenie významu neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových

			si, že na seba nadväzujú a vytvárajú text, • odlišenie textu od ilustrácie, • domýšľanie jednoduchého príbehu podľa ilustrácie a čítanie ilustrácie, • kladenie otázok k doslovným aj vyvođeným informáciám z počúvaného alebo čítaného umeleckého textu, • porozumenie tomu, akú úlohu zohráva pri tvorení textu autor: spisovateľ, ilustrátor.	• prerozprávanie obsahu čítaného a počúvaného umeleckého textu s pomocnými otázkami a nápovedami učiteľa. • vytváranie predstáv o obsahu umeleckého textu na základe ilustrácie alebo nadpisu.	prostriedkov z kontextu (prirovnania, frazémy, emocionálne slová).
		Čítanie pre zážitok	• stvárnenie obsahu textu metódami tvorivej dramatiky pod vedením učiteľa, • formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu, • spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia,	• sebaopoznávanie, porovnávanie seba a vlastných skúseností s postavami a textami, hľadanie zhody a rozdielov, hľadanie riešení pre situácie v texte, • vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, myšlienok a zážitkov z umeleckého textu a z ilustrácie verbálnym aj neverbálnym spôsobom, • formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu, • spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné	• rozpoznanie a identifikácia literárnych postáv, ich charakteru, vlastností, opis prostredia, situácie, a to s pomocou ilustrácie aj bez nej, • vyjadrovanie postoja k prečítanému a k počutému textu, k literárnym hrdinom a hrdinkám, k zobrazenej téme, • formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu, • spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, • získavanie osobného čitateľského zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch: bájka, rozprávka, riekanka, báseň, ľudová pieseň, obrázkový príbeh, • získavanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia: bábková hra, rozprávková hra, filmová rozprávka,

			• vnímanie a porozumenie emóciám a pocitom literárnych postáv v čítanom a počúvanom umeleckom texte.	spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia, • porozumenie tomu, akú úlohu zohráva autor pri tvorení textu, • porovnávanie správania a konania postáv s vlastným správaním, zážitkami a životnými skúsenosťami.	• porozumenie tomu, akú úlohu zohráva autor pri tvorení textu.
		Samostatný/s ebedomý čitateľ	• orientovanie sa v zdrojoch na čítanie, • spoznávanie dostupných knižníc a ich využívanie (triedna knižnica, školská knižnica, mestská/obecná knižnica).	• vytváranie čitateľského portfólia, vedenie jednoduchých záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch, a to s pomocou učiteľa alebo samostatne, • rozširovanie čitateľského teritória - vlastný, spontánny a cielený výber: rôznorodých textov, tém, žánrov, • spoznávanie čitateľských skúseností a literárnych znalostí v rodine a blízkom okolí. • formulovanie vlastných preferencií textov na čítanie podľa témy alebo účelu.	• vytváranie čitateľského portfólia, vedenie jednoduchých záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch, a to s pomocou učiteľa alebo samostatne, • objavovanie nových umeleckých textov a čitateľských výziev na rozvoj čitateľských zručností,
		Metakognitívne procesy pri recepcii umeleckého textu	• monitorovanie kvality vlastného čítania a vyhľadanie možných zdrojov pomoci, ak nemá istotu, či text správne číta, • plánovanie krokov na zlepšenie čítania, porozumenia textu a rozvoj čitateľskej samostatnosti,	• monitorovanie porozumenia prípadne neporozumenia obsahu a významu prečítaného umeleckého textu alebo jeho časti, • kladenie otázok na porozumenie, riešenie úloh k umeleckým textom, • prepájanie tém s reálnym životom.	• uvedomenie si významu a potreby čítania literárnych textov a hodnotenie vlastných pokrokov v čítaní.
		Tematické okruhy a textová realizácia	• tematické okruhy pre 1. cyklus: domov, rodina, priateľstvo, hra, humor, príroda okolo nás, svet zvierat,	• tematické okruhy pre 1. cyklus: medziľudské vzťahy, zdravie, dobro, zlo, pravda a lož, človek ako súčasť prírody, pomoc iným,	• tematické okruhy pre 1. cyklus: medzigeneračné vzťahy a porozumenie, prijatie a odmietanie, česť/čestnosť, človek ako súčasť prírody, moje mesto/obec, zvyky,

			• čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: riekanka, hádanka, rozprávka.	• čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (lyrické, epické, dramatické žánre) slovenskej a svetovej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: ľudová pieseň, báseň, obrázkový príbeh.	spôsob života, miestne tradície a kultúra, záľuby a koníčky, • čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (lyrické, epické, dramatické žánre) slovenskej a svetovej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov, bájka, povesť, bábková hra, komiks.
--	--	--	--	--	--

1.2 Anglický jazyk

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	Anglický jazyk
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je naším cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 3. ročník 99 hodín ročne - 3 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebný materiál	Beehive Starter – 1. a 2. ročník Family and Friends 1, 2. vydanie – 3. ročník

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia podoblasť je zameraná prakticky a zdôrazňuje využívanie cudzích jazykov v kontexte každodenných situácií blízkych životu žiakov. Vo vyučovaní sa uplatňuje prístup zameraný na žiaka, v ktorom je výučba prispôbovaná potrebám žiakov a rešpektujú sa ich vývinové a individuálne osobitosti.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozoznať známe slová a jednoduché slovné spojenia, ktoré sa týkajú osoby žiaka a jeho bezprostredného okolia.
2. Porozumieť krátkym, jednoduchým textom s vizuálnou oporou.
3. Porozumieť krátkym pokynom.
4. Verbálne reagovať na základe príkladov a podnetov z okolia.
5. Na základe príkladu vedieť písomne reprodukovať jednoduché slovné spojenia a krátke vety.
6. Vytvoriť si pozitívny vzťah k učeniu sa cudzích jazykov.

<i>Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus</i> JAZYK A KOMUNIKÁCIA Anglický jazyk				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	RECEPCIA Počúvanie/čítanie s porozumením	<i>Rozoznať bežné, známe slová (napr. farby, čísla, zvieratá...) za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne a pomaly v známom kontexte. Reagovať na základné pokyny. Identifikovať a priradiť vypočuté slovo k správnej obrázku alebo objektu. Doplniť chýbajúcu informáciu na základe vypočutého textu.</i>	<i>Porozumieť krátkym, veľmi jednoduchým otázkam a vetám za predpokladu, že sú povedané pomaly a zreteľne a sú sprevádzané vizuálnymi prostriedkami alebo gestami.</i>	<i>Porozumieť ilustrovanému príbehu s každodennými slovami a jednoduchým informačným materiálom. Odhadnúť význam slova zo sprievodného obrázka.</i>
	PRODUKCIA Ústny prejav Písomný prejav	<i>Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení. Imitovať správnu výslovnosť a intonáciu. Predstaviť sa, nadviazať kontakt.</i>	<i>Podľa príkladu vytvoriť krátke vety o sebe, o rodine, čo dokážem/nedokážem, mám/nemám rád, podľa príkladu a obrázku</i>	<i>Na niečo ukázať a opýtať sa, čo to je, reprodukovať krátku riekanku/pieseň. Podľa predlohy napísať bežné jednoduché slová a jednoduché krátke vety, napísať základné informácie o sebe a svojom okolí. Doplniť chýbajúce slová do textu podľa predlohy alebo obrázku</i>

	INTERAKCIA Ústna interakcia	<i>Porozumieť jednoduchým pozdravom a reagovať na ne (dokáže pozdraviť, povedať svoje meno, opýtať sa druhých, ako sa volajú, a jednoduchým spôsobom sa rozlúčiť). V priamej komunikácii používať, základné slová a slovné spojenia ako prejav zdvorilosti a úcty k iným.</i>	<i>Klást' jednoduché otázky a porozumieť krátkym, jednoduchým odpoveďami, ktoré sa týkajú tém z jeho bezprostredného okolia (napr. jedlá a nápoje, činnosti, častí tela, povolania, zvieratá, rodina). Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou.</i>	<i>Porozumieť veľmi jednoduchým pokynom, ktoré učiteľ dáva v škole, a reagovať na ne. Pomenovať základné objekty / ľudí vo svojom okolí a opísať ich Opísať polohu niečoho pomocou predložiek miesta Vyjadriť preferenciu</i>
--	---------------------------------------	---	--	---

Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	Funkcie jazyka	- Nadviazať kontakt pri stretnutí: pozdraviť sa /odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, rozlúčiť sa, - Požiadat' o informáciu, poskytnúť informáciu, - Požiadat' o niečo, súhlas.	- Nadviazať kontakt pri stretnutí: osloviť niekoho, pozdraviť a predstaviť niekoho, - Požiadat' o informáciu, poskytnúť informáciu, - Predstaviť záľuby a preferencie (čo mám rád).	- Požadovať a poskytnúť informácie, - Nadviazať a udržať kontakt, - Vyjadriť postoj, preferencie a schopnosť.
	Jazyková zložka, jazykové prostriedky	- Ukazovacie zámená a väzba: this is, it is, - Otázka "How many?", - Otázka "What colour is it?" + odpoveď "It's..."	- Ukazovacie zámená a väzba: this is, there's a..., - Osobné zámená: I, you, he, she, it, - Opytovacie zámená: who, what, how many.	- Časovanie slovesa "to be, have got, can" v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky a záporu, - Množné číslo podstatných mien.

		• Základné číslovky 0-10, • Správne artikulovať hlásky anglickej abecedy.	Slovesá „have got, like, can“ v prítomnom čase jednoduchom, • Základné číslovky 10-20, • Prídavné mená, • Správne artikulovať hlásky anglickej abecedy, • Odpísať jednoduché slová z predlohy.	• Základné privlastňovacie zámená: my, your, his, her, • Opytovacie zámená: who, what, where, when, how, • Vázby this is, there is/there are – oznamovacia veta, otázka, zápor, • Základné číslovky 0-20, • Predložky miesta: in, on, under, • Správne artikulovať hlásky anglickej abecedy, napodobniť intonáciu a rytmus vety, • Prepojiť fonetickú podobu slova s jeho grafickým zápisom.
	Sociolingválna zložka	• Poznať základné frázy pri stretnutí: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, • Vedieť reagovať na udalosť, blahoželať: narodeniny, Vianoce, Veľká noc, • Spolupracovať vo dvojici pri krátkej aktivite.	• Vedieť reagovať na udalosť, blahoželať: meniny, Vianoce, Veľká noc, • Spolupracovať vo dvojici pri krátkej aktivite.	• Realie – škola, rodina, život detí, voľný čas v UK, • Príroda, • Sviatky v roku, • Spolupracovať vo dvojici a v skupine pri krátkej aktivite.
	Tematické okruhy	• Pozdravy • Farby • Čísla 0-10 • Škola, školské pomôcky • Príroda a životné prostredie	• Jedlá • Abeceda • Činnosti • Príroda a životné prostredie • Rodina a spoločnosť • Čísla 0-20 • Voľný čas a záľuby • Abeceda	• Škola, pomôcky • Hračky • Povolania • V parku • Moja rodina • Oblečenie • Môj dom • Môj desiatovník • Moji priatelia • Geometrické tvary

				• Zoo • Jedlá a nápoje • Moja izba • Čísla 11-20 • Činnosti • Na pláži
	Druhy textov	• Obrázkové príbehy • Piesne	• Obrázkové príbehy • Piesne • Krátke vety v učebnici a v pracovnom zošite	• Obrázkové príbehy • Piesne • Krátke texty v učebnici a v pracovnom zošite

2. Vzdelávacia oblasť Matematika a informatika

2.1 Matematika

Vzdelávacia oblasť	Matematika a informatika
Vyučovací predmet	Matematika
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je naším cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 5 hodín týždenne 2. ročník 3. ročník
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Matematické vzdelávanie na základných školách má primárne vytvárať príležitosti na kultiváciu matematických činností, založených na aktívnom získavaní skúseností, objavovaní, overovaní a zovšeobecňovaní v kontexte matematického obsahu. Integrácia matematických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých vlastností a návykov mysle, akými sú vytrvalosť či presnosť, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií (spolupráca, komunikácia), sebarozvojových kompetencií a kritického myslenia.

Cieľom matematického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej matematickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. Matematická gramotnosť (zjednodušene) je súbor zručností, schopností a znalostí, ktoré umožňujú rozoznať matematickú podstatu problémov a riešiť ich pomocou matematiky. Matematicky gramotný jedinec disponuje kompetenciami, akými sú schopnosť komunikácie v matematike, schopnosť matematizácie, schopnosť používania vhodných reprezentácií, schopnosť logického uvažovania a argumentácie, schopnosť navrhnúť stratégiu riešenia problému, schopnosť používať symbolický matematický jazyk a schopnosť používať matematické nástroje pri riešení problémov. Vo vzťahu k čitateľskej gramotnosti, ako jednej z prierezových gramotností, sa matematická gramotnosť prejavuje tým, že žiak vie čítať s porozumením texty slovných úloh.

Matematický obsah je v tomto dokumente členený na tri obsahové komponenty: Čísla a operácie s číslami; Závislosti, vzťahy a práca s údajmi; Geometria, ktoré sa ďalej delia na menšie tematické oblasti. Pre každú tematickú oblasť a každý cyklus sú definované pojmy (súbor matematických pojmov a ich vlastností), vzťahy (súbor väzieb medzi pojmi) a postupy (súbor návodov, algoritmov, metód riešenia problémov).

Komponent: Čísla a operácie s číslami

Obsahový komponent Čísla a operácie s číslami poskytuje príležitosti na rozvíjanie rôznorodých predstáv o číslach a ich významoch na nadobudnutie skúseností s operáciami s číslami a s

úpravou číselných výrazov, ako aj s riešením aplikačných úloh a problémov s využitím aritmetických operácií a vzťahov medzi nimi.

Komponent: Závislosti, vzťahy a práca s údajmi

Obsahový komponent Závislosti, vzťahy a práca s údajmi je zameraný na rozvíjanie schopností žiakov objavovať pravidlá, závislosti, vzťahy, vedieť ich opísať pomocou algebrických výrazov, rovníc a nerovníc a narábať s údajmi. Narábanie s údajmi znamená vedieť ich vyhľadávať, nachádzať vzťahy a súvislosti medzi nimi, uskutočňovať zber údajov, zaznamenávať ich, usporadúvať a triediť, reprezentovať a interpretovať údaje.

Komponent: Geometria

Obsahový komponent Geometria je zameraný na rozvíjanie geometrického uvažovania žiakov s využitím geometrických reprezentácií. Komponent je zameraný na skúmanie rovinných a priestorových útvarov a vzťahov medzi nimi, na osvojovanie si princípov merania, rozvíjanie schopnosti odhadovať mieru a nadobudnúť praktické zručnosti pri riešení polohových a metrických geometrických úloh, ktoré majú svoje uplatnenie v mnohých profesiách.

Matematické praktiky majú významný podiel na kultivovaní matematického a kritického uvažovania a na rozvíjaní dôležitých osobnostných vlastností, vrátane tzv. mäkkých zručností. V každom z vyššie uvedených obsahových komponentov je dôležité vykonávať také činnosti v matematike, ktoré umožňujú rozvíjať u žiakov tímovú spoluprácu, komunikačné, argumentačné a prezentačné zručnosti, tvorivé a kritické myslenie, ale zároveň aj vytrvalosť, presnosť, či zmysel pre používanie rôznorodých reprezentácií, techník, stratégií a spôsobov uvažovania. Sú príležitosťou pre vnímanie jedinečnosti a rozmanitosti ľudského myslenia. Matematické praktiky sú členené na tri činnostné jednotky: matematické reprezentácie; matematické modelovanie a matematický jazyk, komunikácia a argumentácia.

Matematické reprezentácie sú zamerané na rozvíjanie schopnosti vyberať, používať a interpretovať vhodné reprezentácie, resp. modely matematických objektov alebo situácií. Reprezentácie pojmov, vzťahov a postupov majú rôzny stupeň abstrakcie (enaktívne, ikonické a symbolické). Na úrovni uvádzania do matematickej gramotnosti je vhodné používať enaktívne a ikonické reprezentácie založené na používaní konkrétnych predmetov, obrázkov, schém, tabuliek a iných znázornení, na úrovni rozvinutej gramotnosti majú formu symbolických reprezentácií v podobe výrazov, rovníc, vzorcov a podobne.

Matematické modelovanie zahŕňa návrh stratégie riešenia problému počnúc pochopením a analýzou problému, matematizáciou problému s využitím matematických reprezentácií, vyriešením matematického problému a reflexiou riešenia v kontexte pôvodnej úlohy.

Matematické modelovanie zároveň vyžaduje používanie matematických nástrojov, vrátane elektronických, či digitálnych nástrojov.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia vplývajú na rozvíjanie matematického a kritického uvažovania a sú závislé nielen od úrovne matematickej gramotnosti žiaka. Schopnosť žiakov používať matematický jazyk, komunikovať o hľadaní stratégií a riešení problémov a schopnosť argumentačne podporiť, resp. zamietnuť matematické myšlienky sú dôležitými predpokladmi na aktívne zapojenie sa do spoločenského života.

Osvojenie si matematického obsahu a matematických praktík je prostriedkom na rozvoj matematickej gramotnosti, ktorú je schopný žiak primerane použiť pri riešení každodenných problémov a situácií.

Ciele predmetu:

1. Disponovať primeraným matematickým aparátom – rozumieť matematickým pojmom, vzťahom a postupom na úrovni zodpovedajúcej edukačným potrebám a schopnostiam žiakov.
2. Používať matematické reprezentácie – používať vhodné modely a reprezentácie matematických pojmov, vzťahov a postupov v rôznych situáciách a interpretovať ich.
3. Navrhnuť stratégie riešenia problémov – transformovať jednoduché problémy reálnych situácií do matematickej podoby (matematizovať ich), navrhnuť, vyhodnotiť a aplikovať rôzne metódy riešenia problémov, prezentovať a posúdiť výsledky v kontexte pôvodného problému a ovládať postupy na kontrolu riešení.
4. Kriticky uvažovať a argumentovať – tvoriť jednoduché predpoklady, navrhovať, kriticky vyhodnocovať a optimalizovať stratégie riešenia matematických problémov, vyvodzovať logické dôsledky a zdôvodňovať riešenie problému, vrátane identifikácie chyby, opravy chyby a jej vnímania ako nevyhnutnej súčasti učenia sa.
5. Používať matematický jazyk a komunikovať – počúvať s porozumením, vecne a presne komunikovať pomocou prirodzeného aj matematického (vrátane symbolického) jazyka, diskutovať o problémoch a tímovo spolupracovať pri riešení matematických úloh.
6. Používať matematické nástroje – zmysluplne vyberať a použiť vhodné matematické nástroje (reálne, elektronické a digitálne pomôcky/nástroje) na reprezentáciu a riešenie problémov a posúdiť ich efektívnosť.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus:

Hlavným cieľom 1. cyklu matematického vzdelávania je, aby žiaci nadobudli matematickú gramotnosť na elementárnej úrovni, teda mali osvojený základný matematický obsah, aktivované prvotné matematické kompetencie, vytvorené základy matematických praktík, matematickej identity a pozitívneho obrazu o význame matematiky.

Ďalšie ciele:

1. Používať prirodzené čísla a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh.
2. Aplikovať rôzne spôsoby práce s údajmi pri riešení aplikačných úloh.
3. Používať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy v kontextových úlohách.
4. Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary.
5. Riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy s využitím orientovania sa v rovine a v priestore.
6. Tvoríť jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov, používať ich pri riešení problémov, veku primerane používať jednoduchý matematický jazyk.
7. Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus MATEMATIKA			
Výkonový štandard	1. cieľ: Používať prirodzené čísla, operácie s prirodzenými číslami a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh.		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Používať prirodzené čísla do 20 v rôznych kontextoch. Aplikovať poznatky z numerácie do 20 pri riešení úloh. Sčítovať a odčítovať prirodzené čísla v obore do 20 bez prechodu cez základ 10 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, s použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Sčítovať a odčítovať na modeloch (dynamický model, statický model). Sčítovať a odčítovať pomocou znázornenia. Sčítovať počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu. Sčítovať a odčítovať použitím zautomatizovaného spoja.	Používať prirodzené čísla do 100 v rôznych kontextoch. Aplikovať poznatky z numerácie do 100 pri riešení úloh. Sčítovať a odčítovať prirodzené čísla v obore do 100 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, s použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Sčítovať a odčítovať celé desiatky. Sčítovať a odčítovať dvojciferné a jednociferné čísla bez prechodu cez základ 10. Sčítovať dvojciferné číslo a celú desiatku, odčítovať celú desiatku od dvojciferného čísla. Odčítovať jednociferné číslo od dvojciferného s prechodom cez základ 10.	Používať prirodzené čísla do 1000 v rôznych kontextoch a aplikovať poznatky z numerácie do 1000 pri riešení úloh. Používať prirodzené čísla do 10 000 v rôznych kontextoch a aplikovať poznatky z numerácie do 10 000 pri riešení úloh. Sčítovať a odčítovať prirodzené čísla v obore do 1000 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, s použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Sčítovať a odčítovať celé desiatky, stovky, tisícky. Pričítovať celú desiatku, stovku, tisíčku k trojcifernému (štvorcifernému) číslu. Odčítovať jednociferné číslo, celú desiatku, stovku, tisíčku od trojciferného (štvorciferného) čísla. Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 aj mimo oboru násobilky využitím algoritmov, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Pracovať so zlomkami na prípravnej úrovni. Vykonávať základné spoje násobenia a delenia v obore do 100 na úrovni automatizácie. Vykonávať delenie so zvyškom v obore do 100 na úrovni manipulácie s predmetmi. Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 využitím pamäťových a elektronických algoritmov násobenia a delenia do 100, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi.

			<i>Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 využitím písomných algoritmov násobenia a delenia do 100, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi.</i> <i>Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 mimo oboru násobilky využitím písomných algoritmov násobenia a delenia do 100, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi.</i> <i>Pracovať so zlomkami na prípravnej úrovni.</i>
2. cieľ: Orientovať sa v jednoduchej tabuľke a grafe a používať ich pri riešení aplikačných úloh zameraných na vyhľadávanie, zber, zaznamenávanie, triedenie, usporiadanie a interpretáciu údajov.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Používať jednoduché tabuľky na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie v aplikačných úlohách.</i>	<i>Používať jednoduché tabuľky na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie a správnu interpretáciu údajov v aplikačných úlohách.</i>	<i>Používať jednoduché tabuľky a grafy na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie a správnu interpretáciu údajov v reálnom živote a v aplikačných úlohách.</i>
3. cieľ: Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Identifikovať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti. Opísať jednoduché pozorované závislosti z reálneho života.</i> <i>Pochopiť jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie a ich reprezentácie.</i>	<i>Opísať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti. Vysvetliť jednoduché pozorované závislosti z reálneho života.</i> <i>Opísať jednoduché pozorované závislosti z reálneho života, vysvetliť ich, modelovať a používať v každodennom živote.</i> <i>Navrhovať stratégie riešenia jednoduchých kombinatorických a pravdepodobnostných situácií a ich reprezentácií na úrovni manipulácie s predmetmi a využívania jednoduchých pokusov a reprezentácií.</i>	<i>Identifikovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti a nachádzať ich reprezentácie v rôznych oblastiach života.</i> <i>Pochopiť jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie a ich reprezentácie, navrhovať a aplikovať stratégie ich riešenia na úrovni manipulácie s predmetmi a využívania jednoduchých pokusov a reprezentácií.</i>
4. cieľ: Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary, opisovať ich významné prvky a vlastnosti, triediť, skladat' a rozkladať ich.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník

	<i>Rozlišovať, pomenovať a vymodelovať jednoduché rovinné útvary.</i> <i>Rozlišovať a pomenovať jednoduché priestorové útvary.</i>	<i>Opísať jednoduché rovinné útvary. Nachádzať reprezentácie jednoduchých rovinných útvarov v realite.</i> <i>Opísať jednoduché priestorové útvary a nachádzať ich reprezentácie v realite.</i>	<i>Skladať a rozkladať jednoduché rovinné útvary.</i> <i>Vykonávať jednoduché geometrické konštrukcie pomocou pravítka, kružidla alebo iných (vrátane digitálnych) nástrojov.</i> <i>Vymodelovať jednoduché priestorové útvary.</i> <i>Skladať a rozkladať priestorové útvary.</i>
5. cieľ: Orientovať sa v rovine a v priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Orientovať sa v rovine.</i> <i>Rozoznávať jednoduché orientačné situácie.</i> <i>Rozlišovať súmerné útvary.</i>	<i>Používať prirodzený aj symbolický jazyk na hľadanie cesty.</i> <i>Rozoznávať jednoduché reálne orientačné situácie.</i> <i>Merať a odhadovať dĺžku úsečky. Používať vlastné aj univerzálne jednotky dĺžky.</i> <i>Tvoriť jednoduché osovo súmerné rovinné útvary.</i>	<i>Orientovať sa v rovine, priestore a používať prirodzený aj symbolický jazyk na určenie polohy a hľadanie cesty.</i> <i>Rozoznávať jednoduché reálne orientačné situácie a riešiť ich pomocou algoritmických postupov.</i> <i>Merať a odhadovať dĺžku úsečky, používať vlastné aj univerzálne jednotky dĺžky a využívať ich v reálnom živote.</i> <i>Rozlišovať súmerné útvary, nachádzať ich v realite a tvoriť jednoduché osovo súmerné rovinné útvary.</i>
6. cieľ: Tvoriť jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov, používať ich pri riešení problémov, veku primerane používať jednoduchý matematický jazyk.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník

	Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 20: - určiť súčet, ak sú dané sčítance, - zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, - určiť rozdiel dvoch čísel, - zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, - porovnať rozdielom, - určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov.	Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 100: - určiť súčet, ak sú dané sčítance, - zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, - určiť rozdiel dvoch čísel, - zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, - porovnať rozdielom, - určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov. Riešiť zložené slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií: $a + b + c$; $a - b - c$.	Riešiť jednoduché aplikačné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov, jednoduchých rovníc a nerovníc. Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 1 000: - určiť súčet, ak sú dané sčítance, - zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, - určiť rozdiel dvoch čísel, - zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek. Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 100: - porovnať rozdielom, - určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov, - zväčšiť dané číslo niekoľkokrát, - rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na rovnaké časti), - rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu), - zmenšiť dané číslo niekoľkokrát, - porovnať podielom.
			Riešiť zložené slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií: $a - (b + c)$; $(a + b) - c$; $a + (a + b)$; $a + (a - b)$; $a + a \cdot b$; $a + a : b$; $a \cdot b + c$; $a : b + c$. d. Riešiť jednoduché aplikačné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov, jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej) a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií.
	7. cieľ: Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života.		

	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Používať elementárne poznatky z logiky a množín v konkrétnych situáciách na riešenie jednoduchých matematických úloh na prípravnej úrovni.		

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard Komponent: Čísla a operácie s číslami	Prirodzené čísla v obore 10 000	Pojmy: Aktívne: pravda/nepravda, platí/neplatí, aspoň, najmenej, práve, patrí/nepatrí; číslo, číslica, jednociferné číslo, dvojciferné číslo, párne/nepárne číslo, porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší, usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, posledný, predposledný, číselná os (v obore do 20). Pasívne: rozklad; číselný rad (v obore do 20). Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel (v obore do 20). Postupy: Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 20 (vzostupné, zostupné), orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou (v obore do 20). Matematické praktiky:	Pojmy: Aktívne: pravda/nepravda, platí/neplatí, najviac, najmenej, práve, patrí/nepatrí; číslo, číslica, cifra, dvojciferné číslo, jednotky, desiatky, párne/nepárne číslo; porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší; usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný, predposledný, číselná os; približne (v obore do 100). Pasívne: rozklad, číselný rad (v obore do 100). Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel, rád čísla a číslice a ich vzťah, pozičný a rozvinutý zápis prirodzeného čísla a ich vzťah (v obore do 100). Postupy: Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla;	Pojmy: Aktívne: pravda/nepravda, platí/neplatí, všetci, každý, niekto, nikto, aspoň, najviac, najmenej, práve, patrí/nepatrí, viacciferné číslo (dvoj-, troj-, štvor-), jednotky, desiatky, stovky, tisícky, párne/nepárne číslo; porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší; usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný, predposledný, číselná os; zaokrúhľovanie, približne (v obore do 1000). Pasívne: rozklad; číselný rad (v obore do 1000). Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel, rád čísla a číslice a ich vzťah, pozičný a rozvinutý zápis prirodzeného čísla a ich vzťah (v obore do 1000). Postupy: Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 10 000 (vzostupné, zostupné), modelovanie párneho a nepárneho počtu prvkov;

		Matematické reprezentácie : používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok (v obore do 20). Matematické modelovanie: využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 20 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady) pri riešení jednoduchých slovných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, správne čítanie a písanie čísla do 20; používanie znakov porovnávania (v obore do 20).	metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 100 (vzostupné, zostupné), modelovanie párneho a nepárneho počtu prvkov; orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou; riešenie jednoduchých rovníc a nerovníc na prípravnej úrovni (v obore do 100). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych reprezentácií čísel v obore do 100 a modelovanie rôznych rozkladov čísel; používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov (v obore do 100). Matematické modelovanie – využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 100 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady) pri riešení jednoduchých slovných úloh a reálnych problémov, ktoré žiak dokáže opísať (v obore do 100). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a	orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou; zaokrúhľovanie na desiatky, stovky a tisíce, zaokrúhľovanie v reálnom kontexte (približne), riešenie jednoduchých rovníc a nerovníc na prípravnej úrovni (v obore do 1000). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych reprezentácií čísel v obore do 10 000 a modelovanie rôznych rozkladov čísel; používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov (v obore do 1000). Matematické modelovanie – využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 10 000 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady, zaokrúhľovanie) pri riešení jednoduchých slovných úloh a reálnych problémov, ktoré žiak dokáže opísať (v obore do 1000). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, rozlišovanie a formulovanie jednoduchých kvantifikovaných výrokov a ich používanie v diskusiách pri riešení problémov; správne čítanie a písanie čísla do 10 000; interpretovanie čísla do 10 000 v rôznych kontextoch (počet, poradie, adresa a iné); rozlišovanie čísel a číslíc (cifier) v komunikácii a argumentácii; vysvetlenie významu pozičnej hodnoty číslice v čísle; používanie znakov porovnávania a zaokrúhľovania (v obore do 1000).
--	--	--	---	---

		ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, rozlišovanie a formulovanie jednoduchých kvantifikovaných výrokov a ich používanie v diskusiách pri riešení problémov; správne čítanie a písanie čísla do 100; interpretovanie čísla do 100 v rôznych kontextoch (počet, poradie, adresa a iné); rozlišovanie čísel a číslíc (cifier) v komunikácii a argumentácii; vysvetlenie významu pozičnej hodnoty číslice v čísle; používanie znakov porovnávania(v obore do 100).	
	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 1000	Pojmy: Aktívne: sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac (v obore do 20). Pasívne: súčet, rozdiel. Vzťahy: Vzťah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania a vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom(v obore do 20). Postupy: Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 20; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie	Pojmy: Aktívne: sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac(v obore do 100). Pasívne: sčítanec, súčet, rozdiel. Vzťahy: Vzťah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania (komutatívnosť, asociatívnosť, neutrálnosť nuly) a vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom (v obore do 100). Postupy: Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 1 000 s prechodom cez základ v obore do 1000 a bez prechodu cez základ do 10 000; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie

	výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 20). Matematické modelovanie – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 20). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov (v obore do20).	automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 100; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 100). Matematické modelovanie – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 100). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov	výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 1000). Matematické modelovanie – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 1000). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov(v obore do 1000).
--	--	---	---

			(v obore do 100).	
	Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 100			Pojmy: Aktívne: násobenie, delenie, krát, delené, koľkokrát viac/menej. Pasívne: násobok, najbližší menší/väčší násobok; činiteľ, súčin; zvyšok po delení, delenec, deliteľ, podiel; zlomok. Vzťahy: Vzťah násobenia a delenia ako inverzných operácií; vlastnosti násobenia (komutatívnosť, asociatívnosť, 0 ako agresívny prvok, 1 ako neutrálny prvok násobenia) a delenia (význam 0 a 1 pri delení); porovnávanie podielom; vzťah medzi sčítaním a násobením, vzťah medzi delením a odčítaním; vzťah delenia a zlomku, porovnávanie zlomkov na rovnakých modeloch; poradie operácií. Postupy: Násobenie a delenie – násobenie ako zjednotenie rovnako početných disjunktných množín a ako karteziánsky súčin množín, delenie na rovnaké časti a delenie podľa obsahu; delenie so zvyškom na úrovni manipulácie s predmetmi; základné spoje násobenia a delenia na úrovni automatizácie; pamäťové (rozkladom, nie memorovaním), písomné a elektronické algoritmy násobenia a delenia do 100 aj mimo oboru násobilky; skúška správnosti pomocou inverznej operácie; zlomok – zlomok ako časť celku a počet prvkov časti celku na úrovni modelovania (obdĺžnikový, kruhový, úsečkový model); určenie časti celku vyjadrenej zlomkom, pomenovanie vyznačenej časti celku. Matematické praktiky:

				Matematické reprezentácie – znalosť a využívanie rôznych reprezentácií násobenia a delenia; používanie viacerých modelov na znázornenie zlomku. Matematické modelovanie – používanie vlastností násobenia a delenia pri riešení matematických úloh; používanie vzťahov medzi operáciami pri zjednodušovaní a optimalizácii výpočtov, resp. overovaní výsledkov; riešenie úloh na porovnávanie zlomkov na prípravnej úrovni (pomocou modelov). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie násobenia a delenia; používanie symbolických znakov násobenia a delenia; vysvetľovanie postupu násobenia a delenia v obore do 100 pomocou konkrétnych modelov; identifikovanie a zdôvodnenie použitia násobenia a delenia v obore do 100 pri riešení jednoduchých úloh a interpretovanie výsledkov; identifikovanie výskytu zlomkov v bežnom živote a ich interpretovanie.
	Číselné výrazy v riešení úloh			Pojmy: Aktívne: zátvorky. Vzťahy: Vzťahy medzi aritmetickými operáciami v obore prirodzených čísel; poradie operácií, vyhodnocovanie poradia operácií pri zjednodušovaní a optimalizácii výpočtov, resp. overovanie výsledkov. Postupy: Číselné výrazy – vykonávanie operácií s číselnými výrazmi (aj so zátvorkami) a ich optimalizácia; rovnice a nerovnice – určenie neznámeho čísla vo vzťahu rovnosti alebo nerovnosti vyjadreného symbolom alebo obrázkom (metódou pokus-omyl alebo postupným dosadzovaním čísel), overovanie správnosti riešenia jednoduchých rovníc a nerovníc

				(bez použitia písmena ako neznámej) pomocou inverzných operácií alebo kalkulačky; slovné úlohy – riešenie jednoduchých slovných úloh (zväčšenie/zmenšenie čísla o niekoľko jednotiek, porovnávanie rozdielom); riešenie nepriamo formulovaných slovných úloh na sčítanie a odčítanie; riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie a delenie (zväčšenie/zmenšenie čísla niekoľkokrát, porovnávanie podielom); riešenie zložených slovných úloh. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov (vrátane digitálnych) na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov a slovných úloh. Matematické modelovanie – analyzovanie a navrhovanie stratégie riešenia jednoduchej reálnej situácie; dodržiavanie štandardných postupov riešenia slovných úloh a znalosť metód ich riešenia; posúdenie reálnosti výsledkov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – určovanie a vysvetľovanie správneho poradia aritmetických operácií; diskutovanie o počte riešení jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej); vysvetľovanie a zdôvodňovanie výberu metódy riešenia aplikačnej slovnej úlohy; zdôvodňovanie a overovanie výsledkov; formulovanie jednoduchých úloh, v ktorých sa aplikujú a modelujú aritmetické operácie; používanie osvojenej jednoduchej matematickej terminológie z numerácie a operácií.
--	--	--	--	---

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard: Komponent: Závislosti, vzťahy a práca s údajmi	Základy práce so vzormi a postupnosťami	Pojmy: Pasívne: vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 20). Vzťahy: Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 20). Postupy: Určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 20). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností. Matematické modelovanie – objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach.	Pojmy: Pasívne: vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 100). Vzťahy: Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 100). Postupy: Identifikácia prvkov/členov a pravidla opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, napr. typu "ab", "abb", "aabb", "abc", "abbb"); určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 100). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností. Matematické modelovanie – objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie; vyhľadanie chyby vo vzore/postupnosti a navrhnutie jej opravy. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach; identifikovanie chyby vo vzore/postupnosti, diskutovanie a zdôvodnenie spôsobu jej opravy.	Pojmy: Pasívne: vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 1000). Vzťahy: Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 1000). Postupy: Určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 1000); identifikácia vzorov prítomných v reálnom živote (v prírode, v kultúre, v športe a umení). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností. Matematické modelovanie – objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie; vyhľadanie chyby vo vzore/postupnosti a navrhnutie jej opravy. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach; identifikovanie chyby vo vzore/postupnosti, diskutovanie a zdôvodnenie spôsobu jej opravy.

	Základy práce s jednoduchými závislosťami a vzťahmi	Pojmy: Aktívne: euro, minca, bankovka; hodina, deň, týždeň, víkend, mesiac, rok. Pasívne: ručičkové a digitálne hodiny. Vzťahy: Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota. Postupy: Znázornenie času na ručičkových a digitálnych hodinách, objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec v obore do 20). Matematické praktiky Matematické reprezentácie – znalosť a používanie národnej meny (platidlo). Matematické modelovanie - aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.	Pojmy: Aktívne: cent, minúta, polhodina, kalendár, vek. Pasívne: ručičkové a digitálne hodiny. Vzťahy: Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota; vzťah medzi časom zapísaným digitálne a z ručičkových hodín. Postupy: Doplnenie chýbajúcich hodnôt do tabuľky priamej úmernosti; peniaze – rozmieňanie bankoviek a mincí, premeny peňažných jednotiek (eurá a centy), porovnávanie a usporiadanie peňažných jednotiek pomocou peňažných modelov; čas – označovanie a pomenovanie jednotiek času, určovanie (čítanie, zapisovanie) a znázornenie času na ručičkových a digitálnych hodinách, zapísanie času z ručičkových do digitálnych hodín a naopak, objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec v obore do 100). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie –používanie reprezentácie pre základné a odvodené peňažné jednotky, používanie reprezentácie pre základné a odvodené časové jednotky. Matematické modelovanie –riešenie úloh súvisiacich s orientáciou v čase; aplikovanie úvodných poznatkov z	Pojmy: Aktívne: sekunda, štvrt'hodina, trištvrt' hodina. Pasívne: ručičkové a digitálne hodiny. Vzťahy: Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota; časové vzťahy – vzťahy medzi časovými jednotkami, vzťah medzi časom zapísaným digitálne a z ručičkových hodín; priama úmernosť – závislosti medzi dvomi veličinami v priamej úmernosti na prípravnej úrovni. Postupy: Priama úmernosť – objavovanie a identifikácia pravidiel v priamej úmernosti, orientácia v časových intervaloch (od – do); premeny susedných jednotiek času pomocou modelov ručičkových hodín; iné jednoduché vzťahy – objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec, sudoku v obore do 1000). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie tabuľky ako reprezentácie priamej úmernosti; používanie reprezentácie pre základné a odvodené peňažné jednotky. Matematické modelovanie – modelovanie a riešenie jednoduchých prípravných úloh s priamou úmernosťou; riešenie úloh súvisiacich s orientáciou v čase; aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh.
--	---	---	--	---

			finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o vzťahoch a závislostiach medzi číslami; používanie jednotiek času a vzťahov medzi nimi v každodennej komunikácii; diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o vzťahoch a závislostiach medzi číslami; používanie jednotiek času a vzťahov medzi nimi v každodennej komunikácii; diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami. Triedenie objektov do skupín podľa spoločných znakov a rozpoznávanie vzorov v kontexte analógie s procesmi učenia AI.
	Základy riešenia jednoduchých kombinatorických situácií	Pojmy: Pasívne: možnosť, počet možností. Vzťahy: Organizačný princíp (systém) usporiadania dvoch prvkov. Postupy: Objavenie a dodržanie systému usporiadania dvojprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, číslíc); vytvorenie rôznych dvojčiferných čísel z množiny číslíc (číslice sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchej kombinatorickej situácii. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania (konkrétne predmety). Matematické modelovanie – riešenie problémov o usporiadaní dvoch predmetov, znakov, symbolov a číslíc (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou	Pojmy: Pasívne: možnosť, počet možností, systém. Vzťahy: Organizačný princíp (systém) usporiadania, troch prvkov. Postupy: Objavenie a dodržanie systému usporiadania trojprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, číslíc); vytvorenie rôznych trojčiferných čísel z množiny číslíc (číslice sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchej kombinatorickej situácii. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania (konkrétne tabuľky). Matematické modelovanie – riešenie problémov o usporiadaní troch, predmetov, znakov, symbolov a číslíc (aj s	Pojmy: Pasívne: možnosť, počet možností, systém. Vzťahy: Organizačný princíp (systém) usporiadania štyroch prvkov. Postupy: Objavenie a dodržanie systému usporiadania štvorprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, číslíc); vytvorenie rôznych štvorčiferných čísel z množiny číslíc (číslice sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchej kombinatorickej situácii. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania (konkrétne grafy). Matematické modelovanie – riešenie problémov o usporiadaní štyroch predmetov, znakov, symbolov a číslíc (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení

		činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zaznamenanie jednoduchej kombinatorickej situácie a jej riešenie.	opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – vysvetlenie a zaznamenanie jednoduchej kombinatorickej situácie a jej riešenie.	jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – opísanie, vysvetlenie a zaznamenanie jednoduchej kombinatorickej situácie a jej riešenie; komunikovanie a zdôvodňovanie využitia usporiadania prvkov v reálnom živote.
	Pozorovanie jednoduchých pravdepodobnostných situácií	Pojmy: Pasívne: určite áno/nie. Vzťahy: Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. Postupy: Rozlišovanie istej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba jednoduchých reprezentácií istej situácie. Matematické modelovanie – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – rozhodovanie o istej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.	Pojmy: Pasívne: isté, možné, nemožné. Vzťahy: Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. Postupy: Rozlišovanie istej, možnej a nemožnej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba jednoduchých reprezentácií istej, možnej a nemožnej situácie. Matematické modelovanie – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – rozhodovanie o istej, možnej a nemožnej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.	Pojmy: Pasívne: isté, možné, nemožné. Vzťahy: Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. Postupy: Rozlišovanie istej, možnej a nemožnej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba jednoduchých reprezentácií istej, možnej a nemožnej situácie. Matematické modelovanie – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – rozhodovanie a diskutovanie o istej, možnej a nemožnej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.
	Základy práce s údajmi	Pojmy: Aktívne: tabuľka, riadok, stĺpec.	Pojmy: Aktívne: tabuľka.	Pojmy: Aktívne: tabuľka.

		Pasívne: údaj. Vzťahy: Súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia. Postupy: Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka) a orientácia v nich. Matematické modelovanie – používanie jednoduchšej tabuľky ako nástroja na riešenie aplikačných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi.	Pasívne: údaj. Vzťahy: Početnosti údajov a ich porovnávanie; súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia. Postupy: Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, zber, triedenie, usporiadanie a zaznamenávanie údajov numericky rôznymi spôsobmi (tabuľka, piktogram, početnosti vyjadrené sčítacími čiarkami a numericky); doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka, piktogram) a orientácia v nich. Matematické modelovanie – simulovanie jednoduchých pokusov, zaznamenávanie a vyhodnocovanie výsledkov; používanie jednoduchšej tabuľky ako nástroja na riešenie aplikačných úloh s kvantitatívnymi aj kvalitatívnymi údajmi v rôznych oblastiach života. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – interpretovanie údajov v konkrétnych kontextoch a situáciách; zaznamenávanie údajov pomocou tabuliek, diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi.	Pasívne: údaj, graf, stĺpcový graf. Vzťahy: Početnosti údajov a ich porovnávanie; súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia; súradnice v súradnicovom systéme. Postupy: Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, grafov a diagramov; zber, triedenie, usporiadanie a zaznamenávanie údajov (graficky, numericky) rôznymi spôsobmi (tabuľka, graf, diagram, piktogram, početnosti vyjadrené sčítacími čiarkami a numericky); doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek a grafov; určovanie súradníc objektov a umiestňovanie objektov podľa daných súradníc do tabuliek a štvorcových sietí. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka, graf, piktogram) a orientácia v nich. Matematické modelovanie – simulovanie jednoduchých pokusov, zaznamenávanie a vyhodnocovanie výsledkov; používanie jednoduchšej tabuľky alebo grafu ako nástroja na riešenie aplikačných úloh s kvantitatívnymi aj kvalitatívnymi údajmi v rôznych oblastiach života. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – interpretovanie údajov v konkrétnych kontextoch a situáciách; zaznamenávanie údajov pomocou tabuliek a
--	--	---	--	---

				diagramov; diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi; využívanie súradníc štvorcovej siete pri komunikácii počas jednoduchých hier.
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard: Komponent: Geometria	Orientácia v rovine a priestore	Pojmy: Aktívne: smer, hore, dole, vpravo, vľavo, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu, šípka (symbol ukazujúci smer). Pasívne: súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. Vzťahy: Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. Postupy: Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti), hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej	Pojmy: Aktívne: smer, hore, dole, vpravo, vľavo, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu, šípka (symbol ukazujúci smer). Pasívne: súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. Vzťahy: Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. Postupy: Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti a jednoduchej mape), resp. vykonávanie pohybu podľa záznamu alebo slovného opisu; hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti; určovanie súradníc štvorcov alebo mrežových bodov v štvorcovej sieti, vyznačovanie štvorcov alebo (mrežových) bodov v štvorcovej sieti. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore vrátane digitálnych a robotických hračiek (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a	Pojmy: Aktívne: medzi, šípka (symbol ukazujúci smer). Pasívne: súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. Vzťahy: Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. Postupy: Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti, resp. vykonávanie pohybu podľa záznamu alebo slovného opisu; hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti alebo na mape; určovanie súradníc štvorcov alebo mrežových bodov v štvorcovej sieti, vyznačovanie štvorcov alebo (mrežových) bodov v štvorcovej sieti. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore vrátane digitálnych a robotických hračiek (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a

		dĺžke. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke.	polohy, opis a realizácia pohybu). Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke; aplikovanie algoritmického uvažovania pri komunikácii o polohe alebo pohybe v rovine a priestore; interpretovanie jednoduchých záznamov pohybu/cesty.	problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke; aplikovanie algoritmického uvažovania pri komunikácii o polohe alebo pohybe v rovine a priestore; interpretovanie jednoduchých záznamov pohybu/cesty.
	Základy skúmania geometrických útvarov v rovine	Pojmy: Aktívne: rovná/krivá čiara, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh. Pasívne: lomená čiara, uzavretá čiara, otvorená čiara. Vzťahy: Leží medzi dvomi bodmi, patrí/nepatrí (leží/neleží). Postupy: Rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií).	Pojmy: Aktívne: bod, úsečka, polpriamka, priamka, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, vrchol, strana, Pasívne: krajné body úsečky, začiatok polpriamky, štvoruholník, mnohoúholník. Vzťahy: Leží medzi dvomi bodmi, patrí/nepatrí (leží/neleží), zhodnosť úsečiek, porovnávanie a usporiadanie úsečiek podľa dĺžky. Postupy: Určenie a vyznačenie bodov, ktoré patria/nepatria útvaru (ležia/neležia na útware); rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); rysovanie a označovanie rovinných útvarov (úsečka, polpriamka, priamka), objavovanie trojuholníkovej nerovnosti manipuláciou s predmetmi; rysovanie kružníc	Pojmy: Aktívne: stred úsečky, kružnica, kruh, stred, polomer. Pasívne: rovina, štvoruholník, mnohoúholník. Vzťahy: Trojuholníková nerovnosť na úrovni manipulácie. Postupy: Určenie a vyznačenie bodov, ktoré patria/nepatria útvaru (ležia/neležia na útware); rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); rysovanie a označovanie rovinných útvarov (úsečka, polpriamka, priamka), objavovanie trojuholníkovej nerovnosti manipuláciou s predmetmi; rysovanie kružníc

		Matematické modelovanie – použitie vlastností rovinných útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet strán), Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických vzťahoch.	priamka), rysovanie štvorcov, obdĺžnikov a trojuholníkov v štvorcovej sieti a vyznačovanie ich vrcholov; skladanie a rozkladanie jednoduchých rovinných útvarov (štvorcov, obdĺžnikov, trojuholníkov a iných mnohoúhelníkov). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií) pomocou rozličných nástrojov (aj rysovacích potrieb) za dodržiavania zásad rysovania (vrátane bezpečnosti práce s rysovacími pomôckami). Matematické modelovanie – použitie vlastností rovinných útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet strán, vrcholov, strany rovnakej/rôznej dĺžky a pod.); aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie a symbolické označenie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických	(s ľubovoľným/daným stredom, s ľubovoľným/daným polomerom a prechádzajúcich daným bodom); prenášanie úsečiek, porovnávanie a usporiadanie úsečiek na úrovni manipulácie s predmetmi; modelovanie a určovanie stredu úsečky. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií) pomocou rozličných nástrojov (aj rysovacích potrieb) za dodržiavania zásad rysovania (vrátane bezpečnosti práce s rysovacími pomôckami); používanie modelov mnohoúhelníkov na skladanie a rozkladanie útvarov. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov; overovanie správnosti jednoduchej geometrickej konštrukcie. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie a symbolické označenie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických vzťahoch.
--	--	---	---	---

			vzťahoch.	
	Základy skúmania geometrických útvarov v priestore	Pojmy: Aktívne: kocka, guľa, valec. Pasívne: stavba z telies/kociek. Vzťahy: Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi. Postupy: Rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov; stavanie stavieb z telies alebo z kociek. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov.	Pojmy: Aktívne: kocka, guľa, kváder, valec. Pasívne: stavba z telies/kociek Vzťahy: Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi; vzťah medzi plánom stavby a počtom kociek v stavbe. Postupy: Určovanie významných prvkov priestorových útvarov (vrcholy); rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); stavanie stavieb z telies alebo z kociek podľa vzoru (reálna stavba alebo stavba na obrázku), podľa plánu alebo podľa slovného opisu. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov, riešenie problémových úloh so stavbami z kociek/telies; korigovanie a kontrolovanie postupu a správnosť riešení. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a	Pojmy: Aktívne: kocka, guľa, kváder, valec, stena, hrana. Pasívne: ihlan, kužeľ; stavba z telies/kociek, plán stavby z kociek. Vzťahy: Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi; vzťah medzi plánom stavby a počtom kociek v stavbe. Postupy: Určovanie významných prvkov priestorových útvarov (vrcholy, hrany, steny); rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); stavanie stavieb z telies alebo z kociek podľa vzoru (reálna stavba alebo stavba na obrázku), podľa plánu alebo podľa slovného opisu, tvorba jednoduchého plánu stavby z kociek; tvorba modelov priestorových útvarov z danej siete. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov; používanie vlastností priestorových útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet stien, vrcholov, hrán, stien rovnakého tvaru a pod.);

		ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov; opisovanie stavby z kociek.	používanie skladania a rozkladania priestorových útvarov pri riešení jednoduchých geometrických úloh; riešenie problémových úloh so stavbami z kociek/telies; korigovanie a kontrolovanie postupu a správnosť riešení; identifikovanie chyby v stavbe alebo pláne a jej oprava Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov; opisovanie stavby z kociek; interpretovanie symbolických záznamov stavieb z kociek/telies.
	Jednoduché postupy merania a určovania miery	Pojmy: Aktívne: dĺžka, kratší/dlhší, najkratší/najdlhší, nižší/vyšší, najnižší/najvyšší, užší/širší, najužší/najširší Pasívne: vzdialenosť, šírka, výška. Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (bez premieňania). Postupy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (kratšie v mm a cm) na základe porozumenia (bez premieňania); určovanie dĺžky meraním, odhadovanie dĺžky, vzdialenosti, šírky, výšky a overovanie odhadu meraním; zostrojenie úsečky s danou dĺžkou s presnosťou na centimetre. Matematické praktiky:	Pojmy: Aktívne: dĺžka, kratší/dlhší, najkratší/najdlhší, nižší/vyšší, najnižší/najvyšší, užší/širší, najužší/najširší Pasívne: vzdialenosť, šírka, výška. Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (bez premieňania). Postupy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (kratšie v mm a cm, dlhšie v dm, m a km) na základe porozumenia (bez premieňania); určovanie dĺžky meraním, odhadovanie dĺžky, vzdialenosti, šírky, výšky a overovanie odhadu meraním; zostrojenie úsečky s danou dĺžkou s presnosťou na centimetre. Matematické praktiky:

			Matematické reprezentácie – znalosť a používanie konkrétnych pomôcok ako reprezentácie miery úsečky (vlastné jednotky: ceruzka, dlaň, lakeť, palec, stopa, krok a pod., univerzálne jednotky: mm, cm). Matematické modelovanie – používanie vhodných nástrojov na meranie dĺžky úsečky; určenie/odmeranie dĺžky úsečky (lomenej čiary) a vyjadrenie (zapísanie) výsledku merania pomocou vlastných a univerzálnych jednotiek; využívanie odhadu a merania v riešení geometrických úloh a v reálnom živote. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednotiek dĺžky v komunikácii, diskutovanie o dĺžkach, vzdialenostiach, šírkach a výškach; odhadovanie dĺžky pomocou vhodných vlastných a univerzálnych jednotiek.	Matematické reprezentácie – znalosť a používanie konkrétnych pomôcok ako reprezentácie miery úsečky, univerzálne jednotky: mm, cm, dm, m, km. Matematické modelovanie – používanie vhodných nástrojov na meranie dĺžky úsečky; určenie/odmeranie dĺžky úsečky (lomenej čiary) a vyjadrenie (zapísanie) výsledku merania pomocou vlastných a univerzálnych jednotiek; využívanie odhadu a merania v riešení geometrických úloh a v reálnom živote. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednotiek dĺžky v komunikácii, diskutovanie o dĺžkach, vzdialenostiach, šírkach a výškach; odhadovanie dĺžky pomocou vhodných vlastných a univerzálnych jednotiek.
	Základy skúmania a tvorby súmerných útvarov	Pojmy: Pasívne: súmerný. Vzťahy: Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzťah vzor – obraz). Postupy: Dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba modelov osovo súmerných útvarov	Pojmy: Pasívne: súmerný. Vzťahy: Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzťah vzor – obraz). Postupy: Rozlišovanie a modelovanie osovo súmerných útvarov; skúmanie osovo súmerných útvarov a ich vlastností, dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti).	Pojmy: Pasívne: súmerný, nesúmerný. Vzťahy: Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzťah vzor – obraz). Postupy: Rozlišovanie a modelovanie osovo súmerných a nesúmerných útvarov; skúmanie osovo súmerných útvarov a ich vlastností, modelovanie osi súmernosti; dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti).

		pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. Matematické modelovanie – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.	Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. Matematické modelovanie – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.	Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. Matematické modelovanie – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.
--	--	--	--	--

2.2 Informatika

Vzdelávacia oblasť	Matematika a informatika
Vyučovací predmet	Informatika
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je naším cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	3. ročník 33 hodín ročne -1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Informatické vzdelávanie na základných školách má vytvárať príležitosti na osvojenie si informatického obsahu a kultivovať aj informatické činnosti, akými sú napríklad objavovanie a zovšeobecňovanie vzťahov, zákonitostí a postupov, kvantitatívne i abstraktné uvažovanie a správna argumentácia. Integrácia informatických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých osobnostných vlastností, akými sú presnosť, vytrvalosť a kritické myslenie, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií, akými sú spolupráca a komunikácia.

Cieľom informatického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej informatickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. Rozvíjanie informatickej gramotnosti znamená osvojenie si informatického obsahu a informatických postupov, ktoré umožňujú riešiť problémy pomocou nástrojov informatiky. Osvojenie si informatického obsahu a informatických výkonov je prostriedkom na rozvoj informatickej gramotnosti, ktorú je schopný žiak primerane použiť pri riešení každodenných problémov a situácií.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Získať základné zručnosti v práci s počítačom a jednoduchými aplikáciami.
2. Riešiť jednoduché problémy aplikovaním elementárnej logiky a programovaním postupnosti príkazov.
3. Orientovať sa v spôsobe získavania a spracovania informácií.
4. Vnímať vplyv a riziká digitálnych technológií, osobitne AI.
5. Rozlišovať základné vlastnosti a schopnosti rôznych aplikácií vrátane AI.
6. Poznať základné pravidlá bezpečnej interakcie s digitálnymi technológiami a AI.

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus INFORMATIKA		
3.ročník		
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	1. cieľ: Analyzovať elementárne problémy a zoznamovať sa s elementárnou logikou. - rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti jednoduchého tvrdenia, vybrať prvky/možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, - uvažovať o budúcom riešení.
		2. cieľ: Riešiť elementárne problémy programovaním postupnosti príkazov. - riešiť problém priamym riadením vykonávateľa (napríklad robot, korytnačka), - vytvoriť program skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať elementárne pravidlá na riadenie vykonávateľa, - doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracovaný program.
		3. cieľ: Na intuitívnej úrovni skúmať a hodnotiť riešenie. - interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovať riešenie s postupnosťou príkazov, - vyhľadať a opraviť chybu v zápise riešenia a vo výsledku po vykonaní postupnosti príkazov, - diskutovať o svojich riešeniach.
		4. cieľ: Zoznámiť sa s nástrojmi na prácu s textom a grafikou. - použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a textov, - nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov a textov.
		5. cieľ: Zoznámiť sa s elementárnou lineárnou a tabuľkovou reprezentáciou údajov. - orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získavať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií, - organizovať informácie do štruktúr – podľa zadania vytvárať jednoduché štruktúry údajov, podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel manipulovať so štruktúrami údajov. - vysvetliť na jednoduchom príklade, že AI sa učí rozpoznávať vzory v údajoch rôznych typov.
		6. cieľ: Zoznámiť sa so základnou prácou s digitálnymi technológiami a aplikáciami. - pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni, - spustiť program/aplikáciu, ukončiť bežiacu aplikáciu, - prihlásiť sa a odhlásiť sa z programu/aplikácie.
		7. cieľ: Zoznámiť sa s digitálnym prostredím pre prácu s webovými stránkami. - použiť nástroje na prezeranie webových stránok, - získať informácie z webových stránok, - vyhľadať a získať informáciu na zadaných stránkach internetu, - diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, - diskutovať o rizikách na internete.

Obsahový štandard		8. cieľ: Zoznámiť sa s vplyvom digitálnych technológií na spoločnosť. • uviesť príklady využitia digitálnych technológií a nástrojov vrátane AI v rôznych situáciách. • uvedomiť si špecifické riziká a hrozby, ktoré prináša do života AI. • formulovať jednoduché zadanie – prompt. pre AI chatbot pod dohľadom učiteľa. • opísať výstup AI.	
	Komponenty	3.ročník	
	Programovanie	Analýza problému	Pojmy: Príkaz, program Vzt'ahy: Pravda – nepravda, platí – neplatí, áno/alebo/nie (neformálne). Procesy: Idea sekvencie príkazov, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia. Činnosti: Navrhovanie riešenia, vyjadrenie plánu riešenia ako postupnosti krokov. Riešenie problémov, v ktorých sa treba rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti jednoduchého tvrdenia. Riešenie problémov, v ktorých treba vybrať prvky/možnosti podľa pravdivosti tvrdenia. Diskusia o budúcom riešení.
		Konštrukcie jazyka	Pojmy: Príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov., programovací jazyk Vzt'ahy: Priamy príkaz – akcia vykonávateľa, ako súvisí príkaz/poradie príkazov a výsledok. Procesy: Riadenie vykonávateľa v priamom režime, používať jazyk vykonávateľa, zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov. Činnosti: Riešenie problémov priamym riadením vykonávateľa (napríklad robot, korytnačka). Vytvorenie programu skladaním príkazov do postupnosti. Doplnenie, dokončenie, modifikovanie rozpracovaného programu.
		Interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb	Pojmy: Krokovanie, chyba Vzt'ahy: Chyba ako zlý výsledok, chyba v postupnosti príkazov. Procesy: Krokovanie, rozpoznanie chyby. Činnosti: Simulovanie činnosti vykonávateľa a krokovanie riešenia s postupnosťou príkazov. Spustenie programu. Opraviť chybu v programe. Diskusia o vlastných riešeniach.
	Údaje	Práca s údajmi rôznych typov	Pojmy: Znak, slovo, písmo – typ, veľkosť, farba. Vzt'ahy: Základná práca so znakom, slovom a textom, kreslenie v rastovej grafike. Procesy: Činnosti: Nastavenie základných grafických parametrov útvaru/obrázka. Základné typy údajov (text, obrázok, zvuk).
		Údajové štruktúry	Pojmy: Postupnosť, tabuľka, riadok, stĺpec, údaj, dáta. Vzt'ahy: Pozícia v postupnosti a v tabuľke. Procesy: Orientácia v jednoduchých štruktúrach Činnosti: Riešenie problémov, v ktorých treba vyhľadávať a získavať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií. Vytváranie jednoduchých štruktúr údajov podľa zadania. Manipulácia so štruktúrami údajov podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel.

Technológie	Hardvér a softvér	Pojmy: Aplikácia, ikona, okno, pracovná plocha. Vzt'ahy: Ikona ako reprezentácia programu alebo dokumentu. Procesy: Ovládanie programov pohybom, klikaním a ťahaním myšou a dotykovými gestami. Činnosti: Práca so základným hardvérom na používateľskej úrovni (klávesnica, myš, obrazovka). Spustenie aplikácie na pracovnej ploche, ukončenie bežiaccej aplikácie. Prihlásenie sa a odhlásenie sa z programu/aplikácie.
	Počítačové siete	Pojmy: Webová stránka, prehliadač, vyhľadávač. Vzt'ahy: Adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, odkazy ako prepojenia na webové stránky, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok. Procesy: Orientácia na webovej stránke, vyhľadávanie textov a obrázkov na zadaných stránkach, bezpečné správanie sa na internete – riziko prezerania neznámych webových stránok, otvárania odkazov a inštalovania neznámych aplikácií. Činnosti: Použitie webového prehliadača na prezeranie webových stránok a vyhľadanie a získanie informácie na zadaných stránkach internetu. Význam prihlasovania sa, prihlasovacieho mena a hesla. Bezpečné používanie AI. Diskusia o výsledkoch vyhľadávania. Diskusia o rizikách na internete.
	Digitálna spoločnosť	Pojmy: Digitálne technológie, digitálna spoločnosť, IKT, robot, umelá inteligencia (AI), senzor Vzt'ahy: Digitálne technológie a AI okolo nás, doma a v škole. Procesy: Primerané a zdravé používanie digitálnych nástrojov na komunikáciu, vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie. Prínosy a riziká digitálnych technológií a digitálnej komunikácie vrátane AI. Činnosti: Formulácia jednoduchého slovného zadania pre AI v spolupráci s učiteľom. Senzor ako zdroj vstupu informácie.

3. Vzdelávacia oblasť Človek a príroda

3.1 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Vyučovací predmet	Človek a príroda
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je našim cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa zameriava na rozvoj prírodovednej gramotnosti. Prírodovedná gramotnosť je charakterizovaná ako spôsobilosť používať prírodovedné poznatky, identifikovať a formulovať otázky a hľadať odpovede v podobe dôkazmi podložených záverov pre pochopenie sveta a tvorbu rozhodnutí o svete, v ktorom žijeme, prírode a zmenách, ktoré v našom prostredí samovoľne aj v dôsledku ľudskej aktivity nastali a nastávajú. Zahŕňa porozumenie princípom objektivizovaného a systematického skúmania, ako aj úlohe prírodných vied v našej spoločnosti.

V prvom a druhom cykle má vzdelávacia oblasť podobu prírodovedne zameraného integrovaného predmetu. V treťom cykle má škola možnosť pokračovať úplnou, prípadne čiastočnou integráciou prírodovedných disciplín alebo výučbou samostatných predmetov. Rozvoj prírodovednej gramotnosti pozostáva z troch zložiek: tvorby a rozvoja prírodovedných predstáv (obsahový rámec), tvorby rozvoja postoja k okolitému prostrediu (postojový rámec) a spôsobilostí vedeckej práce, postupov a stratégií objektivizovaného poznávania (procesuálny rámec).

Vzdelávacia oblasť je špecifická tým, že neexistuje pevná väzba medzi výkonom a obsahom. To znamená, že ku konkrétnemu výkonu nie je možné priradiť jedinečný konkrétny obsah. Ktorýkoľvek výkon je možné naplňať rôznym/akýmkoľvek obsahom. Rovnaký predpoklad môžu žiaci formulovať v rôznych komponentoch. Platí aj opačne, že, jedným obsahom alebo komponentom je možné naplňať viacero výkonových štandardov.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním rozvíjať svoje aktuálne poznanie.
2. Vyjadrovať a diskutovať o svojich prírodovedných predstavách.

3. Po vzore učiteľa systematicky a objektívne získavať údaje, usporadúvať ich, na ich základe tvoriť záver a ten prezentovať.
4. Kooperatívne pracovať na riešení čiastkových úloh a aplikovať pri tom získané zručnosti.
5. Dôverovať výsledkom svojej vlastnej výskumnej činnosti.
6. Správať sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu, osobne sa angažovať v rámci riešenia lokálnych problémov.

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus ČLOVEK A PRÍRODA			
Výkonový štandard	1. cieľ: Prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním rozvíjať svoje aktuálne poznanie.		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Opísať vlastnými slovami, čo pozoruje, čo nové zistil. Uvedomiť si, že výskumná otázka určuje to, čo má byť skúmané. Porozumieť, že predpoklad je výrok o tom, čo sa stane v skúmanej situácii. Porozumieť, že predpoklad nie je tip, predpoklad vyplýva z predchádzajúceho poznania. Pozorovať precízne podľa stanoveného postupu skúmania. Porovnať výsledky pozorovania so spolužiakmi so snahou overiť, či bolo pozorovanie dostatočne spoľahlivé.	Sústrediť sa na detaily pozorovanej situácie tak, aby vedel na konci pozorovania/skúmania odpovedať na otázku, ktorá skúmanie iniciovala. Diskutovať o predpokladoch so spolužiakmi a vnímať že predpoklad môžu formulovať rôzne skúmajúce osoby rôzne. Identifikovať situácie, v ktorých je potrebné pozorovanie opakovať. Navrhovať čiastočné obmeny v postupe pozorovania, aby bolo možné získať spoľahlivejšie údaje.	Na základe formulovanej jednoduchšej výskumnej otázky pozorovať tak, aby získal informácie potrebné na zodpovedanie danej otázky. Pri pozorovaní získať presné a spoľahlivé údaje, a ak je to potrebné, pozorovanie opakovať. Zdôvodniť triedenie objektov do vopred určeného počtu špecifikovaných skupín. Porovnať podobnosti a odlišnosti objektov s cieľom identifikovať možné znaky triedenia. Navrhnuť jednoduché vlastné meradlá. Používať jednoduché štandardné meradlá. Vnímať nepotvrdený predpoklad ako novú informáciu, nie ako chybu. Vyhýbať sa chybám pri práci s údajmi.
	2. cieľ: Vyjadrovať a diskutovať o svojich prírodovedných predstavách.		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Formulovať predpoklad a zdôvodniť ho skúsenosťou. Porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami vrstovníkov a zdôvodniť prípadné rozdiely.	Formulovať predpoklad a zdôvodniť ho skúsenosťou. Porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami vrstovníkov a zdôvodniť prípadné rozdiely.	Formulovať predpoklad a zdôvodniť ho skúsenosťou. Porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami vrstovníkov a zdôvodniť prípadné rozdiely.
	3. cieľ: Po vzore učiteľa systematicky a objektívne získavať údaje, usporadúvať ich, na ich základe tvoriť záver a ten prezentovať.		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník

	<i>Orientovať sa v tabuľke a dohodnutými značkami zaznamenať informácie o pozorovaných objektoch.</i> <i>Bez použitia písanej formy jazyka a s pomocou inštrukcií učiteľa vytvorí záznam z jednoduchého pozorovania alebo skúmania.</i> <i>Uvedomiť si, že tvrdenia musia z niečoho vyplývať.</i> <i>Vysloviť záver v podobe vyjadrenia toho, čo nové žiak sám pre seba zistil, čo ho prekvapilo.</i> <i>Posúdiť, ktoré z poskytnutého súboru výrokov vyjadria to, čo zo získaných údajov vyplýva a čo nie.</i>	<i>Podľa tabuliek vyplnenej skúmanými vlastnými údajmi povedať, čo bol predpoklad a čo nové zistil.</i> <i>Bez použitia písanej formy jazyka vytvorí záznam z pozorovania a chápať ho ako zdroj informácií pre tvorbu verbálne prezentovaného záveru z pozorovania/skúmania.</i> <i>Na podnet učiteľa zdôvodniť svoje tvrdenie relevantnou skúsenosťou.</i> <i>Zamýšľať sa nad údajmi získanými pozorovaním a/alebo skúmaním a vytvárať závery o tom, čo z nich vyplýva.</i> <i>Vyhľadá (obrazovú, neskoršiu slovnú) informáciu v dvoch odlišných zdrojoch, ktoré mu učiteľ poskytne.</i>	<i>Zaznamenať získané údaje do poskytnutej tabuľky alebo vopred pripraveného diagramu. Vyfarbením políčok zaznamenať údaje získané vlastným skúmaním do vopred pripraveného stĺpcového diagramu.</i> <i>Vytvoriť záznam zo skúmania do vopred pripravenej štruktúry. Vytvárať záznam zo skúmania do vopred pripravenej štruktúry s použitím jednoduchých slovných vyjadrení v písomnej podobe.</i> <i>Vyhodnotiť proces a výsledky získané skúmaním.</i> <i>Zdôvodniť tvrdenie predchádzajúcou skúsenosťou a/alebo získanými údajmi zo skúmania na podnet učiteľa. Na podnet učiteľa zdôvodniť svoje tvrdenie zaznamenanými údajmi.</i> <i>Zapísať záver v podobe ucelených viet s odvolávaním sa na získané pozorovania.</i> <i>Vytvárať logické úsudky z údajov získaných skúmaním.</i> <i>Vyhľadať konkrétne informácie na základe poskytnutého postupu.</i> <i>Uvedomiť si, že existujú rôzne informačné zdroje s rôznou mierou dôveryhodnosti.</i> <i>Porovnáva zhodu v informáciách (obrazových, neskorých slovných). Pri vyhľadávaní informácií v informačných zdrojoch si uvedomuje potrebu overiť si ju.</i>
4. cieľ: Kooperatívne pracovať na riešení čiastkových úloh a aplikovať pritom mäkké zručnosti.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Prezentovať výsledky svojho skúmania pred spolužiakmi.</i> <i>Spontánne spolupracuje na riešení úloh s niektorými členmi skupiny.</i> <i>Prezentovať vlastný spôsob uvažovania o riešení výskumnej otázky v pracovnej</i>	<i>Porovnať vlastné výsledky s tými, ktoré získali spolužiaci a identifikovať podobnosti a odlišnosti.</i> <i>Mať záujem o spoluprácu pri riešení problému.</i> <i>Uvedomiť si, že rôzni ľudia majú rôzne skúsenosti a preto môžu o rovnakých otázkach a úlohách uvažovať rôzne.</i>	<i>Porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami vrstovníkov a zdôvodniť prípadné rozdiely.</i> <i>Spolupracovať na riešení úloh s členmi skupín tak, že vytvára priestor pre zapojenie všetkých členov skupín (neprimerane sa nepresadzuje, nezostáva v úzadí).</i> <i>Rešpektovať rôznorodosť v uvažovaní a pri riešení výskumných otázok rovesníkmi.</i>

	skupine a vypočít' si spôsoby uvažovania spolužiakov. Komunikovať a spolupracovať s cieľom efektívnejšej práce a/alebo zaujímavejších riešení.	Na úlohách v rámci skupiny pracovať samostatne, ale následne s členmi skupiny diskutovať a porovnávať rôzne spôsoby riešenia úloh.	Vnímať rôzne spôsoby uvažovania spolužiakov o tom istom probléme ako podnet k vylepšeniu navrhovaných riešení výskumných otázok. Na základe diskusie s členmi skupiny preberať niektoré prvky riešenia úloh, ktoré navrhli členovia.
	5. cieľ: Dôverovať výsledkom svojej vlastnej výskumnej činnosti.		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Všimnúť si okolie a spontánne opisovať, čo nové zistil a/alebo čo by bolo zaujímavé. Vyhodnotiť úspešnosť svojej výskumnej práce pomocou hodnotiacej škály.	Prejaviť záujem o skúmanie okolitého prostredia. Na podnet učiteľa uvažovať a vytvárať návrhy, čo iné by bolo možné v pozorovanej situácii skúmať, zistiť. S pomocou učiteľa identifikovať možnosti zlepšenia výskumnej práce a verbalizovať ich.	Riešiť úlohy vedúce k skúmaniu okolitého prostredia, ktoré zadáva učiteľ. Svoju výskumnú činnosť vnímať ako jeden zo zdrojov nových poznatkov. S pomocou učiteľa hodnotiť svoju výskumnú prácu. S pomocou učiteľa vyhodnotiť pokrok vo svojej výskumnej práci bez snahy porovnávať sa s inými.
	6. cieľ: Správať sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu, osobne sa angažovať v rámci riešenia lokálnych problémov.		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Uvedomiť si, že je potrebné chrániť prírodu. Na podnet učiteľa sa k živým organizmom správať s rešpektom a citlivo. Uvedomiť si, že prírodu je potrebné chrániť. Uvedomiť si, že znečistené prostredie má negatívny vplyv na zdravie človeka. Uvedomiť si potrebu starať sa o svoje telo a chrániť svoje zdravie na základe určených pravidiel.	Uvedomiť si, čo všetko z ľudských potrieb pochádza z prírody, ako človek na prírodu dokáže negatívne vplyvať. Uvedomiť si, že živé organizmy majú rôzne potreby, podobne ako človek, v nevhodných podmienkach sa správne nevyvíjajú. Vymenovať príklady nezodpovedného správania sa voči prírode. Uviesť príklad negatívneho a pozitívneho vplyvu prostredia na zdravie človeka.	Prejaviť rešpekt voči prírode. Citlivo manipulovať so živými organizmami. Vnímať prejavy a dôsledky nezodpovedného správania sa v prírode s ohľadom na ochranu vlastného zdravia, zdravia iných, prírodných zdrojov a životného prostredia. Vysvetliť, ako niektoré nevhodné spôsoby správania sa voči prírode môžu viesť k ohrozeniu zdravia. Uvažovať o tom, čo všetko človek z prostredia získava a čo sa stane, ak sú zdroje znečistené.

		Navrhnuť jednoduché úpravy vo svojom životnom štýle v zmysle podpory starostlivosti o svoje telo a v zmysle ochrany svojho zdravia.	Uvedomiť si vlastnú zodpovednosť za svoje telo a jeho zdravie. Starat' sa o svoje telo a chrániť si zdravie na základe vlastných vedomostí o fungovaní ľudského tela. Na základe podnetu učiteľa sa angažovať v riešení lokálnych problémov životného prostredia a v ochrane prírody.
--	--	---	---

Komponent: <u>Látky</u> / Rozvoj predispozície k pojmom hmotnosť, objem, hustota, skupenstvá látok, skupenské zmeny látok, rozpúšťanie a filtrácia				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	- Všetky objekty zaberajú priestor, majú svoju hmotnosť, - to, či objekt na vode pláva alebo nepláva, závisí od materiálu/látky, z ktorej je objekt vyrobený, alebo od jeho tvaru, - všetky materiály/látky môžu byť tuhého, kvapalného alebo plynného skupenstva, v závislosti na vonkajších podmienkach,	- Všetky objekty zaberajú priestor, majú svoj objem a svoju hmotnosť, - objekty s rovnakým objemom nemusia mať rovnakú hmotnosť a objekty s rovnakou hmotnosťou nemusia mať rovnaký objem, - proces rozpúšťania látok vo vode (rozpúšťadla) je možné urýchliť. - nie všetky látky sa vo vode (rozpúšťadla) rozpúšťajú, - nie všetky zložky zmesi je možné oddeliť filtráciou, - výsledok filtrácie závisí od toho, aký hustý filter použijeme, - topenie a rozpúšťanie sú dva odlišné procesy,	- Rozvoj predispozície k pojmom: hmotnosť, objem, hustota, skupenstvo látok, zmeny skupenstva látok, rozpúšťanie a filtrácia. - Všetky objekty zaberajú priestor, majú svoj objem a svoju hmotnosť. - Materiály/látky môžu meniť skupenstvo. Topenie predstavuje premenu tuhého skupenstva na kvapalné. Tuhnutie predstavuje premenu kvapalného na tuhé skupenstvo. Vyparovanie predstavuje premenu kvapalného na plynné skupenstvo. Kondenzácia predstavuje premenu plynného na kvapalné skupenstvo, - Voda vrije v rovnakých podmienkach pri rovnakej teplote. Ľad sa v rovnakých podmienkach topí pri rovnakej teplote.

Komponent: <u>Interakcie</u> / Rozvoj predispozície k pojmom magnetizmus, svetlo, vlastnosti látok				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	- Podľa toho, koľko svetla objekt prepúšťa, môžu vznikáť rôzne tmavé a rôzne farebné tieňe, - rôzne objekty/materiály prepúšťajú rôzne množstvo svetla, niektoré svetlo vôbec neprepúšťajú, - dĺžka a smerovanie tieňa závisí od vzájomnej pozície svetelného zdroja, objektu a plochy, na ktorej sa tieň zobrazuje, - zdanlivý pohyb Slnka počas dňa a roka spôsobuje zmenu smerovania a dĺžky tieňov objektov upevnených v zemi.	- Magnetom sú priťahované len kovy, avšak nie všetky, - na každom magnete je možné identifikovať dva póly, severný a južný.	- Pri vzájomnej interakcii magnetov sa súhlasné póly dvoch magnetov odpudzujú a nesúhlasné priťahujú, - magnety sa vzájomne odlišujú svojimi magnetickými vlastnosťami.

Komponent: <u>Energia</u> / Rozvoj predispozície k pojmom tepelná energia, teplota, telesná teplota.				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	- Zahrievanie a ochladzovanie objektov je proces, ktorý sa vyskytuje všade okolo nás, - dodaním tepla (tepelnej energie) je možné zvýšiť teplotu telesa.	- Ľudské telo si udržiava stálu telesnú teplotu, ktorá je u všetkých ľudí približne rovnaká, - ak majú predmety voči určitému prostrediu vyššiu teplotu, sú zdrojom tepla, - subjektívne posudzovanie teploty môže byť zavádzajúce, je potrebné použiť objektívne meranie.	- Zdrojom tepla (tepelnej energie) sú aj mnohé organizmy, vrátane človeka, - vzduch s vyššou teplotou stúpa hore, vzduch s nižšou teplotou klesá dolu.
Komponent: <u>Zem</u> / Rozvoj predispozície k pojmom voda (hydrosféra), vzduch (atmosféra), pôda, horniny, minerály (litosféra).				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	- Pôda obsahuje živé a neživé zložky, pričom časť neživých zložiek pochádza z odumretých organizmov, - voda sa v prírode nachádza v rôznych formách a to v kvapalnom, tuhom a plynnom skupenstve, - voda je podmienkou života organizmov, - voda je súčasťou tela organizmov.	- Humus ako zložka pôdy predstavuje materiál tvorený odumretými zvyškami organizmov, ktorý je dôležitý pre úrodnosť pôdy, - voda a vzduch sú dôležitými súčasťami pôdy a vplývajú na jej úrodnosť, - pitie vody z neoverených zdrojov môže byť pre zdravie a život človeka nebezpečné.	- Pod vrstvou pôdy sa nachádzajú horniny, - horniny a nerasty sa od seba odlišujú rôznymi vlastnosťami, - prítomnosť vzduchu s dostatočným množstvom kyslíka je podmienkou života človeka. Vzduch je plyn, ktorý vyplňa aj priestory, ktoré sa zdajú byť prázdne.
Komponent: <u>Vesmír</u> / Rozvoj predispozície k pojmom hviezda, súhvezdie, prirodzená družica - Mesiac, mesačné fázy.				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Obsahový štandard	Pojmy, vzt'ahy, fakty	• Najbližšou hviezdou k planéte Zem je Slnko. Okrem Slnka je možné na oblohe v noci pozorovať aj ďalšie hviezdy, • slnko sa každý deň zdanlivo pohybuje po oblohe od východu na západ.	• Na nočnej oblohe je možné pozorovať rôzne stále zoskupenia hviezd, ktoré nazývame súhvezdia, • medzi najznámejšie, na Slovensku pozorovateľné súhvezdia, patria: Veľký voz (Veľká medvedica), Labuť, Kasiopea, Orión, • v rôznych ročných obdobiach dominujú na nočnej oblohe rôzne súhvezdia, • niektoré hviezdy je možné vidieť na nočnej oblohe počas celého roka, napríklad Polárku.	• Mesiac je prirodzená družica Zeme, na oblohe počas roka pozorujeme jej rôzne veľkú osvetlenú časť, • tvar osvetlenej časti Mesiaca na oblohe sa z dňa na deň mení, pričom sa pravidelne striedajú fázy nov, prvá štvrť, spln a posledná štvrť.
-------------------	----------------------------------	---	---	---

Komponent: <u>Organizmus</u> / Rozvoj predispozície k pojmom životné prejavy organizmov, klíčenie a rast rastlín, životný cyklus rastlín, húb a živočíchov, obehová, dýchacia, pohybová a oporná sústava človeka, zmyslové orgány.				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	• Človek získava informácie z prostredia prostredníctvom zmyslov: zrakom, sluchom, hmatom, čuchom a chuťou, • základnými orgánmi rastlín sú koreň, stonka, list, kvet a plod, ktorý obsahuje semená, • rôzne druhy ovocia a zeleniny pochádzajú z rôznych častí rastlín, • zmyslové orgány majú pre človeka dôležitý význam pre zachovanie zdravia a života.	• Živé od neživých zložiek prírody vieme odlíšiť pomocou identifikácie životných prejavov organizmov. Medzi prejavy života patrí pohyb, rozmnožovanie, príjem potravy, rast, vývin, dýchanie a reakcie na podnety z prostredia, • mnohé rastliny sa rozmnožujú semenami, ktoré sa často nachádzajú v rôznych plodoch. Plody obsahujúce semená vznikajú z kvetov. Nie z každého kvetu vznikne plod obsahujúci semená, jednou z podmienok je prenos peľu z kvetu inej rastliny rovnakého druhu, • semená rastlín potrebujú na klíčenie vodu, vzduch a vhodnú teplotu. Po vyklíčení rastlina potrebuje pre svoj rast okrem vody, vzduchu a vhodnej teploty aj svetlo a živiny z pôdy, • životný cyklus rastliny začína klíčením semien a je ukončený odumretím rastliny, ktorá priniesla semená pre vznik novej generácie, • každý orgán má pre život rastliny dôležitú funkciu. Koreň, stonka a listy zabezpečujú upevnenie v pôde, príjem dôležitých látok z prostredia a vylučovanie nepotrebných látok do prostredia. Kvety a plody so semenami zabezpečujú rozmnožovanie rastliny, • základnými orgánmi oporno-pohybovej sústavy sú kostra a svaly, ktoré zabezpečujú všetky vedomé aj podvedomé pohyby tela. Pravidelný pohyb je pre rozvoj svalov a zdravie organizmu veľmi dôležitý, • poznatky o fungovaní vlastného tela nám pomáhajú porozumieť tomu, ako je potrebné sa starať o svoje zdravie.	• Základnými orgánmi obehovej sústavy sú srdce a cievy, • srdce funguje ako pumpa na krv, ktorá je cievami rozvádzaná po celom tele, • prostredníctvom krvi sú po tele rozvádzané všetky dôležité látky, napríklad tie, ktoré človek prijíma potravou, či dýchaním, • základným orgánom dýchacej sústavy sú pľúca. Prostredníctvom pľúc získava človek zo vzduchu kyslík, ktorý je pre život človeka nevyhnutný. Zároveň sa pomocou pľúc človek pri výdychu zbavuje oxidu uhličitého, • životný cyklus rastlín sa od životného cyklu húb odlišuje, ale je možné identifikovať určité podobnosti.
Komponent: <u>Ekosystém</u> / Rozvoj predispozície k pojmom ekosystém, potravinový vzťah.				

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	- Rastliny produkujú kyslík, ktorý je pre život človeka nevyhnutný, - potrava väčšiny živočíchov je pomerne pestrá, živočíchy žijúce na určitom území si môžu potravnovo konkurovať, - rozpoznať lokálne poľnohospodárske liečivé a jedovaté rastliny, huby a živočíchy je pre život človeka dôležité.	- Všetky živé organizmy potrebujú potravu a líšia sa nárokmi na potravu, - rôzne organizmy žijú v rôznom prostredí, podľa toho, aké podmienky pre život potrebujú, napríklad vyžadujú rôzne množstvo a kvalitu vody, vzduchu, pôdy a prítomnosť iných organizmov.	- Život človeka je od rastlín, húb a živočíchov závislý, využíva ich nielen ako potravu, ale aj ako zdroj surovín na výrobu rôznych predmetov dennej potreby, - rovnako, ako je človek závislý od rastlín a živočíchov, je závislý aj od neživej prírody, - rôzne druhy rastlín, húb a živočíchov môžu byť pre človeka nebezpečné.
Komponent: <u>Dedičnosť a premenlivosť</u> / Rozvoj predispozície k pojmom rod, druh a jedinec, dedičnosť, premenlivosť.				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	Mláďatá určitých druhov živočíchov sa na svojich rodičov podobajú viac ako na iné jedince rovnakého druhu, čo je spôsobené dedičnosťou.	- Pre určitý typ rastliny je typický konkrétny tvar, veľkosť, farba rastlinného orgánu a odlišuje sa tým od iných rastlín, - zo semena určitej rastliny vyrastie rastlina rovnakého druhu.	Mláďatá určitých druhov živočíchov sa na svojich rodičov podobajú viac ako na iné jedince rovnakého druhu, čo je spôsobené dedičnosťou.

Komponent: <u>Evolúcia</u> / Rozvoj predispozície k pojmom adaptácie k prežitiu, kamufláž, mimikry, taxonómia organizmov.				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty		- Na základe rozpoznania typických znakov organizmov ich vieme zaradiť do skupiny a pomenovať. - Spôsob života rôznych druhov rastlín, húb a živočíchov je jedinečný.	- Rôzne skupiny organizmov sa prispôbili rôznemu spôsobu života a podľa podobností ich vieme zaradiť do rôznych skupín a podskupín. - Podľa miery ich vzájomnej príbuznosti triedime živočíchy do skupín: bezstavovce, ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce. - Niektoré organizmy sa dnes na Zemi nevyskytujú (vyhynuli), zachovali sa ich zvyšky a stopy po ich živote. - Niektoré živočíchy sa chránia výstražným alebo maskovacím sfarbením. - Rôzne sfarbenie mláďat a dospelých jedincov rôznych živočíšnych druhov má význam v snahe o prežitie. - Spoločenský a samotársky spôsob života rôznych živočíchov má svoje výhody i nevýhody.

4. Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

4.1 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Človek a spoločnosť
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je naším cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	2. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Hlavným cieľom predmetu je podporovať u žiakov schopnosť skúmať svoju obec, jej blízke okolie a vzťahy medzi ľuďmi. Žiaci pozorujú, porovnávajú a zaznamenávajú vybrané aspekty fungovania komunity, v ktorej žijú. Vedia sa orientovať vo svojom okolí a poznajú jeho špecifiká. Poznajú základné časové intervaly. Sú si vedomí, že súčasnosť je výsledkom konania v minulosti. Zaujímajú sa o svoje okolie a sú ochotní zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec.
2. Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.
3. Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny.
4. Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
5. Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ.
6. Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

Človek a spoločnosť

1. cieľ: Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec
2. cieľ: S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine
3. cieľ: Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí
4. cieľ: Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny
5. cieľ: Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých – cieľ naplnený aj v predmete ETV
6. cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom – cieľ naplnený aj v predmete ETV
7. cieľ: Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní – cieľ naplnený aj v predmete ETV
8. cieľ: Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými – cieľ naplnený aj v predmete ETV
9. cieľ: Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ – cieľ naplnený aj v predmete ETV
10. cieľ: Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy – cieľ naplnený aj v predmete ETV

Výkonový štandard: všetky komponenty		
	2.ročník	3.ročník
	<i>Orientovať sa v známom prostredí na základe poznania polohy orientačných bodov a priestorových vzťahov medzi nimi. (C1)</i> <i>Uviesť príklady vybraných prírodných, historických a kultúrnych prvkov v blízkom okolí.</i> <i>Jednoducho opísať a určiť, na čo slúžia vybrané prírodné, historické alebo kultúrne prvky v okolí.</i> <i>Popisovať základné charakteristiky pozorovaných objektov, ako sú farba, tvar, veľkosť, pohyb, zvuky a pod.</i> <i>Pozorovať svoje okolie s cieľom získať informácie potrebné na riešenie jednoduchej zadanej úlohy.</i> <i>Stanoviť si cieľ, objekt alebo tému jednoduchého pozorovania na základe toho, čo chce zistiť / čo sa chce dozvedieť.</i> <i>Vecne odpovedať na otázky týkajúce sa určenej témy.</i> <i>Klást' vecné otázky týkajúce sa určenej témy v dvojici alebo v malej skupine.</i> <i>Požiadat' o informáciu týkajúcu sa určenej témy pri práci v dvojici alebo v malej skupine.</i> <i>Popísať dianie na obrázku/fotografii/ilustrácii/videu.</i> <i>Využiť informácie získané z obrázkov, fotografií, ilustrácií a krátkych textov na zodpovedanie otázok.</i> <i>Odpovedať na jednoduché otázky k zobrazeniu na obrázku/fotografii/ilustrácii/videu.</i> <i>Podieľať sa v rámci skupiny na spoločnom riešení úlohy podľa predpísaného postupu.(C2)</i>	<i>Mať prehľad o významných prírodných, kultúrnych a historických prvkoch vo svojom okolí.(C1)</i> <i>Získať informácie pozorovaním vo svojom okolí.(C2)</i> <i>Rozlíšiť podstatné a nepodstatné informácie získané z pozorovania.</i> <i>Graficky alebo písomne zaznamenať informácie získané z jednoduchého pozorovania.</i> <i>Viesť rozhovor za účelom získania potrebných informácií k vybranej téme.(C2)</i> <i>Poskytnúť informáciu týkajúcu sa určenej témy.</i> <i>Získať a interpretovať informácie z obrazových zdrojov (obrázky, fotografie, ilustrácie, video) a veku primeraných textov umeleckej a vecnej literatúry.(C2)</i> <i>Sformulovať jednoduchý predpoklad na základe obrazových zdrojov a textov (napr. čo môže byť mimo fotografie, čo by sa stalo keby..., ako bude príbeh pokračovať, čo je treba zmeniť, aby...?).</i> <i>Prezentovať výsledky svojej práce krátkym slovným opisom a v podobe nákresu, plagátu alebo modelu.(C2)</i> <i>Čítať obsah jednoduchej mapy s porozumením významu v nej použitých farieb a základných mapových znakov.(C2)</i> <i>Riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.(C7)</i>

Výkonový štandard: geografický komponent		
	2.ročník	3.ročník
	<i>Pomenovať prvky a objekty vo svojom okolí.</i> <i>Určiť polohu a vzdialenosť prvkov a objektov v okolí.</i> <i>Orientovať sa v miestnej krajine používaním pojmov.</i> <i>Identifikovať orientačné body v blízkom okolí.</i> <i>Samostatne používať pojmy označujúce polohu a smer.</i> <i>Správne reagovať na pokyn o smere pohybu.</i> <i>Správne opísať polohu zadaného prvku/objektu v blízkom okolí zo svojej pozície.</i> <i>Zostrojiť náčrt triedy z vertikálnej polohy.</i> <i>Označiť polohu objektov v nákrese/pláne triedy s jeho otočením alebo pootočením.</i> <i>Identifikovať rôzne miesta, kam cestujú ľudia z jeho rodiny alebo blízkeho okolia, ako sú škola, práca, nákupy, návštevy úradov, lekárov, príbuzných alebo miesta výletov a dovoleníek.</i> <i>Opísať rôzne spôsoby cestovania, ako sú pešia chôdza, jazda na bicykli, autom, verejná doprava autobusom, električkou, vlakom, loďou alebo preprava lietadlom a vysvetliť, kedy a prečo sú viac a menej vhodné.</i> <i>Zhodnotiť jednoduché bezpečnostné aspekty cestovania, ako sú dodržiavanie pravidiel cestnej premávky alebo opatrenia na ochranu pred možnými rizikami.</i> <i>Rozpoznať vzájomné vzťahy medzi človekom a krajinou na príkladoch z miestnej krajiny.(C4)</i> <i>Opísať vplyv počasia na krajinu a život ľudí v priebehu dňa a roka.(C4)</i> <i>Prejavovať starostlivosť o zachovávanie čistoty vo svojom okolí.</i> <i>Uviesť príklady dôležitosti vody v krajine a šetrného vzťahu k nej (pitie, umývanie, zavlážovanie).</i> <i>Jednoducho opísať dôvody ochrany prírody na príkladoch zo svojho okolia.</i>	<i>Používať pojmy potrebné na orientáciu v miestnej krajine.(C1)</i> <i>Určiť polohu svojej obce, Slovenska a svetadielov na mapách rôznej mierky.(C1)</i> <i>Určiť polohu Slovenska na jednoduchšej mape Európy.</i> <i>Pomenovať svetadiely na jednoduchšej mape sveta alebo glóbose.</i> <i>Identifikuje svetadiely na jednoduchšej mape sveta alebo na glóbose.</i> <i>Orientovať sa v priestore podľa orientačných bodov.(C2)</i> <i>Správne opísať polohu zadaného prvku/objektu v blízkom okolí z pozície zadaného prvku/objektu.</i> <i>Opísať známu trasu k určitému cieľu pomocou orientačných bodov zo svojej pozície.</i> <i>Opísať známu trasu k určitému cieľu pomocou orientačných bodov z pozície cieľa.</i> <i>Orientovať sa v známom priestore na základe jeho zobrazenia v pláne a na jednoduchšej mape.(C2)</i> <i>Zostrojiť plán školy a časti obce (s vybranými prvkami, resp. prispôsobený štruktúre budov).</i> <i>Porovnať zostrojené plány s leteckou snímku rôznych mierok.</i> <i>Nájsť cieľené miesto podľa jednoduchšej mapy.</i> <i>Opísať kam, ako a prečo cestujú ľudia z rodiny alebo blízkeho okolia.(C3)</i> <i>Určiť rozdiely v pravidelnosti cestovania za rôznym účelom (pravidelné – denné, týždenné / nepravidelné) na jednoduchých príkladoch zo života.</i> <i>Naplánovať jednoduchú cestu na základe poznatkov o cestovaní členov jeho rodiny alebo blízkeho okolia, zahrňujúc cieľ cesty, spôsob dopravy a dôvody cestovania.</i> <i>Uplatňovať šetrný vzťah k prírodným zdrojom a životnému prostrediu vo svojom okolí.(C4)</i> <i>Uviesť základné dôvody a spôsoby triedenia odpadu a riadiť sa nimi vo svojom bezprostrednom okolí (rodina, škola).</i>

		<i>Aktívne triediť odpad, šetriť energie a chrániť prírodu a životné prostredie vo svojom blízkom okolí.</i>
Obsahový štandard: geografický komponent		
Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí	Pojmy: Miestna krajina, orientácia, poloha v priestore. Činnosti: Určovanie orientačných bodov v okolí školy, vyhľadávanie vybraných objektov, vytváranie predstáv o priestorových vzťahoch v škole, v obci a jej okolí. Určovanie relatívnej polohy vybraného objektu voči inému objektu (rovno, vpravo, vľavo, hore, dole, blízko, ďaleko, pred, za a i.) Opis a zaznamenávanie cesty do školy alebo k inému objektu v obci a miestnej krajine. Spoznávanie prírodných a historických prvkov obce a jej okolia podľa miestnych daností (napríklad park, les, chránený strom, prírodná rezervácia, potok, rieka, rybník, vrch, kostol, socha, fontána, brána, hrad), vrátane posúdenia ich stavu (udržiavaný, neudržiavaný, bezpečný, nebezpečný a i.).	Pojmy: Prírodné a historické prvky, turistické značenie. Činnosti: Určovanie relatívnej polohy v teréne alebo na mape (v pláne) a navigácia na trase medzi nimi s využitím orientačných bodov. Orientovanie sa podľa svetových strán v teréne. Využívanie turistického značenia pri plánovaní výletov a orientácii v teréne. Rozlišovanie pojmov podľa podmienok obce (napríklad dolina, údolie, vrch, pohorie, tiesňava, rovina, rieka, potok, jazero, rybník, breh, ostrov, les, pole, kameňolom, námestie, ulica). Hľadanie odpovedí na otázky o krajine mimo nášho zorného poľa – „Čo je za tým vrchom? Kam vedie táto cesta? Odkiaľ a kam tečie potok?“ a pod.
Orientácia v pláne a na mape	Pojmy: Plán, mapa, mapové znaky, legenda. Činnosti: Vyjadrovanie žiackych predstáv o priestorovom rozmiestnení objektov v triede a v okolí školy z vertikálneho pohľadu (vtácej perspektívy) formou jednoduchých modelov alebo náčrtkov. Tvorba jednoduchého orientačného plánu (mapového náčrtku) obce alebo jej časti na základe leteckej snímky. Odhadovanie skutočnej vzdialenosti medzi bodmi na mape pomocou grafickej mierky. Lokalizovanie svojho bydliska a školy na leteckej snímke a mape veľkej mierky. Určovanie polohy obce na mape Slovenska	Pojmy: Grafická mierka, vzdialenosť, svetové strany, poloha na mape, letecká snímka, glóbus, svetadiely a oceány. Činnosti: Orientácia plánu a orientácia v pláne. Určovanie svetových strán na mape. Lokalizovanie svojho bydliska a školy na leteckej snímke a mape veľkej mierky. Určovanie polohy Slovenska na mape Európy. Pomenovanie svetadielov a oceánov na glóbose na jednoduchej mape sveta.

	Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie	Pojmy: Prírodné a umelé prostredie, počasie, cestovanie, doprava, mesto a vidiek, spôsob života. Činnosti: Posudzovanie vplyvu rôzneho prostredia na človeka – prírodné a umelé, tiché a hlučné, upravené a neupravené, nové a staré, čisté a znečistené, jednotné a rôznorodé. Pozorovanie počasia a jeho vplyvu na prírodu a ľudí počas dňa a roka spojené s grafickým zaznamenávaním oblačnosti a jednoduchým zápisom nameraných hodnôt teploty vzduchu. Identifikovanie dôvodu (za prácou, vzdelaním, službami, oddychom, poznaním, priateľmi), cieľa (blízka obec, okresné mesto, krajské mesto, zahraničie) a pravidelnosti (denne, týždenne, mesačne, ročne) cestovania ľudí vo svojej rodine a v rodinách spolužiakov. Porovnávanie vhodnosti jednotlivých druhov dopravy v obci spojené s posúdením ich vplyvu na životné prostredie. Hľadanie rozdielov medzi mestom a vidieckou obcou na žiakom známych príkladoch.	
--	--	--	--

Výkonový štandard: dejepisný komponent			
		2.ročník	3.ročník
		<i>Orientovať sa v čase pomocou konvenčných prostriedkov určovania času.(C1)</i> <i>Rozvrhnúť si čas na prácu, učenie, zábavu a odpočinok.(C3)</i>	<i>Porovnať obrazy obce v minulosti a v súčasnosti.(C3)</i> <i>Prerozprávať príbeh viažuci sa k obci alebo regiónu.(C3)</i>
Obsahový štandard: dejepisný komponent			
	Orientácia v čase	Pojmy: Časová postupnosť, plánovanie času, kalendár. Činnosti: Určovanie vzájomných vzťahov (pred/po) medzi susednými a nesusednými dňami a mesiacmi, opakujúci sa cyklus s vytváraním celkov (deň, týždeň, mesiac, rok). Tvorba vlastného kalendára jedného týždňa podľa aktuálneho roka, porovnanie radenia dní v mesiaci aktuálneho roka. Personalizácia cieľov, vytváranie priorít a ich zdôvodnenie, odlišenie činností podľa osobnej dôležitosti (povinností, užitočných a oddychových aktivít). Tvorba časového harmonogramu dňa a týždňa.	Pojmy: Časová postupnosť, plánovanie času, meranie času, kalendár. Činnosti: Zoraďovanie postupnosti udalostí (skôr, neskôr, nedávno, dávno, dnes, včera, predvčerom, zajtra, pozajtra...). Tvorba vlastného kalendára jedného mesiaca podľa aktuálneho roka, porovnanie radenia dní v minulom minulého roku. Porovnanie a zdôvodnenie používania rôznych spôsobov merania času (rytmus dňa, prírody, konvenčné merače). Určovanie času na hodinách.
	Pozorovanie zmien v čase	Pojmy: Rodostrom, vzájomné rodinné vzťahy. Činnosti: Určovanie základných vzťahov medzi členmi rodiny z pozície žiaka aj z pozície iného člena. Zostavovanie trojgeneračného rodostromu ako vizualizácie rodinných vzťahov. Pátranie po najstarších pamiatkach v obci, miestach pamäti (najstarší hrob na cintoríne, artefakty v rodine, historické budovy, pamätníky, staré stromy a pod.).	Pojmy: Povešť, pamiatky. Činnosti: Prerozprávanie alebo stvárnenie príbehu (povešť, legenda) spojeného s obcou alebo jej okolím. Pozorovanie zmien v čase na príklade ľudí, krajiny, budov a artefaktov. Porovnávanie spôsobu života ľudí v súčasnosti a minulosti (škola, hračky, práca a zamestnania, odev, obchod) na základe informácií získaných z rôznych prameňov.

Výkonový štandard: občiansky komponent		
Žiak vie, dokáže:	2.ročník	3.ročník
	<i>Vysvetliť, za čo zodpovedá riaditeľ školy a starosta obce / miestnej časti alebo primátor mesta. Opísať účel úradov a služieb v obci.</i> <i>Ilustrovať plynutie času na vybraných príkladoch z minulosti rodiny.(C3)</i> <i>Uviesť príklady najstarších artefaktov (budov, pamiatok, prvkov, objektov a pod.) v obci.</i> <i>Rozlíšiť rôzne typy informačných zdrojov (tlačené, zvukové, obrazové, elektronické).</i> <i>Opísať rôzne typy informačných zdrojov (tlačené, zvukové, obrazové, elektronické).</i> <i>Identifikovať rôzne druhy médií (tlačené: publikácie, billboardy, plagáty a i., elektronické: televízia, rozhlas, DVD, USB, internet a i.).</i> <i>Zistiť, ktoré druhy médií sa používajú vo svojom okolí.</i> <i>Opísať predstavy o svojom budúcom povolání.</i> <i>Uviesť príklady rôznych zamestnaní s náplňou činnosti.</i> <i>Uviesť príklady rôznych profesií participujúcich na výrobe vybraného produktu/poskytnutí služby.</i> <i>Zdôvodniť prečo pracujú príbuzní/blízki ľudia žiaka.</i> <i>Zdôvodniť výber svojho vysnívaného budúceho zamestnania/povolania (prečo chce byť tým, čím chce).</i> <i>Uviesť príklady tovarov s miestom ich kúpy.</i> <i>Vysvetliť rozdiel medzi tovarom a službou.</i>	<i>Stručne opísať význam kľúčových osôb, úradov, inštitúcií, občianskych iniciatív a udalostí v komunite a obci.(C1)</i> <i>Uviesť príklad aktivít, ktoré realizujú združenia občanov v obci.</i> <i>Identifikovať významné kultúrne a športové podujatia v obci alebo jej okolí.</i> <i>Uskutočniť jednoduchý prieskum o názoroch na vybraný problém v škole alebo jej okolí.(C2)</i> <i>Vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania.(C8)</i> <i>Posúdiť vlastné možnosti kúpy vybraného tovaru a služby.(C8)</i> <i>Vysvetliť význam deľby práce na vybranom príklade.</i> <i>Identifikovať výhody a nevýhody zamestnania/povolania svojich príbuzných/blízkych ľudí.</i> <i>Pomenovať rôzne zdroje informácií.(C9)</i> <i>Uviesť jednoduché príklady situácií, v ktorých potrebujem vypátrať informáciu.</i> <i>Popísať jednoduchý postup v situáciách, v ktorých potrebujem nájsť informáciu. .</i> <i>Zvažovať spoľahlivosť rôznych zdrojov informácií.</i> <i>Rozpoznať druhy a základnú úlohu médií.(C9)</i> <i>Na príklade vysvetliť rozdiel medzi novinami a časopismi, televíziou a rozhlasom s tematickým zameraním.</i> <i>Uviesť príklady situácií potreby televízie a novín.</i> <i>Uviesť príklad média ako zdroja oznamov, správ, zábavy, reklamy.</i> <i>Identifikovať, ktoré mediálne výstupy sú reklamou.(C9)</i>

Obsahový štandard: občiansky komponent			
	Poznávanie pravidiel vo svojom živote		Obsah bude naplnený v predmete Kruh komunity
	Život obce a vzťahy v komunite	Pojmy: Obec, inštitúcie, sviatky, tradície, rozmanitosť. Činnosti: Identifikovanie významných inštitúcií a služieb v obci s posúdením ich funkcie pre život komunity podľa podmienok obce (napríklad obecný úrad, obchody, služby, kostol, pošta, policajná a hasičská stanica, lekáreň, ambulancia, železničná a autobusová stanica alebo zastávka, kultúrne a komunitné centrum, zberný dvor, útulok pre zvieratá, čistiareň odpadových vôd, výrobný podnik, poľnohospodárske družstvo). Rozlišovanie súkromného a verejného priestoru na konkrétnych príkladoch v obci a jej okolí. Identifikovanie významných kultúrnych a športových podujatí v obci a jej okolí. Oboznamovanie sa s pôvodom a rôznymi spôsobmi slávania sviatkov a dodržiavania tradícií vo svojej rodine, v rodine priateľov, spolužiakov, v obci, cirkvi a spoločnosti.	Pojmy: Obec, inštitúcie, komunita, súkromný a verejný priestor, symboly. Činnosti: Zhodnotenie využitia a udržiavania verejných priestorov na príklade žiakom známeho verejného priestoru. Rozpoznávanie príkladov používania identifikačných znakov, symbolov a vlajok (štátne a obecné symboly, symboly EÚ, logá).
	Zodpovedné hospodárenie	Pojmy: Povolania, tovary a služby, cena, peniaze. Činnosti: Oboznamovanie sa s deľbou práce na konkrétnych príkladoch v komunite a v obci. Spoznávanie rôznych povolání so základným opisom ich pracovnej náplne. Rozlíšenie ponuky tovarov a služieb v najbližšom okolí. Osvojovanie si návykov smerujúcich k šetrnému zaobchádzaniu so svojimi zdrojmi, prírodnými zdrojmi a životným prostredím	Pojmy: Povolania, tovary a služby, cena, peniaze, šetrenie. Činnosti: Odhad, zistenie a porovnanie cien vybraných tovarov a služieb. Diskutovanie o potrebe starostlivosti o svoje, o zverené či zdieľané veci a statky.

		(predchádzanie vzniku odpadu a jeho separovanie, šetrenie spotreby vody a elektrickej energie).	
	Základy aktívneho občianstva	Pojmy: Aktívny obyvateľ obce, spolupráca, pomoc, dobročinnosť. Činnosti: Identifikovanie činností, ktoré zlepšujú kvalitu prostredia a zdravie ľudí v obci a činností, ktoré sú pre prostredie a zdravie ľudí škodlivé. Realizácia jednoduchého prieskumu s cieľom identifikovať možnosti zlepšenia života a prostredia v triede, škole, obci a jej blízkom okolí. Identifikovanie konkrétnych potrieb solidarity v škole a okolí alebo doma a okolí (napr. vo vzťahu k novým spolužiakom z iných oblastí a krajín, k ľuďom so špeciálnymi a inými potrebami a znevýhodnením, k starším a chorým osobám). Riešenie modelových situácií (napr. koho a ako požiadať o pomoc, tiesňové linky).	Pojmy: Aktívny obyvateľ obce, spolupráca, pomoc, dobročinnosť. Činnosti: Skúmanie vybraného problému v obci a jej okolí, ktorý je spôsobený nevhodnou činnosťou človeka (napr. nevhodné zaobchádzanie so zvieratami, vandalizmus, znečistenie verejných priestorov, nelegálna skládka, spaľovanie odpadu, parkovanie na chodníkoch, vizuálny smog).
	Základy práce s mediálnym obsahom	Pojmy: Médiá Činnosti: Identifikovanie druhov médií a dôvody ich využívania (zdroj informácií a zábavy). Pomenovanie vplyvu reklamy na naše túžby a správanie.	Pojmy: Zdroje informácií, médiá, reklama. Činnosti: Identifikovanie spôsobov vzniku a rôznych podôb šírenia informácií. Navrhovanie zásad veku primeraného využívania rôznych médií a neublížujúceho správania v online priestore voči iným. Odlíšenie pravdivej a nepravdivej (zavádzajúcej) informácie a pomenovanie jej dôsledkov na konkrétnych príkladoch.

Výkonový štandard: eticko-osobnostný komponent		
	2.ročník	3. ročník
	<i>Uviesť príklad situácie stretnutia sa s klamstvom.</i> <i>Identifikovať dôsledky šírenia nepravdy /klamstva.</i> <i>Vyjadriť svoje myšlienky a pocity iba na vyzvanie, zjednodušene a v uzavretých schémach (páči sa mi – nepáči sa mi, súhlasím – nesúhlasím).</i> <i>Jednoducho sformulovať svoje myšlienky a pocity bez reflexie ich dopadu na druhých (egocentrický prístup).</i> <i>Vyjadriť svoje myšlienky a pocity tak, že si všíma, ako pôsobia na druhých.</i> <i>Vhodne, slušne a zdvorilo reagovať na vyjadrenie myšlienok a pocitov spolužiakov, k určenej témy.</i> <i>Pomenovať emócie (radosť, smútok, strach, hnev, dôvera, znechutenie, očakávanie, prekvapenie).</i> <i>Pomenovať prejavy emócií (úsmev, plač, zaťaté päsťe, sčervenanie, pokoj, nepokoj a pod.).</i> <i>Vhodne a slušne verbálne vyjadriť svoje bežné emócie (radosť, smútok, strach, hnev, dôvera, znechutenie, očakávanie, prekvapenie).</i> <i>Vyjadriť svoje emócie v súlade s tým, čo aktuálne cíti.</i> <i>Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine.</i> <i>Opísať vonkajšie znaky, ktorými sa žiaci odlišujú (oblečenie, farba vlasov, farba očí).</i> <i>Opísať vonkajšie i vnútorné vlastnosti, ktorými sa ľudia odlišujú (výška, pohlavie, materinský jazyk, povahové vlastnosti).</i> <i>Opísať rozlišujúce znaky medzi spolužiakmi, kamarátmi, inými známymi ľuďmi.</i> <i>Pomenovať príbuzenské vzťahy (syn/dcéra, brat/sestra) resp. uviesť mená spolužiakov a opísať, čo kto zvyčajne robí.</i>	<i>Opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých.(C5)</i> <i>Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, kamarátskych skupinách.(C5)</i> <i>Pomenovať svoju rolu v rodine či triede abstraktnejším pojmom (zabávač, vodca, mysliteľ, tichý pomocník, rebel, obranca slabších a pod.).</i> <i>Vyvodiť dôsledky svojej role v rodine a triede pre svoj ďalší rozvoj (výhody a nevýhody, zodpovednosť).</i> <i>Pomenovať, čo ho spája s ostatnými.(C5)</i> <i>Pomenovať nielen okolnosti skupiny a vzťahy v skupine, ale aj vyššie ľudské hodnoty (dodržiavame pravidlá, máme k sebe vzájomnú úctu, vieme sa otvorene porozprávať, povzbudzujeme sa navzájom, pomáhame druhým a pod.).</i> <i>Preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí (k spolužiakom, kamarátom, susedom).(C5)</i> <i>Uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v bezprostrednom okolí.(C5)</i> <i>Vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni.(C6)</i> <i>Opísať reakcie spolužiakov (prekvapenie, súhlas/nesúhlas, záujem/nezáujem a pod.) na vyjadrenie svojich myšlienok a pocitov, vyplývajúcich z určenej témy.</i> <i>Opísať svoje reakcie (prekvapenie, súhlas/nesúhlas, záujem/nezáujem a pod.) na vyjadrenie myšlienok a pocitov spolužiakov, k určenej téme.</i> <i>Pomenovať a regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni tak, aby ich prejavy boli bezpečné, rešpektujúce k dohodnutým pravidlám a podporné.(C6)</i> <i>Viesť jednoduchý dialóg na zistenie svojich aktuálnych emócií a aktuálnych emócií svojho spolužiaka.</i> <i>Primerane vyjadriť svoje emócie a zároveň ich regulovať tak, aby rešpektoval dohodnuté pravidlá komunikácie.</i>

	<i>Okrem popisu príbuzenských vzťahov a typického konania členov rodiny alebo spolužiakov pomenovať aj ich osobné vlastnosti s opisom toho, ako sa prejavujú.</i> <i>Opísať na príkladoch, aký má osobitý vzťah k jednotlivým členom rodiny, resp. k jednotlivým spolužiakom a ako sa prejavuje navonok.</i> <i>Pomenovať vonkajšie okolnosti vzájomného spojenia s ostatnými (sme spolužiaci, členovia jednej rodiny, kamaráti v ŠKD/kružku a pod.).</i> <i>Pomenovať vzájomné vzťahy v skupine (je nám spolu dobre, sme zábavná partia, vzájomne si pomáhame, spolu sa staráme o kvety, chceme spolu vyhrať súťaž a pod.).</i> <i>Identifikovať možnosti zlepšenia života v triede/škole.</i> <i>V práci v skupine navrhnúť možné riešenia.</i> <i>Hlasovaním vybrať prezentované návrhy na zlepšenie života v triede/škole.</i> <i>Opísať svoje charakterové vlastnosti.</i> <i>Opísať svoje záľuby.</i> <i>Pomenovať a oceniť dobré charakterové vlastnosti a schopnosti spolužiakov.</i> <i>Pomenovať a oceniť svoje dobré charakterové vlastnosti a schopnosti.</i> <i>Identifikovať kladného hrdinu v príbehu.</i> <i>Vlastnými slovami opísať, čo hrdinské hrdina v príbehu vykonal.</i> <i>Vyjadriť svoj súhlas/nesúhlas s konaním rôznych postáv príbehu.</i> <i>Identifikovať koho vo svojom okolí považuje za hrdinu a prečo.</i>	<i>Autenticky vyjadriť svoje emócie s ohľadom na druhých tak, aby ich nezranil.</i> <i>Diskutovať v skupine o návrhoch regulácie emócií a prezentovať ich pred ostatnými.</i> <i>Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite.(C6)</i> <i>Opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny.(C7)</i> <i>Opísať predstavy o svojom budúcom živote.</i> <i>Opísať svoju najväčšiu túžbu alebo sen.</i> <i>Oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať.(C7)</i> <i>Vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov.(C7)</i> <i>Diskutovať v skupine o hlavných znakoch hrdinského konania.</i> <i>Identifikovať konkrétnu/fiktívnu osobu ako svoj vzor.</i> <i>Zdôvodniť výber konkrétnej/fiktívnej osoby ako svojho vzoru.</i> <i>Uviesť príklad nepravdivej správy.(C9)</i> <i>Navrhnuť možnosti overenia nepravdivej informácie.</i> <i>Potvrdiť pravdivosť/nepravdivosť uvedenej informácie jednoduchým argumentom.</i> <i>Podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.(C10)</i> <i>Aplikovať návrhy na zlepšenie života v triede/škole.</i> <i>Vyhodnotiť výsledky zavedeného opatrenia (s odstupom času).</i>
--	--	--

Obsahový štandard: eticko-osobnostný komponent			
	Vyjadrovanie zdvorilosti ako znak úcty	Pojmy: Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie,. Činnosti: Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov.	Pojmy: Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie. Činnosti: Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov.
	Sebapoznávanie	Pojmy: Túžby, sny, osobné plány. Činnosti: Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností.	Pojmy: Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. Činnosti: Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností. Posudzovanie možností rozvíjania a využitia svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní. Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Rozprávanie o vlastných záľubách a o tom, ako pomáhajú v živote a vo vzťahoch s druhými. Tvorivé vyjadrovanie želaní a túžob a plánu na ich realizáciu.

	Vnímanie jedinečnosti v každom človeku	Pojmy: Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca. Činnosti: Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt druhého človeka. Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom.	Pojmy: Obdarovanie, ocenenie, rozlišovanie dobrého a zlého konania, pomoc a dobročinnosť. Činnosti: Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt druhého človeka. Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom. Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Vnímanie kamarátstva ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce. Tvorivé obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých. Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania.
	Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite	Pojmy: Domov, rodina, príbuzní a blízki. Činnosti: Zamýšľanie sa nad hodnotou domova. Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov v rodine. Preukazovanie vďačnosti rodičom, starým rodičom a blízkym osobám. Identifikovanie a pomenovanie členov rodiny.	Pojmy: Komunita, inšpiratívni ľudia. Činnosti: Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov v komunite. Preukazovanie vďačnosti blízkym osobám a inšpiratívnym ľuďom.
	Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozera	Pojmy: Čestnosť a pravdivosť, dobré vlastnosti. Činnosti: Rozpoznávanie dôsledkov pravdivosti a klamstva na život. Identifikovanie kladných vlastností hrdinu.	Pojmy: Odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti. Činnosti: Posilňovanie odvahy hovoriť pravdu aj napriek nepríjemným dôsledkom. Diskusia o vlastných vzoroch. Zoznamovanie sa s reálnymi alebo zobrazenými príbehmi prosociálnych a morálnych hrdinov.
	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií	Pojmy:	Pojmy: Emócie (hrdosť, súcit, dôvera, rozrušenie, a i.), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch.

		Emócie (nadšenie, radosť, strach, hnev, prekvapenie a i.), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch. Činnosti: Rozlišovanie emócií, ich prejavov a dopadov ich vyjadrenia na seba a druhých. Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách. Vnímanie potrieb druhých/iných.	Činnosti: Rozlišovanie emócií, ich prejavov a dopadov ich vyjadrenia na seba a druhých. Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách. Vnímanie potrieb druhých/iných.
	Sebariadenie		Pojmy: Túžby, potreby, sebaovládanie, rebríček hodnôt, osobné ciele, odolnosť. Činnosti: Rozpoznávanie významu sebaovládania a sebariadenia – nie každú túžbu je dobré ihneď uspokojiť. Určovanie priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.

4.2 Etická výchova

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Etická výchova
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je našim cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Etická výchova má rozvíjať u žiakov medziľudské vzťahy, schopnosť spolupráce a komunikácie. Žiakov učí dodržiavaniu pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými. Žiaci vnímajú jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých. Rešpektujú základné pravidlá spolunažívania a komunikácie.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých.
2. Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
3. Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní.
4. Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými.

Učebné osnovy pre 1.cyklus ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ Etická výchova			
Výkonový štandard	1. cieľ: Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Opísať vonkajšie znaky, ktorými sa žiaci odlišujú (oblečenie, farba vlasov, farba očí). Opísať vonkajšie i vnútorné vlastnosti, ktorými sa ľudia odlišujú (výška, pohlavie, materinský jazyk, povahové vlastnosti). Pomenovať príbuzenské vzťahy (syn/dcéra, brat/sestra) resp. uviesť mená spolužiakov a opísať, čo kto zvyčajne robí. Pomenovať vonkajšie okolnosti vzájomného spojenia s ostatnými (sme spolužiaci, členovia jednej rodiny, kamaráti v ŠKD/krúžku a pod.). Všimnúť si, že spolužiaci či iní ľudia, potrebujú s niečím pomôcť, poznať a popísať ich potrebu.	Opísať rozlišujúce znaky medzi spolužiakmi, kamarátmi, inými známymi ľuďmi. Okrem popisu príbuzenských vzťahov a typického konania členov rodiny alebo spolužiakov pomenovať aj ich osobné vlastnosti s opisom toho, ako sa prejavujú. Opísať na príkladoch, aký má osobitý vzťah k jednotlivým členom rodiny, resp. k jednotlivým spolužiakom a ako sa prejavuje navonok. Pomenovať vzájomné vzťahy v skupine (je nám spolu dobre, sme zábavná partia, vzájomne si pomáhame, spolu sa staráme o kvety, chceme spolu vyhrať súťaž a pod.). Vhodne ponúknuť pomoc, primeranú veku a schopnostiam, vybratému spolužiakovi alebo človeku v blízkom okolí.	Opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých. Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, kamarátskych skupinách. Pomenovať svoju rolu v rodine či triede abstraktnejším pojmom (zabávač, vodca, mysliteľ, tichý pomocník, rebel, obranca slabších a pod.). Vyvodit' dôsledky svojej role v rodine a triede pre svoj ďalší rozvoj (výhody a nevýhody, zodpovednosť). Pomenovať, čo ho spája s ostatnými. Pomenovať nielen okolnosti skupiny a vzťahy v skupine, ale aj vyššie ľudské hodnoty (dodržiavame pravidlá, máme k sebe vzájomnú úctu, vieme sa otvorene porozprávať, povzbudzujeme sa navzájom, pomáhame druhým a pod.). Preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí (k spolužiakom, kamarátom, susedom). Uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v bezprostrednom okolí.

2. cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom		
1.ročník	2.ročník	3.ročník
<i>Slušne komunikovať na úrovni mechanicky naučených pozdravov, a v prípade, že je k tomu donútený okolnosťami (autoritou učiteľa, očakávaním odmeny).</i> <i>Slušne komunikovať a byť zdvorilý bežne a spontánne, ale bez hlbšieho významu medziľudského vzťahu (napr. „lebo sa to má“, „lebo také sú pravidlá“).</i> <i>Vyjadriť svoje myšlienky a pocity iba na vyzvanie, zjednodušene a v uzavretých schémach (páči sa mi – nepáči sa mi, súhlasím – nesúhlasím).</i> <i>Jednoducho sformulovať svoje myšlienky a pocity bez reflexie ich dopadu na druhých (egocentrický prístup).</i> <i>Pomenovať emócie (radosť, smútok, strach, hnev, dôvera, znechutenie, očakávanie, prekvapenie).</i> <i>Pomenovať prejavy emócií (úsmev, plač, zatreté päste, sčervenanie, pokoj, nepokoj a pod.).</i> <i>Vypočuť si názory druhých bez preukázania záujmu o ich zdôvodnenia a motivácie.</i> <i>Aktívne počúvať vysvetlenie názoru druhých so snahou porozumieť ich zdôvodneniam.</i> <i>Prejaviť záujem pri načúvaní názorom druhých a vyjadriť im rešpekt, s úctou vysloviť svoj súhlas alebo nesúhlas.</i> <i>Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine.</i>	<i>Prejavovať záujem o zdvorilú komunikáciu kvôli budovaniu dobrých vzťahov s druhými.</i> <i>Zdvorilo komunikovať a prejavovať tak osobný záujem o druhých okrem slušného správania klásť otázky, aktívne počúvať, vyjadrovať rešpekt a uznanie.</i> <i>Vyjadriť svoje myšlienky a pocity tak, že si všíma, ako pôsobia na druhých.</i> <i>Vhodne, slušne a zdvorilo reagovať na vyjadrenie myšlienok a pocitov spolužiakov, k určenej témy.</i> <i>Vhodne a slušne verbálne vyjadriť svoje bežné emócie (radosť, smútok, strach, hnev, dôvera, znechutenie, očakávanie, prekvapenie).</i> <i>Vyjadriť svoje emócie v súlade s tým, čo aktuálne cíti.</i> <i>Zvážiť názory spolužiakov k určenej téme ako príležitosť na vylepšenie svojho názoru.</i> <i>Aktívne rozvíjať vzťahy v komunite.</i>	<i>Používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu.</i> <i>Slušne a zdvorilo poskytnúť spätnú väzbu na nevhodné správanie spolužiaka. 6. Slušne a zdvorilo sa ospravedlniť za svoje nevhodné správanie.</i> <i>Vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni.</i> <i>Opísať reakcie spolužiakov (prekvapenie, súhlas/nesúhlas, záujem/nezáujem a pod.) na vyjadrenie svojich myšlienok a pocitov, vyplývajúcich z určenej témy.</i> <i>Opísať svoje reakcie (prekvapenie, súhlas/nesúhlas, záujem/nezáujem a pod.) na vyjadrenie myšlienok a pocitov spolužiakov, k určenej téme.</i> <i>Pomenovať a regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni tak, aby ich prejavy boli bezpečné, rešpektujúce k dohodnutým pravidlám a podporné.</i> <i>Viesť jednoduchý dialóg na zistenie svojich aktuálnych emócií a aktuálnych emócií svojho spolužiaka.</i> <i>Primerane vyjadriť svoje emócie a zároveň ich regulovať tak, aby rešpektoval dohodnuté pravidlá komunikácie.</i> <i>Autenticky vyjadriť svoje emócie s ohľadom na druhých tak, aby ich nezranil.</i> <i>Diskutovať v skupine o návrhoch regulácie emócií a prezentovať ich pred ostatnými.</i> <i>Vypočuť si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania.</i> <i>Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite.</i>

3. cieľ: Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní		
1.ročník	2.ročník	3.ročník
<i>Opísať svoje charakterové vlastnosti.</i> <i>Opísať svoje záľuby.</i> <i>Pomenovať svoje dobré charakterové vlastnosti a schopnosti.</i> <i>Pomenovať dobré charakterové vlastnosti a schopnosti spolužiakov.</i> <i>Opísať svoje typické správanie sa v triede.</i> <i>Opísať typické správanie sa ľubovoľného spolužiaka.</i> <i>Porozumieť významu slov: nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné, príjemné konanie.</i> <i>Na príklade príbehu z bežného života priradiť úkonom hlavnej postavy uvedené vlastnosti konania: konanie nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné, príjemné.</i>	<i>Opísať predstavy o svojom budúcom povolání.</i> <i>Pomenovať a oceniť dobré charakterové vlastnosti a schopnosti spolužiakov.</i> <i>Pomenovať a oceniť svoje dobré charakterové vlastnosti a schopnosti.</i> <i>Identifikovať kladného hrdinu v príbehu.</i> <i>Vlastnými slovami opísať, čo hrdinské hrdina v príbehu vykonal.</i> <i>Vyjadriť svoj súhlas/nesúhlas s konaním rôznych postáv príbehu.</i> <i>Identifikovať koho vo svojom okolí považuje za hrdinu a prečo.</i> <i>Identifikovať príčiny/dôvody svojho typického správania sa v triede.</i> <i>Identifikovať dôsledky svojho typického správania sa v triede</i> <i>Zrevidovať vlastný bežný deň a identifikovať v ňom úkony, ktoré sú nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné, príjemné..</i>	<i>Opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny.</i> <i>Opísať predstavy o svojom budúcom živote.</i> <i>Opísať svoju najväčšiu túžbu alebo sen.</i> <i>Oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať.</i> <i>Vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov.</i> <i>Diskutovať v skupine o hlavných znakoch hrdinského konania.</i> <i>Identifikovať konkrétnu/fiktívnu osobu ako svoj vzor.</i> <i>Zdôvodniť výber konkrétnej/fiktívnej osoby ako svojho vzoru.</i> <i>Pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva a posúdiť ich etický rozmer.</i> <i>Riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.</i>
4. cieľ: Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými		
1.ročník	2.ročník	3.ročník
<i>Vymenovať pravidlá platné v triede.</i> <i>Navrhnuť pravidlo vzhľadom na situáciu v triede.</i> <i>Uviesť príklad sankcie za nedodržiavanie pravidiel v triede a škole.</i> <i>Uviesť príklady povinnosti ako člena rodiny/komunity.</i> <i>Uviesť príklady povinností ako žiaka školy.</i> <i>Uviesť dôsledky neplnenia si svojich povinností.</i>	<i>Identifikovať dôsledky porušenia základných pravidiel školského poriadku na život žiaka a na život školy.</i> <i>Rozlíšiť svoje práva a povinnosti.</i> <i>Uviesť príklady pravidiel, ktoré pozná z rôznych situácií.</i> <i>Uviesť príklady rôznych zamestnaní s náplňou činnosti.</i>	<i>Spoluvytvárať a rešpektovať pravidlá platné v triede a škole.</i> <i>Ilustrovať na vybranom pravidle školy efektívnosť jeho dodržiavania.</i> <i>Dodržiavať spoločným hlasovaním prijaté triedne pravidlá.</i> <i>Uplatňovať svoje práva a povinnosti v rôznych životných situáciách.</i> <i>Vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania.</i>

	<i>Uviesť príklady rôznych profesií participujúcich na výrobe vybraného produktu/poskytnutí služby.</i> <i>Zdôvodniť prečo pracujú príbuzní/blízki ľudia žiaka.</i> <i>Zdôvodniť výber svojho vysnívaného budúceho zamestnania/povolania (prečo chce byť tým, čím chce).</i>	<i>Vysvetliť význam deľby práce na vybranom príklade.</i> <i>Identifikovať výhody a nevýhody zamestnani/povolani svojich príbuzných/blízkyh ľudí.</i> <i>Posúdiť vlastné možnosti kúpy vybraného tovaru a služby.</i>
5. cieľ: Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ		
1.ročník	2.ročník	3.ročník
<i>Uviesť jednoduché príklady situácií, v ktorých potrebujem vypátrať informáciu.</i>	<i>Rozlíšiť rôzne typy informačných zdrojov (tlačené, zvukové, obrazové, elektronické).</i> <i>Opísať rôzne typy informačných zdrojov (tlačené, zvukové, obrazové, elektronické).</i> <i>Identifikovať rôzne druhy médií (tlačené: publikácie, billboardy, plagáty a i., elektronické: televízia, rozhlas, DVD, USB, internet a i.).</i> <i>Zistiť, ktoré druhy médií sa používajú vo svojom okolí.</i> <i>Uviesť príklad situácie stretnutia sa s klamstvom.</i> <i>Identifikovať dôsledky šírenia nepravdy /klamstva</i> <i>Spolupracovať v skupine na tvorbe reklamy (obrazovej, slovnej, hranej, zvukovej) na udalosť, službu, produkt..</i>	<i>Pomenovať rôzne zdroje informácií.</i> <i>Uviesť jednoduché príklady situácií, v ktorých potrebujem vypátrať informáciu.</i> <i>Popísať jednoduchý postup v situáciách, v ktorých potrebujem nájsť informáciu. .</i> <i>Zvažovať spoľahlivosť rôznych zdrojov informácií.</i> <i>Rozpoznať druhy a základnú úlohu médií.</i> <i>Na príklade vysvetliť rozdiel medzi novinami a časopismi, televíziou a rozhlasom s tematickým zameraním.</i> <i>Uviesť príklady situácií potreby televízie a novín.</i> <i>Uviesť príklad média ako zdroja oznamov, správ, zábavy, reklamy.</i> <i>Navrhnuť možnosti overenia nepravdivých informácií.</i> <i>Potvrdiť pravdivosť/nepravdivosť uvedenej informácie jednoduchým argumentom.</i>

6. cieľ: Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy		
1.ročník	2.ročník	3.ročník

Identifikovať možnosti zlepšenia života v triede/škole. V práci v skupine navrhnúť možné riešenia.	Hlasovaním vybrať prezentované návrhy na zlepšenie života v triede/škole.	Podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole. Aplikovať návrhy na zlepšenie života v triede/škole. Vyhodnotiť výsledky zavedeného opatrenia (s odstupom času).
---	---	---

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard ETICKO – OSOBNOSTNÝ KOMPONENT	Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty	Pojmy: Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie. Činnosti: Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie vo vzťahu k spolužiakom, vyjadrenie úcty k učiteľom a zamestnancom školy (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov / oboznámenie sa s pojmi/ Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách v triede, škole. Prejavovanie záujmu o druhého, kladenie otázok a aktívne počúvanie počas vyučovania.	Pojmy: Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie. Činnosti: Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie vo vzťahu k blízkej a vzdialenejšej rodine. Vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu k starým rodičom (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov /aktívne používanie pojmov/ Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách blízkeho a vzdialeného prostredia. Prejavovanie záujmu o druhého, kladenie otázok a aktívne počúvanie v rôznych životných situáciách.	Pojmy: Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie. Činnosti: Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie v spoločnosti na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov / automatizácia Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách v spoločnosti.
	Sebapoznávanie	Pojmy: Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. Činnosti:	Pojmy: Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. Činnosti: Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností v bežnom živote.	Pojmy: Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. Činnosti:

		Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností vo vzťahu k spolužiakom, učiteľom. Rozprávanie o vlastných záľubách. Vyjadrovanie želaní a túžob a plánu na ich realizáciu.	Rozvíjanie a využitie svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní vo vzťahu k spoločnosti. Rozprávanie o vlastných záľubách a o tom, ako pomáhajú v živote. Tvorivé vyjadrovanie želaní a túžob a plánu na ich realizáciu.	Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností v rôznych životných situáciách. Posudzovanie možností rozvíjania a využitia svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní. Rozprávanie o vlastných záľubách a o tom, ako pomáhajú v živote a vo vzťahoch s druhými.
	Vnímanie jedinečnosti v každom človeku	Pojmy: Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca. Činnosti: Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt spolužiaka. Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom. Vnímanie kamarátstva ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce. Obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých. Chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania.	Pojmy: Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca, obdarovanie, ocenenie, rozlišovanie dobrého a zlého konania. Činnosti: Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt členov rodiny. Vedieť pomenovať, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom. Vnímanie rodinných vzťahov ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce. Tvorivé oceňovanie druhého, druhých. Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania.	Pojmy: Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca, obdarovanie, ocenenie, rozlišovanie dobrého a zlého konania, pomoc a dobročinnosť. Činnosti: Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt druhého človeka. Vnímanie spolužitia ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce. Tvorivé obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých. Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania v bežnom živote.
	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií	Pojmy: Emócie (nadšenie, radosť, dôvera, strach, hnev), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií. Činnosti: Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, radosti, hnevu. Zvládanie prejavov vlastných emócií.	Pojmy: Emócie (súcit, strach, hnev, prekvapenie), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie v rodine. Činnosti: Posilňovanie pozitívneho sebaobrazu. Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, šťastia, hnevu.	Pojmy: Emócie, vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch. Posilňovanie pozitívneho sebaobrazu. Činnosti: Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, šťastia, hnevu, znechutenia.

			Zvládanie prejavov vlastných emócií tak, aby boli autentické.	Zvládanie prejavov vlastných emócií tak, aby boli autentické a zároveň neranili druhých.
	Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozereá	Pojmy: Čestnosť a pravdivosť, dobré vlastnosti. Činnosti: Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na príkladoch postavy/postáv z rozprávkových príbehov. Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv. Diskutovanie o rozprávkových hrdinoch.	Pojmy: Odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti. Činnosti: Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na príkladoch postavy/postáv z bežných príbehov, alebo zo seriálov a filmov. Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv, medzi akými rozhodnutiami. Diskutovanie o detských hrdinoch z filmov a seriálov. Posudzovanie situácií, v ktorých sa stretneme s klamstvom.	Pojmy: Čestnosť a pravdivosť, odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti. Činnosti: Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na príkladoch postavy/postáv z bežných príbehov, alebo z dejín, literatúry, seriálov alebo filmov. Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv, medzi akými rozhodnutiami vážajú a k akým dôsledkom ich rozhodnutia vedú. Diskutovanie o detských hrdinoch. Posudzovanie situácií, v ktorých sa stretneme s nečestným správaním.
	Sebariadenie	Pojmy: Túžby, potreby, sebaovládanie. Činnosti: Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám.	Pojmy: Túžby, rebríček hodnôt, osobné ciele. Činnosti: Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám, ak sa dostanú do sporu s dôležitejšími osobnými cieľmi.	Pojmy: Túžby, potreby, sebaovládanie, rebríček hodnôt, osobné ciele, odolnosť. Činnosti: Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám, ak sa dostanú do sporu s dôležitejšími osobnými cieľmi.
	Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite	Pojmy: Komunita, inšpiratívni ľudia. Činnosti: Oceňovanie hodnôt spojených s komunitou triedy a školy (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie). Poznávanie rôznych životných situácií detí. Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v komunite a ich bližšie spoznávanie.	Pojmy: Domov, rodina, príbuzní a blízki. Činnosti: Oceňovanie hodnôt spojených s rodinou (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie). Poznávanie variability rôznych životných situácií rodín. Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v rodine a ich bližšie spoznávanie.	Pojmy: Inšpiratívni ľudia. Činnosti: Oceňovanie hodnôt spojených s blízkymi osobami (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie). Poznávanie variability rôznych životných situácií detí.

				Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v spoločnosti a ich bližšie spoznávanie.
--	--	--	--	--

4.3 Náboženská výchova Rímskokatolícka

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Predmet	Náboženská výchova Rímskokatolícka /NAV RK/
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je naším cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelávanie
Cyklus	1.cyklus
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia podoblasť náboženská výchova sa vyučuje ako náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike, náboženská výchova/náboženstvo Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku a náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej v Slovenskej republike. Vyučovací predmet náboženská výchova je súčasťou vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť a je špecifickým priestorom, v ktorom žiaci objavujú a poznávajú skutočnosť z pohľadu náboženstva. Na náboženskej výchove žiak rozvíja svoju náboženskú gramotnosť a má možnosť nadobudnúť a prehĺbiť osobnú a zodpovednú kresťanskú a náboženskú identitu. Náboženskú gramotnosť chápeme ako komplexnú schopnosť žiaka zodpovedne zaobchádzať s vlastnou religiozitou a náboženským presvedčením iných ľudí. Na základe náboženských obsahov a vedomostí žiak dokáže správne chápať kresťanské náboženstvo, vyjadrovať a žiť svoju osobnú vieru. Náboženská výchova/náboženstvo zároveň rozvíja aj eticko-hodnotový rozmer žiakov, ktorý je spoločný s predmetom etická výchova, prispieva tak k integrálnej edukácii na základných školách. Náboženská výchova/náboženstvo je zameraná na nadobúdanie vedomostí, ale aj na schopnosť nábožensky vnímať skutočnosť, chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním, konať podľa vlastného náboženského presvedčenia a vyjadriť svoju religiozitu a vieru svedectvom života. Náboženskú výchovu v škole tak môžeme chápať ako komplexný, procesuálny a dynamický edukačný proces, ktorý sa uskutočňuje ako pozorovanie a vnímanie náboženskej skutočnosti, náboženské poznávanie, cez náboženskú komunikáciu, tvorbu náboženského úsudku, rozhodovania sa a cez nábožensky motivované konanie. Vyučovací predmet náboženská výchova/náboženstvo rozvíja náboženskú gramotnosť cez nasledovné obsahové oblasti, ktoré sú konkretizované v komponentoch: Boh a človek, Ježiš Kristus, Sväté Písmo, Cirkev a sviatosti a Kresťanský život.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

Pozorovať a vnímať náboženskú skutočnosť. Žiaci sú citliví na okolitý svet a vedia rozpoznať, vnímať náboženské fenomény. Schopnosť vnímať je základom náboženského poznania. Nábožensky pozorovať a vnímať znamená:

- všímať si krásu sveta a vnímať vlastnú osobu so svojimi schopnosťami a hranicami,
- objaviť základné náboženské znaky a symboly a pomenovať ich význam,
- vnímať sakrálny priestor ako miesto oslavy Boha, modlitby a spoločenstva,
- pozorovať náboženské správanie a vysvetliť ho.

Nadobudnúť náboženské vedomosti a poznanie. Žiaci sa oboznamujú so základným posolstvom kresťanskej viery, zaoberajú sa podstatnými pojmami a textami, náboženskou tradíciou, ako aj historickým pôsobením cirkvi. Žiaci poznaním dávajú význam a zmysel tomu, čo získali vnímaním a pochopením, a vytvárajú súvis medzi poznanou náboženskou skúsenosťou a vlastným životom. Nábožensky poznávať znamená:

- identifikovať základné ľudské otázky ako náboženské,
- spoznať a prehĺbiť základné otázky kresťanskej viery v Boha,
- osvojovať si kresťanskú vieru v Trojjediného Boha,
- pomenovať hlavné prvky Ježišovho posolstva,
- náboženské poznatky usporiadať a primerane vyjadriť.

Chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním. Žiaci sa učia klásť otázky a argumentovať, pochopiť rôzne spôsoby náboženského jazyka a komunikácie, vyjadriť svoju vlastnú religiozitu a svoj osobný vzťah k svetu a Bohu. Nábožensky komunikovať znamená:

- porozumieť základným kresťanským a biblickým slovám, výrazom, pojmom a primerane ich použiť,
- rozumieť významu základných náboženských znakov, symbolov, obrazov a prvkov a dať ich do vzťahu s vlastným životom,
- spoznať spoločné znaky a rozdiely jednotlivých náboženstiev,
- otvorene hovoriť s inými o náboženských témach,
- použiť rôzne formy modlitby ako súčasť svojho náboženského života.

Uvažovať a konať podľa vlastného náboženského presvedčenia. Skúsenosti a poznatky učia žiakov získať svoj pohľad na základe uvažovania a kritického myslenia, ale aj získať schopnosť robiť vlastné rozhodnutia. Nábožensky usudzovať znamená:

- spoznať, pomenovať rôzne spôsoby morálneho správania sa ľudí a hodnotiť ich dôsledky,
- klásť existenciálne a transcendentálne otázky a chápať význam náboženských odpovedí na otázky o zmysle života, existencii Boha, života po smrti a pod.,
- kriticky reflektovať náboženské predsudky, zaujať vlastné stanovisko voči morálnym dilemám a zdôvodniť ho.

Vyjadriť svoju vieru nábožensky motivovaným konaním a životom. Žiaci sa učia rozhodnúť sa pre zodpovedné konanie voči sebe i voči druhým, a zapájať sa do spoločenského, sociálneho a cirkevného života. Nábožensky konať znamená:

- prevziať zodpovednosť za svoje konanie,
- pomenovať a osvojiť si základné pravidlá správneho morálneho života,
- konať podľa vlastného náboženského a morálneho úsudku.

1. ROČNÍK		
Ročníková téma:	Sme deťmi nebeského Otca	
Komponenty:	I. Boh a človek	
	II. Ježiš Kristus	
	IV. Cirkev a sviatosti	
	V. Kresťanský život	
Tematické celky:	1. Sme deti Otca	
	2. Spoznávame Ježiša	
	3. Žijeme v Božej rodine	
	4. Učíme sa od Ježiša	
Poznámka: Komponent III. Sväté písmo nie je v 1. cykle zahrnutý.		
KOMPONENT Tematický celok	Výkonový štandard/Žiak vie, dokáže:	Obsahový štandard
BOH A ČLOVEK Sme deti Otca	– vnímať svoju jedinečnosť a využívať pravidlá dobrej komunikácie pri budovaní vzťahov v rodine a v spoločenstve – vyjadriť radosť z Božieho stvorenia, vnímať jeho rozmanitosť a správať sa k nemu s rešpektom a úctou – byť pozorný k potrebám svojich blízkych a aplikovať prvky vzájomnej pomoci a solidarity v každodenných situáciách	1.1 Svet, v ktorom žijeme, budovanie vzťahov v rodine, v škole, vzájomná komunikácia – Ja a moja rodina → patrím do rodiny, starostlivosť rodičov o deti, komunikácia v rodine – Ja a škola → spolužiaci, budovanie nových vzťahov v triede, miesto spoznávania nových vecí – Svet, v ktorom žijem → ľudia okolo mňa, komunikácia s ľuďmi, budovanie vzťahov 1.2 Boh – Stvoriteľ a Otec – Boh je stvoriteľ → stvorenie sveta, prvých ľudí, prežehnanie sa – Boh je Nebeský Otec → Božia otcovská starostlivosť o svoje stvorenie, o svet, o nás – Oslavujem Otca → modlitba Sláva Otcu 1.3 Jedinečnosť Božieho dieťaťa, dary, schopnosti a zručnosti – Som jedinečné stvorenie → moje dary a schopnosti, čo dokážem, čím som obdarovaný, všetko mi dal Boh – Rozprávam sa so svojim nebeským Otcom → Boh je môj nebeský otec, som Božie dieťa, rozhovor s Bohom v modlitbe, kedykoľvek, o čomkoľvek, katolícky pozdrav, hovorím Bohu „Otec“ – modlitba Otče náš 1.4 Božia starostlivosť a skutky lásky – Boh mi dáva pomocníka → anjel strážny – Boh nás učí rozdávať lásku → svätý Mikuláš

JEŽIŠ KRISTUS Spoznávame Ježiša	– poznať dôležité etapy života Ježiša Krista od narodenia až po jeho smrť a zmŕtvychvstanie – prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna a vytvoriť si k nemu osobný vzťah	2.1 Ježiš – Boží Syn a jeho príchod na svet – Zvestovanie – Modlím sa k Panne Márii → modlitba Zdravas' Mária – Narodenie Ježiša – Traja mudrci – Ježišovo detstvo → 12-ročný Ježiš v chráme; život v Nazarete 2.2 Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišove zázraky ako znamenia – Ježiš koná zázraky → svadba v Káne; utíšenie búrky na mori – Ježiš uzdravuje → uzdravenia pri Galilejskom mori; uzdravenie hluchonemého, uzdravenie chromého, – Ježiš kriesi mŕtvych → Jairova dcéra 2.3 Udalosti Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania – Ježiš za nás trpel – Veľká noc – zmŕtvychvstanie
CIRKEV A SVIATOSTI Žijeme v Božej rodine	– chápať Cirkev ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje svoju vieru v Ježiša Krista a opísať slávenie nedele a sviatkov cirkevného roka	3.1 Cirkev ako Božia rodina, slávenie nedele ako „Deň Pána“ – Nedeľa – deň Pána → oslava Ježišovho zmŕtvychvstania, sviatočný deň, deň odpočinku – Božia rodina – Cirkev → (ľudská rodina - mama, otec, deti; svätá rodina; Božia rodina - tí, ktorí veria v Pána Boha – aj ja do nej patrím – Kostol → miesto stretnutia veriacich, zvony zvolávajú ľud, sme bratia a sestry, počúvame božie slovo; hlavné prvky – oltár, svätostánok a i.; patrón nášho kostola
KREŠŤANSKÝ ŽIVOT Učíme sa od Ježiša	– porovnávať svoje konanie s konaním Ježiša a svätých ako morálnych vzorov	4.1 Princípy konania dobra podľa Ježišovho vzoru, rôzne formy pomoci iným – Ježiš nás učí konať dobro → milosrdný Samaritán – Chcem byť ako Ježiš → zaujímam sa o iných – rôzne formy pomoci iným v škole, v rodine... 4.2 Príklady svätých, ktorí inšpirujú ku konaniu dobra – Mária, Pomocnica v rôznych situáciách → Bernadetta z Lourdes, sv. Katarína Laboure... – Svätí – Boží priatelia → fatimské deti, Juan Diego, František z Assisi... iní podľa výberu 4.3 Vzťah s Ježišom v každodennom živote – Deň s Ježišom → modlitba ranná a večerná, pred, po jedle, budem pamätať na to, aby som sa k iným správal ako Ježiš; nezabúdať na Ježiša cez prázdniny

2. ROČNÍK		
Ročníková téma:	Počúvame radostnú zvesť	
Komponenty:	I. Boh a človek	
	II. Ježiš Kristus	
	IV. Cirkev a sviatosti	
	V. Kresťanský život	
Tematické celky:	1. Počúvame Boha Otca	
	2. Ježiš prináša radostnú zvesť	
	3. Prijímame radostnú zvesť	
	4. V Cirkvi žijeme radostnú zvesť	
KOMPONENT Tematický celok	Výkonový štandard/Žiak vie, dokáže:	Obsahový štandard
BOH A ČLOVEK Počúvame Boha Otca	– chápať modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom a objavovať spôsoby komunikácie medzi Bohom a ľuďmi	1.1 Komunikácia Boha s ľuďmi rôznymi spôsobmi – Boh k nám hovorí rozličným spôsobom – Boh k nám hovorí cez Sväté písmo 1.2 Komunikácia s Bohom v modlitbe – Ježiš nás učí hovoriť s Bohom ako Otcom – Modlitba 1.3 Komunikácia Boha s ľuďmi v dejinách prostredníctvom biblických príbehov – Prví ľudia v raji – Prví ľudia neposlúchli Boha – Povolanie Abraháma – Boh oslovuje Mojžiša – Boh sa prihovára k vyvolenému národu
JEŽIŠ KRISTUS Ježiš prináša radostnú zvesť	– prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna a vytvoriť si k nemu osobný vzťah	2.1 Ježiš – Boží Syn a jeho príchod na svet – Zvestovanie príchodu Ježiša – Narodenie Mesiáša 2.2 Začiatky Ježišovho verejného účinkovania – Ján Krstiteľ – Ježišov krst v Jordáne 2.3 Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišovo učenie v podobenstvách – Ježiš učí v podobenstvách – Božie kráľovstvo je vzácne – Ježiš je dobrý pastier

CIRKEV A SVIATOSTI Prijímame radostnú zvest'	– porovnávať svoje konanie s konaním Ježiša a svätých a aplikovať Zlaté pravidlo vo svojom živote	3.1 Ježiš Kristus ako vzor pre život kresťana – Prinášam ovocie – Žijem ako kresťan 3.2 Dôsledky odmietnutia Ježišovho učenia pre život človeka – Dom na skale – Pozvanie na hostinu
KREŠŤANSKÝ ŽIVOT V Cirkvi žijeme radostnú zvest'	– chápať Cirkev ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje svoju vieru v Ježiša Krista a opísať slávenie nedele a sviatkov cirkevného roka	4.1 Udalosti Ježišovho utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania a ich význam pre život človeka a Cirkvi – Ježiša chcú zabiť; zrada Mt 26, 1-5; 14-16 – Utrpenie Pána Ježiša; Mt 26 - 27 – Zmŕtvychvstanie; Mt 28 – Pán Ježiš odchádza do neba; Mt 28, 16-20; Lk 24, 50-53 4.2 Pokračovanie Ježišovho diela aj po jeho zmŕtvychvstání, vznik Cirkvi – Zoslanie Ducha Svätého; Sk 2 – Apoštoli pokračujú v Ježišovom diele; prvá Cirkev, lámanie chleba... Sk 2, 42-47 4.3 Náš život ako súčasť Cirkvi, začlenenie sa do cirkevného spoločenstva – Cirkev - Božia rodina; veriaci v JK, patríme do nej od krstu, sme bratia a sestry, stretávame sa v kostole a pri iných príležitostiach, pomáhame si, spoločná modlitba a slávenie v rodine – Patrím do Cirkvi - môj krst; význam krstu, priebeh... – V Cirkvi si navzájom pomáhame; príklady svätých, žili na zemi, nasledovali JK

3. ROČNÍK		
Ročníková téma:	Náš život s Ježišom	
Komponenty:	I. Boh a človek	
	II. Ježiš Kristus	
	IV. Cirkev a sviatosti	
	V. Kresťanský život	
Tematické celky:	1. Moja viera v Boha	
	2. Boh vedie svoj ľud	
	3. Ježiš ponúka odpustenie	
	4. Ježiš – Chlieb života	
KOMPONENT Tematický celok	Výkonový štandard/Žiak vie, dokáže:	Obsahový štandard
BOH A ČLOVEK Moja viera v Boha	– vnímať vieru ako súčasť života človeka a charakterizovať jej prejavy v konkrétnych situáciách	1.1 Viera ako dôležitá súčasť ľudského života, viera prirodzená a nadprirodzená – Potrebujem vieru? – V akého Boha verím? – Vyznanie viery 1.2 Božie pôsobenie cez sviatosti – Sedem sviatostí – Som Božie dieťa – krst
JEŽIŠ KRISTUS Boh vedie svoj ľud	– opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchrany – na základe Desatora rozlíšiť medzi dobrom a zlom a konfrontovať svoje správanie s Desatorom	2.1 Stručné dejiny izraelského národa a jeho záchrany – Boh zachraňuje svoj ľud 2.2 Príkázania ako pravidlá pre život – Boh nám dáva prikázania – Pravidlá pre život s Bohom; Desatoro 1., 2., 3. prikázanie – Pravidlá pre život s Bohom; Desatoro 4., 5., 6., 9 prikázanie – Pravidlá pre život s Bohom; Desatoro 7., 8., 10. prikázanie

CIRKEV A SVIATOSTI Ježiš ponúka odpustenie	– vnímať prítomnosť zla a hriechu vo svete a vo svojom živote a uvedomovať si dôležitosť odpustenia	3.1 Zlo a hriech ako dôsledok neposlušnosti voči Bohu – Hriech – neposlušnosť voči Bohu 3.2 Božie milosrdenstvo voči ľuďom, spytovanie svedomia a ľútosť nad hriechmi – Márnratný syn a milosrdný Otec; Láska milosrdného Otca – Vianoce – Márnratný syn a milosrdný Otec; Lk 15, 11-32 – Zmierenie s Otcom 3.3 Dôležitosť odpustenia ako súčasť uzdravenia človeka. Sviatosť zmierenia – prostriedok odpustenia hriechov – Ježiš uzdravuje – Ježiš odpúšťa hriechy – Sviatosť zmierenia – Vzájomné odpustenie
KREŠŤANSKÝ ŽIVOT Ježiš – Chlieb života	– osvojiť si základné časti Svätej omše a porozumieť významu Eucharistie pre život kresťana – oboznámiť sa so základnými kritériami kresťanského života	4.1 Hostina v biblických príbehoch, spojitost medzi Poslednou večerou a svätou omšou – Ježiš a Zachej – Zázrak rozmnoženia chleba – Posledná večera – Eucharistia - pokrm pre dušu 4.2 Obeta a hostina, základné časti svätej omše a význam Eucharistie – Ježišova obeta – slávime Veľkú noc – Na ceste s Ježišom – Obeta lásky – Svätá omša – Nedeľa – deň s Pánom 4.3 Dôležitosť života s Ježišom - základné kritériá kresťanského života – Prisľúbenia Božského Srdca – S Ježišom v každodennom živote

4.4 Náboženská výchova Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Náboženská výchova/náboženstvo – Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je naším cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Geografický komponent – prostredie, v ktorom ľudia existujú a s ktorým sa navzájom ovplyvňujú. Môže byť: blízky a vzdialený, osobný a spoločenský, súkromný a verejný, kultúrny a prírodný, sekulárny a sakrálny.

Dejepisný komponent – vnímanie času v spätosti s minulosťou, prítomnosťou a budúcnosťou. Poznávanie minulosti umožňuje orientovať

Občiansky komponent – komponent, v ktorom žiaci spoznávajú medziľudské vzťahy, vnímajú úlohu hodnôt a sociálnych noriem, význam a chod rôznych inštitúcií a nevyhnutné podmienky pre sociálny a ekonomický vývoj. Patrí sem aj výchova k aktívnemu občianstvu, rešpektovanie princípov slobody a demokracie a ochrana ľudských práv.

Eticko-osobnostný komponent – osobnostný a morálny rozvoj žiaka, s dôrazom na uvedomovanie si, prijatie a rozvíjanie vlastnej identity vo vzťahu k druhým ľuďom a prírode. Súčasťou tohto komponentu je kultivovanie charakteru, morálnych (etických) a duchovných kvalít žiakov, religiózneho vedomia a náboženského presvedčenia. komponent je samostatným komponentom v predmete človek a spoločnosť, ale zároveň ponúka obsahy aj pre predmety ETV a NAV/NAB.

Metakognícia – reflektovanie vlastného potenciálu a jeho rozvoj v procese vyučovania.

Charakter – posilňuje zameranie na rozvíjanie hodnotovo – kultúrneho rámca osobnosti žiaka. Predmet NAV/NAB má spoločný eticko-hodnotový rozmer s predmetom ETV a prispieva k integrálnej edukácii na základných školách. Môžeme ju zaradiť do spoločensko – vednej gramotnosti. V predmete NAV/NAB definujeme aj náboženskú gramotnosť, ktorá je dominantnou gramotnosťou v tomto predmete.

Ciele predmetu

1. Pozorovať a vnímať náboženskú skutočnosť.
2. Rozvíjať náboženské vedomosti a poznanie.
3. Chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním.
4. Uvažovať a konať podľa vlastného náboženského presvedčenia.
5. Vyjadriť svoju religiozitu a vieru nábožensky motivovaným konaním a životom

Hlavný cieľ 1. cyklu: Vyjadriť jedinečnosť človeka. V 1. cykle cieľ vzdelávania môžu žiaci naplniť v obsahovom komponente Boh a človek. Žiaci budú hľadať svoje miesto v rodine, vnímajú vieru ako súčasť človeka, uvedomujú si dôležitosť modlitby ako vzťahu s Pánom Bohom. V komponente Kresťanský život si uvedomujú potrebu človeka žiť v spoločenstve, v ktorom sa človek prejavuje svojim správaním, učí sa rozlišovať medzi morálne správnym a nesprávnym konaním, vníma potreby druhých ľudí a je vedený k vzájomnej pomoci a rešpektu.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Vyjadriť jedinečnosť človeka.
2. Oboznámiť sa so základnými otázkami kresťanskej viery v Boha.
3. Dokážu chápať kresťanskú vieru v trojjediného Boha.
4. Komunikovať svoje predstavy o Bohu a svoj vzťah k nemu.
5. Podat' základný opis príbehu o Ježišom narodení, utrpení, smrti a zmŕtvychvstaní.
6. Vedia opísať, ako sa Ježiš stretával s ľuďmi.
7. Vedia opísať základnú štruktúru Biblie.
8. Dokážu pomenovať základné prvky biblického rozprávania o Bohu.
9. Dokážu opísať miestne spoločenstvo ako cirkev v danej lokalite, vedia sa zúčastňovať na bohoslužbách spôsobom primeraným ich veku.
10. Dokážu pomenovať základné pravidlá úspešného spoločného života a aplikovať ich na svoj vlastný život.
11. Vedia používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu.

	Štandardy	1. ročník	2. ročník	3. ročník
	Výkonový štandard (Čo žiak dokáže)	Vnímať druhých ľudí s rešpektom a oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých. Vyjadriť radosť z Božieho stvorenia a správať sa k nemu s rešpektom a úctou. Zdôvodniť hodnotu človeka ako jedinečného Božieho stvorenia.	Vnímať vieru ako jedinečný dar a súčasť života Posúdiť dôležitosť Božej prítomnosti v živote človeka	Posúdiť dôležitosť prítomnosti Boha v živote človeka Vnímať vieru ako jedinečný dar a súčasť života
1. Komponent Boh a človek	Obsahový štandard	Ja a môj svet Vnímanie svojho miesta v rodine, budovanie vzťahov v rodine Svet okolo mňa, moje priateľstvá a vzťahy Vzájomná komunikácia	Boh sa dáva poznať Identifikovanie Boha na základe biblických právd Poznanie príbehu o prvých ľuďoch Vnímanie čo je hriech a aké sú jeho následky Vzťah Boha a človeka Interpretovanie vybraných biblických príbehov Starej zmluvy Komunikujeme s Bohom v modlitbe Uvedomenie si potreby dôležitosti modlitby Poznávanie Modlitby Pánovej	Boh vedie svoj ľud -interpretovanie vybraných biblických príbehov Starej zmluvy Viera ako súčasť života -charakterizuje Božie vlastnosti, aký je Boh -zoznamuje sa s Trojicou svätou vo Vyznaní viery -uvažuje nad Božími prikázaniami.
2. Komponent Ježiš Kristus	Výkonový štandard (Čo žiak dokáže)	Interpretovať biblické príbehy z Ježišovho života Posúdiť hĺbku Ježišovej lásky a odpustenia hriechov Vnímať Ježiša Krista ako Spasiteľa sveta, ale aj osobného Priateľa	Vnímať Ježiša ako Spasiteľa sveta, ale aj osobného Priateľa. Posúdiť hĺbku Ježišovej lásky a odpustenia hriechov	Posúdiť hĺbku Ježišovej lásky a odpustenia hriechov Vnímať Ježiša Krista ako Spasiteľa sveta, ale aj osobného Priateľa
	Obsahový štandard	Pán Ježiš prichádza -poznanie biblických príbehov, ktoré rozprávajú o živote Pána Ježiša Krista Pán Ježiš pomáha -objavovanie moci Ježiša Krista na základe Jeho zázrakov a uzdravení Záchranca pre svet -poznanie potreby Ježišovej lásky k človeku aj svetu a potrebu odpustenia hriechov v živote človeka	Záchranca pre svet -poznanie potreby Ježišovej lásky k človeku aj svetu a potrebu odpustenia hriechov v živote človeka Pán Ježiš uzdravuje -poznanie biblických príbehov, ktoré rozprávajú o živote Ježiša Krista	Pán Ježiš uzdravuje -interpretovanie biblických príbehov uzdravenia Ježišom Kristom na základe lásky a odpustenia Pán Ježiš vyučuje -poznanie potreby Ježišovej lásky k človeku a svetu. -uvedomenie si dôležitosti odpustenia hriechov v živote človeka.

3. Komponent Písmo sväté	Výkonový štandard (Čo žiak vie)	Tvorivo interpretovať vybrané biblické príbehy	Opísať Bibliu ako knihu ktorá hovorí o Bohu.	Opísať Bibliu ako knihu ktorá hovorí o Bohu
	Obsahový štandard	Biblia hovorí o Bohu získanie základných znalostí o Biblii ako Božom slove, v ktorom sa nám zjavuje Boh	Biblia – Kniha kníh - predstavenie o čom hovorí Biblia, moja Biblia - interpretovanie vybraných biblických príbehov	Biblia – Kniha kníh - interpretovanie vybraných biblických príbehov - vyhľadávanie textov v Biblii podľa zadania
4. Komponent Cirkev a sviatosti	Výkonový štandard (Čo žiak vie)	Pomenovať čo sa nachádza v kostole Božia rodina - poznanie cirkvi (cirkevného zboru) vo svojom okolí Posúdiť význam nedele a cirkevných sviatkov v živote kresťana	Pomenovať čo sa nachádza v kostole Posúdiť význam nedele a cirkevných sviatkov v živote kresťana	Chápať cirkev ako spoločenstvo veriacich v Ježiša Krista
	Obsahový štandard	Božia rodina - poznanie cirkvi (cirkevného zboru) vo svojom okolí Posúdiť význam nedele a cirkevných sviatkov v živote kresťana Slávime sviatky - chápanie dôležitosti nedele a cirkevných sviatkov v živote kresťana	Žijeme v spoločenstve - vnímanie cirkvi ako miesta, kde patrí aj ja	Patríme do cirkvi - chápanie dôležitosti nedele a cirkevných sviatkov v živote kresťana
5. Komponent Kresťanský život	Výkonový štandard (Čo žiak vie)	Tvorivo interpretovať vlastné modlitby a chápať ich ako vyjadrenie svojho vzťahu k Bohu Zdôvodniť význam vzťahov v rodinách, spoločenstve a cirkvi	Posúdiť potrebu dávania a prijímania lásky, odpustenia a prijímania sa navzájom Zdieľať svoje myšlienky a postoje k osobnej viere veku primeraným spôsobom	Vnímať potreby druhých ľudí a prejavíť im ochotu pomôcť Argumentovať medzi morálne správnym a nesprávnym konaním
	Obsahový štandard	Modlitba - objavovanie hĺbky modlitby ako prejavu viery a dôvery v Boha Učíme sa spolu žiť - uvedomenie si prejavu vlastného správania a konania a jeho dôsledky pre nás a našich blízkych	Pravidlá v živote - uvedomenie si prejavu vlastného správania a konania a jeho dôsledky pre nás a našich blízkych - osvojenie si Božieho zákona a konfrontovanie s vlastným konaním a životom	Žijeme vo vzťahoch - osvojenie si Božieho zákona a konfrontovanie s vlastným konaním a životom - uvedomenie si prejavu vlastného správania a konania a jeho dôsledky pre nás a našich blízkych

5. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce

5.1 Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Vyučovací predmet	Človek a svet práce
Škola (názov, adresa)	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je naším cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Základnými stavebnými prvkami oblasti Človek a svet práce sú tri komponenty: Technika, Podnikavosť a iniciatívnosť, Kariérová výchova. Všetky tri komponenty sú navzájom prepojené tak, aby bol dôraz kladený na rozvoj technického, tvorivého a kritického myslenia vo vzdelávacej oblasti. Dôraz je kladený na rozvíjanie technickej a profesijnej gramotnosti u žiakov. Pojem technická gramotnosť sa vzťahuje na schopnosť žiakov používať, riadiť, hodnotiť a chápať techniku. Aby sa žiak stal technicky gramotným jedincom, mal by pochopiť, čo je technika a technológie, ako fungujú, ako formujú spoločnosť a ako ich formuje spoločnosť. Technicky gramotný žiak má navyše určité schopnosti technicky myslieť a pracovať s technickými zariadeniami, ktoré mu umožňujú využiť ich vynaliezavosť pri navrhovaní a stavbe vecí, pri riešení praktických problémov, ktoré sú technologického charakteru. Vo všeobecnej rovine sa profesijná gramotnosť označuje ako schopnosť identifikovať a rozvíjať reálny profesijný cieľ. Charakteristickou črtou profesijne gramotného žiaka je, že pozná svoje silné stránky, vie prijať a vyjadriť spätnú väzbu a v procese kariérového plánovania vytvárať konštruktívne rozhodnutia. Profesijná gramotnosť zahŕňa víziu, v ktorej má každý žiak určitý stupeň vedomostí o kariérových hodnotách, osobnom kariérovom smerovaní a kariérovom plánovaní ako celoživotnom procese.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Získať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité.
2. Učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky.
3. Realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov.
4. Používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických modelov.
5. Získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách v minulosti a dnes.
6. Rozpoznať hodnoty vzťahujúce sa k práci.
7. Pomenovať a prezentovať vlastné záľuby.

8. Rešpektovať a správať sa podľa spoločne dohodnutých pravidiel skupiny, vytvárať v skupine pozitívne vzťahy.
9. Realizovať jednoduchý nápad.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus ČLOVEK A SVET PRÁCE				
Komponent 1: TECHNIKA				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		Zmyslovo skúmať modelovacie netvrdnúce (plastelína) a tvrdnúce materiály (modurit, cesto, vosk) a hlinu. Zmyslovo skúmať prírodné materiály (kamienky, šúpolie, vlna a pod.) Zmyslovo skúmať technické materiály (korálky, gombíky, silon, drôt). Skúmať tvárnosť a plasticnosť modelovacích netvrdnúcich materiálov, tvrdých materiálov. Skúmať tvrdosť a tvárnosť (ohýbanie) prírodných materiálov (kamienky, šúpolie, vlna a pod.) a technických materiálov (gombíky, korálky, silon, drôt). Samostatne vyrobiť jednoduchý predmet, podľa pokynov učiteľa. Pripraviť pracovné prostredie, nástroje, pomôcky a materiál na výrobu jednoduchého predmetu, podľa pokynov učiteľa. Upratať pracovné prostredie po výrobe jednoduchého predmetu. Poznať základné pravidlá BOZP pre daný pracovný postup, potrebné materiály a pracovné nástroje a pomôcky.	Spoznať druhy a vlastnosti prírodných (kamienky, šúpolie, vlna a pod.) aj technických materiálov (korálky, gombíky, silon, drôt). Rozlíšiť prírodné a technické materiály. Vytvoriť jednoduchý objekt z modelovacieho materiálu a prírodného materiálu podľa predlohy. Spolupracovať v skupine na výrobe jednoduchého predmetu, podľa pokynov učiteľa. Prezentovať vyrobený jednoduchý predmet samostatne alebo v skupine. Dodržiavať pri výrobe jednoduchého predmetu pravidlá BOZP. Opísať využitie a prínos známych domácich spotrebičov/technických strojov/dopravných strojov. Skonstruovať domáce spotrebiče/technický stroj/dopravný stroj pomocou stavebnice, podľa vlastnej predstavy. Opísať objekt konštruovaný podľa vlastných predstáv. Porovnať objekt konštruovaný podľa vlastných predstáv s objektmi konštruovanými spolužiakmi. Skúmať materiály a ich vlastnosti dôležité pre technickú činnosť.	Rozlíšiť modelovacie netvrdnúce a tvrdnúce materiály. Spoznať a popísať rôzne veku primerané pracovné postupy (strihanie, lepenie, a pod.). Vytvoriť jednoduchý objekt z technického materiálu podľa predlohy. Realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov s dodržaním BOZP. Reprodukovať pracovný postup výroby jednoduchého predmetu. Opísať využitie a prínos známych budov/objektov/konštrukcií. Používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov. Skúmať materiály a ich vlastnosti dôležité pre technickú činnosť.

		Vymenovať známe domáce spotrebiče/technické stroje/dopravné stroje/budovy/objekty/konstrukcie. Skonstruovať jednoduchý predmet pomocou stavebnice, podľa predlohy. Vymenovať a opísať tri známe pracovné činnosti a profesie.	Identifikovať základné pracovné činnosti a profesie v obci a regióne. Porozumieť, že učebná činnosť je druhom práce. Opísať priebeh svojej učebnej činnosti (kedy sa učí, kde sa učí, ako dlho sa učí, s kým sa učí, čo k tomu potrebuje, ako učenie prebieha).	Opísať postup konštruovania podľa vlastných predstáv. Verbálne zhodnotiť kvalitu a vizuálne prevedenie objektu konštruovaného podľa vlastných predstáv a navrhnúť možnosti vylepšenia objektu skonštruovaného podľa vlastných predstáv. Spoznať a opísať navzájom súvisiace pracovné činnosti profesie, typickej pre obec a región. Získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách (s akcentom na obec a región), realizovať jednoduchý nápad.
Obsahový štandard		Poznávanie vlastností modelovacích materiálov - v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastností modelovacích materiálov. Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov. Odpadový materiál, jeho triedenie a druhotné využitie. Prírodný a technický materiál: druhy, vlastnosti a možnosti využitia. Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastností papiera napr. kancelársky, kresliaci, novinový baliaci a pod. Kovy - druhy, vlastnosti, spracovanie a možnosti využitia v tvorivých konštrukčných činnostiach rozlišovanie a poznávanie kovových a nekovových predmetov, súčastí stavebníc, skladačiek.	Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov odpadový materiál, jeho triedenie a druhotné využitie. Zhotovovanie výrobkov z rôznych prírodných materiálov ako mach, vlna, šúpolie, kamienky a z technických materiálov ako drôt, gombíky, korálky a pod. Textil - základné druhy, vlastnosti, spracovanie, možnosti a spôsoby využitia. Poznávanie vlastností ako udržiavanie tepla, nasiakavosť, krčivosť, pevnosť, odolnosť a iné. V tvorivých činnostiach poznávať základné stehy: predný, zadný. Skúmanie vlastností plastov. Plasty: druhy, vlastnosti, triedenie, druhotné využitie, poznávanie plastov na základe informácií na obaloch výrobkov. Poznávanie techniky v domácnosti, v doprave. Technika v domácnosti, v doprave: druhy, technika v minulosti a dnes,	Poznávanie vlastností modelovacích materiálov - druhy a vlastnosti netvrdnúcich, samo tvrdnúcich a tvrdnúcich modelovacích materiálov: cesto, hlina, modurit a pod. Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie - skúmanie a poznávanie surovín potrebných na výrobu papiera, výroba recyklovaného papiera. Textil - základné druhy, vlastnosti, spracovanie, možnosti a spôsoby využitia. Poznávanie rôznych druhov textílií na základe väzby tkaniny a informácií z etikety výrobku. Drevo - mechanické vlastnosti, základy opracovania a využitia. Základné pracovné postupy a nástroje používané pri realizácii technického projektu.

		Činnosti: Práca s technickým, prírodným a drobným materiálom. Zhotovenie jednoduchých výrobkov z technických, drobných a prírodných materiálov. Zhotovenie darčkových predmetov, jednoduchej hračky, alebo výrobku z modelovacích materiálov podľa ľudovej predlohy tradičnou ľudovou technikou. Opísanie významu technických objektov okolo nás. Porovnanie techniky – dnes a v minulosti. Návšteva dielne remeselníka, technickej pamiatky, technického diela v obci alebo v regióne.	poznávanie spôsobov prepravy tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení, konštrukčné časti bicykla a elementárna údržba. Činnosti: Porovnanie plastov v domácnosti a predmetov z plastov. Porovnanie techniky – dnes a v minulosti. Výroba jednoduchých úžitkových a dekoratívnych výrobkov z rôznych materiálov.	Poznávanie rôznych mechanických vlastností pri brúsení, rezaní a pilovaní rovnobežne a kolmo na vlákna dreva. Konštruovanie budovy, objekty, konštrukcie okolo nás. V tvorivých konštrukčných činnostiach priestorová tvorba predmetov, objektov, rôznych druhov konštrukcií. Činnosti: Konštruovanie jednoduchých modelov technických objektov, dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení. Posúdenie rozdielov medzi modelovacími materiálmi. Opísanie významu technických objektov okolo nás.
Komponent 2: KARIÉROVÁ VÝCHOVA				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		Identifikovať pracovnú činnosť, pracovné prostredie, pracovný predmet. Jednoducho a primerane veku opísať vybrané povolania podľa pracovných činností/pracovného prostredia/pracovných predmetov. Identifikovať význam práce (mzda, aktivita, sebarealizácia, rozvoj, kontakty, socializácia, časový režim, osobná identita, tvorba hodnôt). Jednoducho a primerane veku pomenovať výhody a nevýhody vybranej pracovnej činnosti. Opísať svoje záľuby. Význam práce pre človeka a rodinu. Učebná činnosť žiaka ako osobitný druh práce, stratégia učenia.	Rozlíšiť vybrané povolania podľa pracovných činností/pracovného prostredia/pracovných predmetov. Porovnať vybrané povolania podľa pracovných činností/pracovného prostredia/pracovných predmetov. Identifikovať profesijné hodnoty (napr.: dobré vzťahy, zabezpečenie, užitočnosť, riadenie iných, dosahovať, výkon, prekonávanie sa, prostredie, moc, súťaživosť, bezpečnosť, morálka, odbornosť, poriadok, tempo vplyv, pokoj, vedenie iných, služba druhým, fyzická/duševná činnosť, istota, stabilita, postavenie, spolupráca, individualizmus, tím a pod.). Jednoducho a primerane veku opísať profesijné hodnoty a význam práce.	Porovnávať rôzne druhy povolání, pričom má reálnu predstavu o ich pracovnej náplni. Identifikovať pracovné činnosti svojho budúceho povolania. Opísať pracovné činnosti svojho budúceho povolania. Identifikovať vlastné profesijné hodnoty. Jednoducho a primerane veku pomenovať výhody a nevýhody činnosti svojho budúceho povolania. Jednoducho a primerane veku opísať význam (spoločenský, ekonomický, osobný) pracovnej činnosti svojho budúceho povolania. Jednoducho a primerane veku posúdiť, či je vybrané budúce povolanie/zamestnanie v súlade s vlastnými profesijnými hodnotami.

			<i>Pomenovať schopnosti a zručnosti, potrebné pre učiteľom zadané povolanie/zamestnanie.</i> <i>Pomenovať svoje schopnosti, zručnosti a doterajšie úspechy (vie bicyklovať, plávať, lyžovať, hrať na hudobný nástroj, kresliť, spievať, vyhrať súťaž, starať sa o zvieratko a pod.).</i>	<i>Opísať svoje budúce povolanie/zamestnanie (pracovné činnosti).</i> <i>Zhodnotiť súlad/nesúlad svojich záľub so svojim budúcim povolaním/zamestnaním.</i> <i>Spoznávať a prezentovať svoje záľuby a úspechy v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla.</i> <i>Pomenovať schopnosti a zručnosti, potrebné pre svoje budúce povolanie/zamestnanie.</i> <i>Zhodnotiť súlad/nesúlad svojich schopností, zručností a doterajších úspechov (vie bicyklovať, plávať, lyžovať, hrať na hudobný nástroj, kresliť, spievať, vyhrať súťaž, starať sa o zvieratko a pod.) so svojim budúcim povolaním/zamestnaním.</i>
Obsahový štandard		Poznávanie vlastných záľub a hodnôt. Záľuby ako významný faktor, ktorý ovplyvňuje pracovný úspech. Činnosti: Prezentácia záľub a úspechov v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla.	Charakterizovanie vybraných povolání podľa pracovných činností, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, predmetov a objektov. Učebná činnosť žiaka ako osobitný druh práce. Činnosti: Orientácia v pojmoch a procesoch sveta práce (pracovná činnosť, pracovné prostredie, a pod.).	Charakterizovanie vybraných povolání, kariérové hodnoty vzťahujúce sa k vlastnostiam pracovnej činnosti, ako súčasť základnej zložky pre budúcu voľbu povolania. Činnosti: Oboznamovanie sa s hodnotami vzťahujúcimi sa k práci.
Komponent 3: PODNIKAVOSŤ A INICIATÍVNOSŤ				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		<i>Porozumieť zadanej úlohe a pokynom učiteľa pre návrh jednoduchého produktu.</i> <i>Dodržiavať učiteľom zadané pokyny pre návrh jednoduchého produktu.</i> <i>Identifikovať, s pomocou učiteľa, pracovné nástroje, pomôcky a materiál, potrebné na výrobu jednoduchého produktu.</i>	<i>Prezentovať v skupine vlastný návrh jednoduchého produktu.</i> <i>Pozorne vypočuť návrhy jednoduchého produktu ostatných členov skupín.</i> <i>S rešpektom dosiahnuť kompromisný návrh jednoduchého produktu so všetkými členmi skupín (nepriemerane sa nepresadzovať, nezostávať v úzadi).</i>	<i>Jednoducho zreflektovať spoločnú prácu v skupine (pozitíva, negatíva, prístup a prínos svoj, aj ostatných členov skupiny).</i> <i>Navrhnuť zlepšenie svojej budúcej spolupráce v skupine.</i> <i>Na základe nápadu navrhnuť jednoduchý produkt.</i>

		<i>Samostatne vyrobiť jednoduchý produkt v stanovenom termíne.</i> <i>Identifikovať základné ľudské potreby (potreby prežitia): jedlo, teplo, spánok, vzduch, svetlo, voda).</i> <i>Porozumieť ako šetrne, efektívne a bezpečne pracovať s materiálom, pomôckami a nástrojmi.</i>	<i>Dohodnúť sa na kompromisnom návrhu jednoduchého produktu so všetkými členmi skupín.</i> <i>Identifikovať, s pomocou učiteľa, čas potrebný na výrobu jednoduchého produktu.</i> <i>Samostatne vyrobiť jednoduchý produkt v stanovenom termíne.</i> <i>Opísať jednoduchý produkt (kvalitu, vizuálne prevedenie, aké má časti, na čo slúži, akú má odolnosť a pod.).</i> <i>Porozumieť medzi fyzickou a duševnou rozdielnou prácou.</i> <i>Posúdiť, ktoré základné ľudské potreby je možné naplniť zadarmo a za ktorých naplnenie treba zaplatiť.</i> <i>Identifikovať základné finančné náklady človeka (jedlo, oblečenie, nájom, hygiena a pod.).</i> <i>Šetrne, efektívne a bezpečne pracovať s materiálom, pomôckami a nástrojmi na zadanej úlohe. Podeliť sa pri práci na zadanej úlohe o materiál, pomôcky a nástroje.</i>	<i>Byť motivovaný pre prácu na nápadе a venovať mu primeranú pozornosť a úsilie.</i> <i>Opísať výrobu jednoduchého produktu (kedy, kde, ako dlho, kto mu pomáhal, čo k tomu potreboval, ako to prebiehalo, aké prekážky prekonal, aký úspech).</i> <i>Pochopiť význam práce pre človeka v základných ekonomických súvislostiach.</i> <i>Porozumieť mzde, ako odmene za vykonávanú prácu.</i> <i>Porozumieť mzde, ako základnému ekonomickému dôvodu, pre ktorý ľudia pracujú (slúžia na úhradu základných finančných nákladov).</i> <i>Identifikovať ďalšie základné (ekonomické, spoločenské, osobné) dôvody, pre ktoré ľudia pracujú (mzda/dôchodok, uznanie, zmysel, aktivita, sebarealizácia, užitočnosť, rozvoj, kontakty, socializácia, časový režim, osobná identita, tvorba hodnôt).</i> <i>Identifikovať bytový a odpadový materiál.</i> <i>Využiť zbytkový a odpadový materiál pri práci na zadanej úlohe.</i> <i>Podeliť sa o zdroje pri práci a výrobe výrobkov, neplytvať nimi a recyklovať ich.</i> <i>Pomenovať súvislosť medzi napĺňaním osobných potrieb, túžob a financiami.</i>
Obsahový štandard		Stanovenie cieľov a tvorba nápadu návrh a príprava nápadu, • spolupráca na spoločnom nápade, • ocenenie úspechu po ukončení realizácie cieľa, • vyjadrenie, ako k procesu prispelo vynaložené úsilie.	Stanovenie cieľov a tvorba nápadu • návrh a príprava nápadu, • spolupráca na spoločnom nápade, • ocenenie úspechu po ukončení realizácie cieľa,	Stanovenie cieľov a tvorba nápadu • stanovenie si cieľov a kritérií úspechu potrebných pre proces prípravy a tvorby nápadu. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti

		Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti peniaze ako prostriedok na výmenu za tovary a služby. Činnosti: Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku.	- vyjadrenie, ako k procesu prispelo vynaložené úsilie. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti - recyklácia, upcyklácia, šetrenie ako súčasť zodpovedného správania, - starostlivosť o súkromný a spoločný majetok a šetrné zaobchádzanie s ním. Činnosti: Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku. Prezentácia cieľov a činností potrebných k ich dosiahnutiu. Recyklácia, upcyklácia a šetrenie.	- mzda ako odmena za prácu, peniaze ako nositeľ hodnôt a prostriedok výmeny, - porozumieť vzťah peniaze a mzda ako odmena za prácu, ktoré slúžia na uspokojovanie základných potrieb, - vymedzenie vecí, ktoré možno a nemožno vlastniť. Činnosti: Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku. Prezentácia cieľov a činností potrebných k ich dosiahnutiu. Recyklácia, upcyklácia a šetrenie.
--	--	---	---	--

6. Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra

6.1 Hudobná výchova

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Vyučovací predmet	Hudobná výchova
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je naším cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Hudba je druhom umenia so špecifickými vyjadrovacími prostriedkami, ktoré tvoria nenahradiťelnú súčasť neverbálnej kultúry. Vzniká ako výsledok špecifickej ľudskej aktivity v priestore a čase, zoskupením tónov a zvukov, prezentuje ľudskú skúsenosť a usiluje o estetickú komunikáciu. Vplýva na celú osobnosť človeka, jeho fyzickú i psychickú podstatu v kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej oblasti. Je dôležitá pre osobnostný a sociálny rozvoj v kontexte kultúrnej a umeleckej komunikácie, vo vzťahu k vnímaniu a produkovaniu hudby ako nehmotnému kultúrnemu dedičstvu. Základnou úlohou hudobného vzdelávania je rozvoj hudobnosti žiakov.

Na Slovensku nadväzujeme na európske trendy a dedičstvo našej pedagogickej tradície, ktoré holistickým prístupom formujú žiakové hudobné spôsobilosti využívajúc kreatívne a integratívne prístupy k hudbe. Na základe porozumenia procesov prijímania (počúvania), produkovania (spev, hra na nástroji) stvárňovania a integrovania (tanec, slovo, tvorivá dramatika) hudby sa rozvíjajú umelecko-expresívne spôsobilosti žiakov.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu (výška, sila, farba, dĺžka).
2. Objavovať možnosti vlastného hlasu, znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov.
3. Spievať rôznorodé piesne v skupine, aj s inštrumentálnym sprievodom.
4. Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby.
5. Identifikovať a aplikovať vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a dramatickom vyjadrovaní hudby.
6. Vyjadriť pocity z počúvanej aj produkovanej hudby verbálne, spontánnym pohybom aj inými umeleckými prostriedkami.

7. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu hlasom, pohybom, rytmickými, melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.
8. Spolupracovať pri tvorbe a stvárňovaní hudby, vyjadriť sa k výsledku vlastnej i skupinovej činnosti.

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus UMENIE A KULTÚRA Hudobná výchova				
Komponent 1: SPEV				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas. Spievať primerane po melodickej a rytmickej stránke piesne a popevky s jednoduchou melodickou a rytmickou štruktúrou. Prirodzene uplatňovať elementárnu hlasovú techniku – pokojný prehĺbený nádych, ľahké tvorenie tónu v primeranej dynamike pri hrách na ozvenu a spev jednoduchých popevkov. Prirodzene uplatňovať zásady hlasovej hygieny v reči i v speve. Spievať v kolektíve a v menšej skupine so sprievodom hudobného nástroja (rozumej hra učiteľa) aj a capella.	Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas – spievať primerane po melodickej a rytmickej stránke. Prirodzene uplatňovať elementárnu hlasovú techniku - pokojný prehĺbený nádych, ľahké tvorenie tónu v primeranej dynamike a zrozumiteľnú artikuláciu pri speve jednoduchých riekaniak a rôznych piesní. Prirodzene uplatňovať zásady hlasovej hygieny v reči i v speve. Spievať v kolektíve a v menšej skupine (a capella/ so sprievodom hudobného nástroja alebo elementárnych hudobných nástrojov. Reagovať na taktovacie gestá učiteľa. Na elementárnej úrovni rytmizovať a melodizovať reč v rámci určeného tónového priestoru durovej stupnice. Poznať a prakticky vokálne použiť rytmické slabiky ta, ti-ti, sa (nota osminová, štvrtová a štvrtová pomlčka).	Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas – spievať primerane po melodickej, rytmickej aj výrazovej stránke, v primeranej hlasovej polohe (c1 – c2), spamäti. Prirodzene uplatňovať elementárnu hlasovú techniku a zásady hlasovej hygieny v reči i v speve – pokojný prehĺbený nádych, ľahké tvorenie tónu v primeranej dynamike a zrozumiteľnej artikulácii hlasový začiatok, legato pri spevoch rôznych piesní.

		<i>Na elementárnej úrovni rytmizovať slová, slovné spojenia, dialogické hry, jednoduché vety a riekanky.</i> <i>V hre na tele odlišiť rytmus textu a pulz.</i> <i>Experimentovať so znením vlastného hlasu imitáciou zvukového okolitého sveta, v tvorivých hrách s dychom a hlasom a pri hudobno-dramatickom stvárnení riekaniek.</i>	<i>Rytmizovať a melodizovať reč v melodickej dialogickej hre v tónovom priestore so-mi (5.-3. stupeň), so-la-so-mi, so-mi-do podľa gesta ruky aj s využitím obrázkových partitúr.</i> <i>Poznať a prakticky vokálne upraviť rytmické hodnoty tá, ti-ti, sa, tá-á, sa-a (nota osminová, štvrtová, štvrtová pomlčka, polová nota, polová pomlčka).</i> <i>Rytmickými slabikami zaznamenať vytvorený rytmizovaný útvar.</i> <i>Notovým písmom zaznamenať v 2/4 alebo 3/4 tak vytvorený rytmizovaný útvar.</i> <i>Experimentovať so znením vlastného hlasu pri interpretácii rôznych hlasových modelov, pri hudobno-dramatickom stvárnení básní.</i>	<i>Spievať v kolektíve, v menšej skupine, a capella i so sprievodom hudobného nástroja, udržať melodickú líniu, reagovať na taktovacie gestá učiteľa.</i> <i>Pri speve v kolektíve a v menšej skupine (a capella/so sprievodom hudobného nástroja, jedného alebo viacerých elementárnych hudobných nástrojov) zjednocovať spoločný spev, reagovať na taktovacie gestá učiteľa. Pri speve v kolektíve a v menšej skupine so sprievodom hudobného nástroja zachovať melodickú líniu a prispôbiť sa spevu skupiny.</i> <i>Otextovať vytvorený rytmizovaný alebo melodický útvar.</i> <i>Rytmizovať a melodizovať reč v tónovom priestore so-la-so-fa-mi-re-do podľa gesta ruky.</i> <i>Využite solmizačné slabiky so-la-so-fa-mi-re-do na ich zápis v C-dúr do notovej osnovy.</i> <i>Uplatňovať individuálne hlasové dispozície pri rolovom spievaní, pri tvorivom dotváraní príbehov a situácií.</i> <i>Experimentovať so znením vlastného hlasu pri hudobno-dramatickom stvárnení príbehov.</i>
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		Spievanie riekaniek, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových i molových tóninách. Rozvíjanie elementárnych speváckych návykov, spevu legato a v primeranej	Spievanie hlasových modelov, dialogických hier, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových i molových tóninách. Pri praktických činnostiach osvojovanie hudobnej abecedy a rytmických hodnôt: osminová, štvrtová, a	Spievanie hlasových modelov, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových i molových tóninách. Pri praktických činnostiach osvojovanie hudobnej abecedy a rytmických hodnôt: polová nota a pomlčka, ich rôzne kombinácie, príslušné rytmické slabiky, tónový priestor v dur: 5,-3,; 5,-

		dynamike, zjednocovanie spoločného spevu. Objavovanie možností vlastného hlasu, imitovanie zvukov okolitého sveta. Rytmizovanie a melodizovanie slov, slovných spojení, tvorenie rytmických útvarov, ich otextovanie, smerovanie k uvedomovaniu si melodických postupov a ich zachyteniu gestom ruky, graficky (linkou, obrázkom, farbou, grafickým znakom), pomocou rôznorodých predmetov.	pomlčka, ich rôzne kombinácie, príslušné rytmické slabiky, 2/4, 3/4 takt. Rytmizovanie a melodizovanie slovných spojení.	6,-5,-3,; 5,-3,-1, a 5,-4,-3,-2,-1, stupňa durovej stupnice (C dur), príslušné solmizačné slabiky, ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku tónu a postup melódie alebo fonogestika, Rolové spievanie, vytváranie rôznorodých melódií podľa fantázie, dotváranie príbehov a situácií prostredníctvom zvukomaľby hlasom. Tvorenie rytmických útvarov, ich otextovanie, smerovanie k uvedomovaniu si melodických postupov a ich zachyteniu gestom ruky, graficky (linkou, obrázkom, farbou, grafickým znakom), pomocou rôznorodých predmetov.
Komponent 2: HRA NA HUDOBNOM NÁSTROJI				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		<i>Hrať na elementárnom hudobnom nástroji v primeranom čase (Orffov inštrumentár, regionálne detské ľudové hudobné nástroje alebo hudobné nástroje iných kultúr, zvukové hračky, vlastnoručne vyrobené hudobné nástroje, okolité zvukové objekty, prírodný materiál).</i> <i>Hrať sám na zhotovených vlastných elementárnych hudobných nástrojoch.</i> <i>Experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja.</i> <i>Spoznať hudobnú symboliku - notové písmo.</i> <i>Dodržiavať pokyny pri spoločnej hre na elementárne hudobné nástroje.</i> <i>Vytváranie sprievodov.</i>	<i>Hrať sám a v skupine na elementárnom hudobnom nástroji v primeranom čase a tempe.</i> <i>Hrať v skupine na zhotovených vlastných elementárnych hudobných nástrojoch.</i> <i>Hrať melodické miniatúry.</i> <i>Zvukomalebne vyjadriť charakter skladieb a počúvanej hudby.</i> <i>Porozumieť symbolickému notovému zápisu a hrať podľa symbolického notového zápisu.</i> <i>Prijať svoju pozíciu pri hre na elementárne hudobné nástroje a spolupracovať pri vytváraní hudobných sprievodov, predohier, medzihier, dohier.</i>	<i>Hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, technicky správne, sám i v skupine, podľa gesta učiteľa.</i> <i>Hrať v skupine na okolitých objektoch.</i> <i>Experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja a zvukomalebne vyjadriť mimohudobný obsah (napr. pocity, predstavy, náladu, charakter postavy).</i> <i>Zvukomalebne vyjadriť sledovaný mimohudobný obsah (napr. pocity, predstavy, náladu, charakter postavy).</i> <i>Orientovať sa v symbolickom aj v notovom zápise.</i> <i>Porozumieť notovému zápisu a hrať podľa notového zápisu.</i> <i>Byť súčasťou spoločnej hry, spolupracovať pri hre.</i>

				<i>Rešpektovať tvorivé nápady spolužiakov pri vytváraní hudobných sprievodov a hre.</i>
Obsahový štandard		Hra na elementárnych hudobných nástrojoch: Orffov inštrumentár, regionálne detské hudobné nástroje alebo hudobné nástroje iných kultúr, zvukové hračky, vlastnoručne vyrobené hudobné nástroje, okolité zvukové objekty, prírodný materiál.	Hra podľa grafickej partitúry aj z notového zápisu osminové, štvrtové hodnoty, hra sprievodov k piesňam, riekankám aj tancom. Vytváranie predohier, medzihier, dohier. Vytváranie elementárnych hudobných a zvukových miniatúr, vychádzajúcich z rytmickej štruktúry slova, slovných spojení, rýmovačiek v tónovom priestore pentatoniky.	Hra na elementárnych hudobných nástrojoch: regionálne detské ľudové hudobné nástroje, vlastnoručne vyrobené hudobné nástroje, okolité zvukové objekty, prírodný materiál. Experimentovanie s farbou znenia hudobného nástroja, vytváranie elementárnych hudobných a zvukových miniatúr, vychádzajúcich z rytmickej štruktúry slova, slovných spojení, rýmovačiek v tónovom priestore pentatoniky.
Komponent 3: POČÚVANIE HUDBY				
Výkonový štandard		1.ročník <i>Identifikovať zvuk a poznať rozdiel medzi zvukom a tónom. Identifikovať (postrehnúť) základné výrazové prostriedky hudby. Pohybom vyjadriť charakter, emocionálny aspekt počúvanej skladby.</i>	2.ročník <i>Porozumieť rozdielu medzi zvukom a tónom. Identifikovať základné výrazové prostriedky hudby. Výtvarne vyjadriť charakter, emocionálny aspekt, mimohudobný obsah počúvanej skladby. Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, verbálne, výtvarné, pohybové a iné vyjadrenie fantazijných predstáv a vlastných pocitov pri počúvaní hudby.</i>	3.ročník <i>Identifikovať zvuk a tón, porovnávať ich vlastnosti. Porovnať vlastnosti zvuku a tónu. Identifikovať tón a jeho vlastnosti. Identifikovať základné výrazové prostriedky hudby. Charakterizovať základnú štruktúru a hudobnú formu počúvanej hudby. Vyjadriť pocity z počúvanej aj produkovanej hudby verbálne, spontánnym pohybom aj inými umeleckými prostriedkami.</i>
Obsahový štandard		Intuitívne, zámerné a aktívne počúvanie rôznorodej hudby. Na základe farby zvuku identifikovanie ľudských hlasov (detský, mužský, ženský). Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, verbálne, výtvarné, pohybové a iné vyjadrenie fantazijných	Zámerné počúvanie rôznorodej hudby. Identifikovanie vlastností tónu produkovanej aj počúvanej hudby (výška, dĺžka, sila, farba). Na základe farby zvuku identifikovanie vybraných znejúcich klasických aj ľudových hudobných nástrojov a ľudských hlasov (detský, mužský, ženský).	Aktívne počúvanie rôznorodej hudby. Nachádzanie totožnosti, podobnosti a kontrastu výrazových prostriedkov (melódia, rytmus, tempo, dynamika) a hudobnej formy znejúcej hudby. Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, verbálne a iné vyjadrenie fantazijných predstáv.

		predstav a vlastných pocitov pri počúvaní hudby.	Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, verbálne a iné vyjadrenie fantazijných predstav a vlastných pocitov pri počúvaní hudby.	
Komponent 4: HUDOBNO-POHYBOVÉ VYJADRENIE HUDBY				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		<i>Pohybom stvárniť vyjadrovacie prostriedky a pocity z počutej alebo produkovanej hudby. Imitovať pohyb v hudobno-pohybových hrách podľa vzoru. Imitovať základné tanečné prvky. Tancovať vo dvojici alebo skupine. Imitovať pohyb v hudobno-pohybových hrách a v hrách so spevom. Hrať na tele.</i>	<i>Pohybom stvárniť vyjadrovacie prostriedky a pocity z počutej alebo produkovanej hudby. Uplatniť základné tanečné prvky. Tancovať vo dvojici alebo skupine.</i>	<i>Pohybom stvárniť vyjadrovacie prostriedky a pocity z počutej alebo produkovanej hudby. Tvoríť pohyb podľa slovného pokynu. Uplatniť základné tanečné prvky, zapamätat si sled tanečných pohybov v jednoduchých choreografiách, tancovať vo dvojici, prípadne v skupine.</i>
Obsahový štandard		Imitovanie pohybu v hudobno-pohybových hrách a ľudových pohybových hrách so spevom. Využívanie vlastného tela ako rytmického hudobného nástroja (hra na tele). Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (chôdze a behu v metrickej pulzácii, prísunový krok vpred, vzad, do strán v pérovaní, valaský krok) v jednoduchých tanečných choreografiách.	Kultivovanie držania tela a formovanie tanečného postoja pri vyjadrovaní a stvárňovaní hudby. Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (behu v metrickej pulzácii, prísunový krok vzad, do strán v pérovaní) v jednoduchých tanečných choreografiách. Spontánny – voľný a koordinovaný pohyb.	Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (valaský krok) v jednoduchých tanečných choreografiách. Umocňovanie hudobného vnímania a zážitku pohybovou interpretáciou hudby. Pohybové stvárňovanie charakteru, formy, tempa, metra, rytmu a dynamiky hudby.
Komponent 5: HUDOBNO – DRAMATICKÉ VYJADRENIE HUDBY				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		<i>Imitovať hlasom rôzne zvuky prírody a okolitého sveta. Tvoríť hlasom odpovede na spievané otázky.</i>	<i>Využívať elementárne hudobné nástroje na zvukomalbu k príbehom a situáciám a dotvárať príbehy a situácie hrou na okolité objekty.</i>	<i>Tvoríť zvukomalbu k rôznym príbehom a situáciám. Hlasom vhodne vytvoriť príbeh alebo situáciu.</i>

		<i>Vypočuť spolužiaka pri hudobno-dramatickom stvárňovaní a rešpektovať iné dramatické stvárnenie situácie spolužiakom.</i>	<i>Tvoriť rytmické odpovede na spievané či hrané otázky.</i> <i>Spontánne cítiť svoje pocity a predstavy pri vytváraní príbehu na hudobno-dramatické stvárnenie.</i> <i>Vypočuť si vyjadrenia spolužiaka o jeho pocitoch z hudobno-dramatického stvárnenia.</i>	<i>Experimentovať s hlasom pri dramatickej interpretácii rôznych zvukových situácií.</i> <i>Stvárniť príbeh dostupnými zvukomalebnými prostriedkami.</i> <i>Tvoriť melódie, odpovede na spievané či hrané otázky.</i> <i>Experimentovať s hlasom pri tvorbe rôznych melódií.</i> <i>Rozvíjať tvorivý hudobný dialóg spevom aj hrou na elementárne hudobné nástroje.</i> <i>Stvárniť obsah, dej, náladu a charakter rôznorodého hudobného a nehudobného materiálu hlasom, pohybom, rytmickými, melodickými nástrojmi a inými zdrojmi zvuku.</i> <i>Hudobno-dramatické stvárňovanie obsahu riekaniek, piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier a literárnej predlohy.</i> <i>Rešpektovať originálny prístup jednotlivca pri hudobno-dramatickom stvárňovaní.</i>
Obsahový štandard		Dramatické stvárňovanie piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier.	Dramatické stvárňovanie riekaniek, piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier. Uplatňovanie dialogických hier, rytmizovaných alebo melodizovaných textov, mimiky, gest, okolitých objektov a rekvizít, pohybovej improvizácie v hudobno-dramatických obrázkoch alebo príbehoch..	Uplatňovanie mimiky, gest, využívanie okolitých objektov a rekvizít, pohybovej improvizácie v dramatických obrázkoch alebo príbehoch. Zvukomaľba spevom, pohybom, elementárnymi hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, zvukmi generovanými AI.

6.2 Výtvarná výchova

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Vyučovací predmet	Výtvarná výchova
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je našim cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 2. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova sprostredkúva žiakovi možnosť rozvíjať svoje cítenie, myslenie a tvorivé zručnosti, a tiež uvádza žiaka do oblasti vizuálnej kultúry, ktorá je v súčasnosti podstatným zdrojom informácií a prostriedkom komunikácie. Kultivuje osobnosť žiaka a jeho spôsobilosti predovšetkým prostredníctvom vnímania, reflektovania a sebavyjadrovania. Výtvarná výchova vďaka svojej činnostnej povahe umožňuje žiakovi získať zážitok z procesu tvorby a použitia nástrojov, techník a technológií. Tvorivá činnosť zahŕňa procesy bádania a experimentovania, pričom rovnako rozvíja zmyslovú, emocionálnu a racionálnu stránku osobnosti žiaka. Výtvarná výchova formou sebavyjadrovania žiaka vytvára priestor na rozvoj myslenia, metakognitívnych zručností a budovania postojov. Je príležitosťou pre objavovanie a oceňovanie jedinečnosti a rozmanitosti.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozpoznať výtvarné vyjadrovacie prostriedky, porovnať a triediť ich na základe skúsenosti, zážitkov a predstáv, následne ich využiť pri uplatňovaní základných kompozičných princípov.
2. Prostredníctvom výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou vyjadriť vlastné predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie.
3. Pri tvorivej činnosti primerane použiť nástroje, materiály, technológie, médiá a postupy.
4. Experimentovať s nástrojmi a materiálmi.
5. Poznať úlohu múzeí a galérií.
6. Výtvarne reagovať na rozdielne pocity a emócie.
7. Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prácu druhých a rozmanitosť myslenia, videnia a cítenia.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus UMENIE A KULTÚRA Výtvarná výchova			
Komponent 1: KOMUNIKÁCIA			
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník
		Rozlíšiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy. Použiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky vo výtvarných zadaniach a vlastných zámeroch. Experimentovať s rôznymi technikami (napr. kreslenie, maľovanie, modelovanie...) a postupmi. Rozlišovať a pomenovať základné nástroje a materiály. Dodržiavať správne postupy pri práci. Použiť vybrané výtvarné techniky na vyjadrenie vlastných zámerov.	Rozlíšiť vybrané kompozičné princípy. Použiť vybrané kompozičné princípy vo výtvarných zadaniach a vlastných zámeroch. Dodržiavať správne postupy pri práci s nástrojmi a starostlivosť o ne. Tvorivo použiť rôznorodé materiály pri riešení výtvarného problému. Využiť pri tvorbe dostupný softvér (napr. kreslene, textový editor).
Obsahový štandard		3. ročník	
		Pomenovať charakteristické vlastnosti vybraných výtvarných vyjadrovacích prvkov. Pomenovať charakteristické vlastnosti vybraných kompozičných princípov. Identifikovať výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy vo vybraných umeleckých dielach. Vyjadriť myšlienky a rozvíjať fantáziu prostredníctvom hravého experimentovania, skúmania nástrojov, materiálov, techník, technológií a postupov. Použiť dostupné digitálne technológie pri riešení výtvarného problému. Opísať vybrané techniky a postupy tvorby. Identifikovať dostupné digitálne zariadenia a tvorbu digitálneho obsahu	Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety. tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie
Obsahový štandard			
		Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety. tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie, grafika, priestorová tvorba	Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety. tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie, grafika, priestorová tvorba

		• tvorba a podnety z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry. • Výtvarné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode. • tvorenie dočasných a procesuálnych prác	• výtvarné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel • Rôzna kvalita výtvarných vyjadrovacích prostriedkov prostredníctvom tvorby a podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry.	• výtvarné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel • rozlišovanie digitálnych zariadení a typov digitálneho obsahu
Komponent 2: UMENIE A VIZUÁLNA KULTÚRA				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		Prostredníctvom zvolenej výtvarnej techniky (kresba, maľba) interpretovať podnety z umenia, napr. praveké umenie. Reagovať na prírodné prostredie prostredníctvom priestorovej tvorby. Využiť v tvorbe odpadové materiály vhodné na recykláciu (napr. papier, plast). Opísať inšpiráciu pri tvorbe vlastného artefaktu. Porovnať námety umeleckých diel vybraných umelcov a umelkyň. Reflektovať verbálne a prostredníctvom vlastného výtvarného vyjadrenia zážitok z návštevy výstavy. Vyjadriť pocity a zážitky z návštevy výstavy, galérie, múzea, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu.	Opísať techniky ľudového remesla. Tvorivým spôsobom uplatniť techniky ľudového remesla. Tvorivo interpretovať (činnosťne, slovné) vizuálne symboly napr. na bankovkách) podnety z verejného priestoru (napr. sochy, reklamu, architektúru...). Opísať proces vzniku vlastného výtvarného artefaktu. Opísať materiály a nástroje použité pri tvorbe. Pomenovať materiály a nástroje použité pri tvorbe. Porovnať vybrané kompozičné princípy (napr. symetria, asymetria) vo vybraných umeleckých dielach. Reflektovať verbálne a prostredníctvom vlastného výtvarného vyjadrenia zážitok z návštevy divadelného predstavenia.	Prostredníctvom zvolenej výtvarnej techniky (grafika, kombinácia techník...) interpretovať podnety z umenia (napr. impresionizmus, kubizmus...). Tvorivými aktivitami interpretovať diela v galérii. Opísať vybrané dielo land artu. Opísať proces vzniku vlastného výtvarného artefaktu Použiť pre opis vzniku vlastného výtvarného artefaktu vybranú terminológiu. Prezentovať svoj výtvarný artefakt rôznymi spôsobmi. Porovnať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia. Porovnať vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky (napr. farba, línia, tvar) vo vybraných umeleckých dielach. Vyjadriť pocity a zážitky z návštevy výstavy, galérie, múzea, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu. Reflektovať verbálne a prostredníctvom vlastného výtvarného vyjadrenia zážitok z návštevy napr. kostola v obci, meste, regióne. Identifikovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.

Obsahový štandard		- vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy - vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života - návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov - objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry - reklama v rôznom prostredí	- vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy - vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života - objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov v dielach slovenských umelkyní a umelcov - návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov - objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry - reklama v rôznom prostredí	- vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy - vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života - objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov v dielach slovenských umelkyní a umelcov - návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov - objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry - reklama v rôznom prostredí
		Komponent 3: OSOBNOSŤ		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard		<i>Vyjadriť zmyslové vnemy získané z prostredia.</i> <i>Vyjadriť zmyslové vnemy z umenia.</i> <i>Opísať postup práce pri tvorbe.</i> <i>Dohodnúť sa na del'be práce pri tvorbe kolektívneho výtvarného diela.</i> <i>Opísať rodinné zvyky a tradície.</i> <i>Opísať vlastné názory k stanovenej téme.</i>	<i>Vyjadriť vnímané pocity napr. z divadelného predstavenia.</i> <i>Uplatniť vnímané pocity napr. z divadelného predstavenia vo vlastnej tvorbe.</i> <i>Opísať skúsenosti z vlastnej tvorby.</i> <i>Rešpektovať výtvarné postupy spolužiakov.</i> <i>Opísať a zdieľať rodinné zvyky a tradície.</i> <i>Opísať a zdieľať vlastné názory k stanovenej téme.</i>	<i>Vyjadriť pocity a emócie.</i> <i>Vyjadriť zmyslové vnemy získané z prostredia.</i> <i>Vyjadriť zmyslové vnemy z umenia.</i> <i>Reflektovať proces vlastnej tvorby a tvorbu iných.</i> <i>Pri tvorbe reflektovať svoje slabé a silné stránky.</i> <i>Reflektovať rôzne prístupy k tvorbe svojich spolužiakov a hľadať v nich pozitíva.</i> <i>Reflektovať výtvarný názor spolužiaka.</i> <i>Porovnať zvyky a tradície vlastného prostredia s vybraným prostredím z inej kultúry.</i>
		- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre - tvorenie kolektívnych prác.	- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre - tvorenie kolektívnych prác.	- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre - tvorenie kolektívnych prác.

		• druhy a formy reflexie • možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti.	• druhy a formy reflexie • možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti.	• druhy a formy reflexie • možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti. • vytváranie portfólia.
--	--	--	--	---

7. Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

7.1 Telesná a športová výchova

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Vyučovací predmet	Telesná a športová výchova
Škola	Základná škola, P. Mudroňa 3, Martin
Názov Školského vzdelávacieho programu	Úspech a napredovanie každého žiaka je naším cieľom
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1.ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 2. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 3. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára u žiaka priestor pre rozvoj pohybovej a zdravotnej gramotnosti, so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou a športovou aktivitou. Zdravotná gramotnosť znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok. Zlepšením prístupu k informáciám o zdraví a ich schopnosti efektívne ich využívať je zdravotná gramotnosť rozhodujúca pre posilnenie postavenia starostlivosti o svoje zdravie (WHO, 1998). Pod pohybovou gramotnosťou rozumieme zastrešujúci koncept, ktorý zachytáva vedomosti, zručnosti, porozumenie a hodnoty týkajúce sa prevzatia zodpovednosti za cieľavedomú pohybovú aktivitu a pohyb človeka v priebehu celého života, bez ohľadu na fyzické alebo psychologické obmedzenia (Dudley, 2015). Žiaci porozumejú významu pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní telesného a duševného zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu.
2. Ovládať základné pohybové zručnosti.
3. Dodržiavať dohodnuté pravidlá pohybových a športových hier.
4. Oznamovať ohrozujúcu situáciu, privolať, resp. poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.
5. Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus ZDRAVIE A POHYB Telesná a športová výchova				
Komponent 1: ZDRAVIE A ŽIVOTNÝ ŠTÝL				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		<i>Vlastnými slovami vysvetliť, čo znamená byť zdravý (ako sa cítim, keď som zdravý).</i> <i>Vlastnými slovami vysvetliť, čo znamená byť chorý (ako sa cítim, keď som chorý).</i> <i>Identifikovať s pomocou učiteľa zdravé a nezdravé potraviny.</i> <i>Porozumieť významu dodržiavania základných hygienických pravidiel.</i> <i>Dodržiavať umývanie rúk po použití toalety, po príchode z exteriéru a pred jedlom.</i> <i>Identifikovať s pomocou učiteľa nesprávne držanie tela.</i> <i>Zopakovať cvičenie pre správne držanie tela podľa ukážky učiteľa.</i>	<i>Jednoducho popísať ako sa stará o svoje zdravie (o hygienu tela, o pravidelný pohyb, aké nosí oblečenie, ako sa stravuje).</i> <i>Vybrať z určitej skupiny potravín 1 zdravú a 1 nezdravú potravinu.</i> <i>Vysvetliť, prečo je vhodné sa pred a po vykonaní pohybovej aktivity (potenie) prezliecť. Vysvetliť, prečo je vhodné sa po vykonaní pohybovej aktivity umyť alebo osprchovať.</i> <i>Predviesť správne aj nesprávne držanie tela podľa ukážky učiteľa.</i> <i>Predviesť cvičenie pre správne držanie tela v správnej technike.</i>	<i>Pochopiť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie.</i> <i>Identifikovať dôsledky nesprávneho stravovania, nedostatočného pohybu a nedostatočnej hygieny.</i> <i>Vysvetliť dôsledky nesprávneho stravovania, nedostatočného pohybu, nedostatočnej hygieny.</i> <i>Identifikovať aspoň tri zdravú prospešné potraviny.</i> <i>Vymenovať 3 zdravé a 3 nezdravé potraviny.</i> <i>Opísať 3 zdravé potraviny a 3 nezdravé potraviny.</i> <i>Dodržiavať základné hygienické zásady pri vykonávaní pohybových aktivít.</i> <i>Nosiť na pohybovú aktivitu (TŠV) čisté a hygienické oblečenie.</i> <i>Dodržiavať základné hygienické pravidlá po cvičení.</i> <i>Rozlišovať správne a chybné držanie tela.</i> <i>Vysvetliť dôsledky dlhodobého nesprávneho držania tela (bolesti chrbta, bolesti končatín).</i> <i>Ukázať správne držanie tela v stoji a v sede.</i> <i>Predviesť aspoň dve cvičenia pre podporu správneho držania tela.</i>

Obsahový štandard		• Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 1 zdraviu prospešnú potravinu), pohyb a odpočinok v dennom režime, • hygienické zásady pred, pri a po cvičení, hygiena cvičebných úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad, • organizácia cvičenia, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoj, v sede, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela.	• Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 2 zdraviu prospešné potraviny), pohyb a odpočinok v dennom režime, • organizácia cvičenia, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoj, v sede, v ľahu, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela (predviesť aspoň 1 cvičenie).	• Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 3 zdraviu prospešné potraviny), pohyb a odpočinok v dennom režime, • organizácia cvičenia, • dopomoc pri cvičení, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoj, v sede, v ľahu, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela (predviesť aspoň 2 cvičenia).
		Komponent 2: TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONOSŤ		
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		<i>Porozumieť významu testovania pohybovej výkonnosti.</i> <i>Zúčastniť sa testovania pohybovej výkonnosti.</i> <i>Jednoducho vysvetliť dôležitosť cvičenia pre zlepšenie svojho výkonu.</i> <i>Aktívne sa zúčastňovať cvičení pre dosiahnutie zlepšenia svojho výkonu.</i> <i>Porozumieť významu cvičenia pre zlepšenie svojho výkonu.</i> <i>Zúčastniť sa jednej pohybovej hry na hodinách TŠV.</i>	<i>Porozumieť významu zlepšenia vlastnej telesnej zdatnosti.</i> <i>Identifikovať s pomocou učiteľa fyziologické prejavy tela pri pohybovej aktivite (napr. potenie, dýchanie).</i> <i>Identifikovať s pomocou učiteľa podstatu zmeny farby pokožky pri pohybe (sčervenanie).</i> <i>Porozumieť pravidlám základných pohybových hier.</i> <i>Vysvetliť pravidlá jednej pohybovej hry.</i>	<i>Dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti</i> <i>Identifikovať s pomocou učiteľa vlastné individuálne dispozície pre dosiahnutie výkonu. Identifikovať s pomocou učiteľa význam zlepšenia vlastnej telesnej zdatnosti ako dôležitého zdravotného faktora.</i> <i>Dosiahnuť individuálne zlepšenie vlastnej telesnej zdatnosti.</i> <i>Vysvetliť význam pohybu, ktorý je potrebný pre rozvoj telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.</i> <i>Vymenovať 2 fyziologické prejavy tela pri pohybovej aktivite (napr. potenie, dýchanie).</i> <i>Identifikovať s pomocou učiteľa význam cvičenia pre zlepšenie svojho výkonu.</i> <i>Predviesť aspoň dve pohybové hry pre rozvoj pohybových schopností.</i>

Obsahový štandard		Význam pravidelnosti cvičenia pri rozvíjaní pohybových schopností.	Pohybové prostriedky pre rozvoj pohybových schopností (cvičenia, hry, súťaže, prekážkové dráhy).	- Poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri telesnom zaťažení, potenie, dýchanie, farba, pokožky, koordinácia pohybov, - pohybové prostriedky pre rozvoj pohybových schopností - štafety.
Komponent 3: POHYBOVÉ KOMPETENCIE				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		<i>Zúčastniť sa poradových cvičení podľa pokynov. Reagovať na zmeny v priestore (rad, zástup, kruh).</i> <i>Zopakovať ukážku behu podľa ukážky učiteľa.</i> <i>Zopakovať ukážku skoku znožmo z miesta podľa ukážky učiteľa.</i> <i>Predviesť kolísku a kotúľ vpred s pomocou učiteľa.</i> <i>Predviesť ľah vnesmo a stojku na lopatkách.</i> <i>Zúčastniť sa jednoduchých úpolových cvičení podľa ukážky učiteľa (preťahovanie lanom, odporové cvičenia vo dvojiciach).</i> <i>Poznať správnu techniku hádzania a chytania vo dvojici na mieste (rôzne techniky) podľa ukážky učiteľa.</i> <i>Rytmicke správne imitovať pohyb tela podľa ukážky učiteľa.</i> <i>Zopakovať vybrané základné plavecké zručnosti (ponáranie, splývanie, dýchanie, atď) podľa ukážky.</i> <i>Predviesť ukážku vybraných základných plaveckých zručností (ponáranie, splývanie, dýchanie, atď).</i> <i>Bezpečne sa pohybovať vo vodnom a športovom prostredí.</i>	<i>Vykonať stoj, drep, klak, sed, ľah podľa pokynov. Pomenovať základné poradové útvary a základné polohy tela.</i> <i>Zopakovať ukážku hodů loptičkou podľa ukážky učiteľa.</i> <i>V správnej technike predviesť skok znožmo z miesta.</i> <i>Predviesť kotúľ vpred v rôznych obmenách a väzbách.</i> <i>Vymenovať aspoň 2 úpolové športy (judo, karate, zápasenie, MMA).</i> <i>Predviesť správnu techniku hádzania a chytania vo dvojici na mieste (rôzne techniky).</i> <i>Predviesť manipuláciu s vybraným náčiním (švihadlo, stuha).</i> <i>Rytmicke správne zladit' pohyb tela s hudobným rytmom.</i> <i>Predviesť ukážku bicyklovania, kolobežkovania, prípadne iného sezónneho športu.</i> <i>Rozlíšiť výbavu potrebnú na turistiku v rôznom teréne.</i> <i>Opísať bezpečnostné pravidlá pohybu v rôznom teréne.</i> <i>Zvládnuť turistiku v ľahšom kopcovitom teréne (poldeň).</i>	<i>Správne pomenovať a vykonať základné polohy tela, jeho častí a reagovať na základné povely.</i> <i>Pomenovať základné poradové útvary a základné polohy tela.</i> <i>Vykonať základné polohy tela a jeho častí v správnej technike.</i> <i>Využívať základnú techniku behu, skoku a hodů loptičkou</i> <i>Zopakovať ukážku skoku do diaľky podľa ukážky učiteľa.</i> <i>Poznať rozdiel medzi rýchlym a vytrvalostným behom.</i> <i>Rozlíšiť rýchly a vytrvalostný beh.</i> <i>V správnej technike predviesť skok do diaľky.</i> <i>Využívať základné gymnastické cvičenia v rôznych obmenách</i> <i>Predviesť cvičenie na náradí (lavička, rebrina, mostík) podľa pokynov učiteľa.</i> <i>Predviesť kotúľ vpred, kotúľ vzad v rôznych obmenách a väzbách.</i> <i>Predviesť jednoduchú gymnastickú zostavu s využitím kotúľov, stojky na lopatkách a váhy predklonmo.</i> <i>Ukázať aspoň dve úpolové cvičenia</i>

		<i>Predviesť techniku jedného plaveckého spôsobu alebo sezónneho športu.</i> <i>Identifikovať výbavu potrebnú na turistiku v rôznom teréne.</i> <i>Poznať bezpečnostné pravidlá pohybu v rôznom teréne.</i> <i>Zvládnuť turistiku v ľahšom rovinatom teréne (poldeň).</i>	<i>Dodržiavať bezpečnostné pravidlá pohybu v rôznom teréne.</i>	<i>Vo dvojici predviesť ukážku dvoch úpolových cvičení.</i> <i>Poznať úpolové športy (judo, karate, zápasenie, MMA).</i> <i>Využívať základnú techniku manipulácie s náčiním a uplatniť ju v pohybovej alebo športovej hre</i> <i>Zopakovať manipuláciu s vybraným náčiním (švihadlo, stuha) podľa ukážky učiteľa.</i> <i>Využiť manipuláciu s náčiním vo vybranej pohybovej hre (hádzanie, chytanie, streľba).</i> <i>Využiť manipuláciu s náčiním vo vybranej športovej hre (vedenie lopty, streľba).</i> <i>Zladiť pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou</i> <i>Tanečnými prvkami improvizovať na hudobný motív.</i> <i>Uplatňovať základné zručnosti pri realizácii sezónnych pohybových aktivít</i> <i>Predviesť ukážku bicyklovania, kolobežkovania, skateboarding, prípadne iného sezónneho športu.</i> <i>Bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a teréne a v rôznych prírodných podmienkach</i> <i>Zvládnuť turistiku v stredne náročnom kopcovitom teréne (celý deň).</i>
Obsahový štandard		• Základné postoje, obraty – rad, zástup, kruh, polkruh, jednotliviec, dvojica, trojica, na značky, čiara, priestor, ihrisko, poradové cvičenia a hry ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore,	• Rytmické cvičenia spojené s vytlieskaním, vydupávaním, hrou na tele, cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti, tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky a poskoky, • cvičenia a hry zamerané na osvojenie si základných zručností z korčuľovania na ľade.	• Úpolové cvičenia a hry (preťahy, pretlaky a odpory), • manipulačné zručnosti – pohybové hry a cvičenia zamerané na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným

		• lokomočné zručnosti – beh rýchly, štarty z rôznych polôh, beh so zmenami smeru, hod loptičkou, • gymnastika –gymnastické cvičenia (základné polohy a postoje, cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho ako prevaly, obraty a kotúle, stojka na lopatkách), cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, mostík, trampolínka), • chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, • cvičenia a hry zamerané na osvojenie si iných základných sezónnych zručností.	• manipulačné zručnosti – pohybové hry a cvičenia zamerané na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a pomôckami (lopta, stuha, obruč, , švihadlo, a pod.), lezecké a prekážkové dráhy, • lokomočné zručnosti - beh akceleračný, štarty z rôznych polôh, beh so zmenami smeru, hod loptičkou, skok do diaľky znožmo z miesta, • gymnastika –gymnastické cvičenia.	náčiním a pomôckami (krátka tyč, lano a pod.), lezecké a prekážkové dráhy, • lokomočné zručnosti - bežecká abeceda, beh vytrvalostný, hod plnou loptou, • gymnastika –gymnastické cvičenia.
Komponent 4: ŠPORT A POHYBOVÁ AKTIVITA				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard		<i>Poznať základné pravidlá vybraných športových hier.</i> <i>Spolupracovať v tíme pri hre športových hier.</i> <i>Poznať pravidlá fair play (pocitivej hry).</i> <i>Poznať pojem olympiáda.</i> <i>Vysvetliť pojem olympiáda.</i> <i>Zhodnotiť svoj výkon a aktivitu počas pohybovej alebo športovej aktivity.</i>	<i>Dodržiavať základné pravidlá vybraných športových hier (po upozornení učiteľom).</i> <i>Identifikovať, ak niekto nedodržiava pravidlá športových hier.</i> <i>Rešpektovať súperov pri hre športových hier.</i> <i>Vysvetliť dôležitosť dodržiavania pravidiel fair play.</i> <i>Dodržiavať pravidlá fair play.</i> <i>Poznať olympijské symboly (znak, hymna, oheň, farby, heslo).</i> <i>Vymenovať aspoň jeden olympijský symbol.</i> <i>Identifikovať najznámejších slovenských olympionikov.</i> <i>Zhodnotiť svoj výkon a aktivitu počas pohybovej alebo športovej aktivity.</i>	<i>Rešpektovať dohodnuté pravidlá v hre a športovej činnosti</i> <i>Chápať výhru a prehru pri hre športových hier. Prijat' výhru a prehru pri hre športových hier.</i> <i>Uplatňovať zásady fair – play pri hre a športových činnostiach</i> <i>Identifikovať dôsledky a sankcie nedodržiavania pravidiel fair play.</i> <i>Vysvetliť dôsledky a sankcie v prípade nedodržania pravidiel fair play.</i> <i>Identifikovať základné olympijské symboly, olympijské motto, pojem olympiáda a minimálne troch slovenských športovcov – olympionikov</i> <i>Vymenovať aspoň troch slovenských olympionikov.</i>

				<i>Vlastnými slovami vyjadriť olympijské motto. Vedieť kedy a kde sa koná najbližšia olympiáda.</i> <i>Zhodnotiť svoj výkon a aktivitu počas pohybovej alebo športovej aktivity.</i>
Obsahový štandard		Základné pravidlá realizovaných hier a športových činností (priebeh, bezpečnosť, výber športového náčinia v súlade s určeným účelom.	Význam a základy fair-play (športová etika), kooperácia a špecifiká komunikácie v pohybových a športových činnostiach.	Základy olympizmu – symboly, motto a základné pojmy, slovenský olympizmus.
Komponent 5: OCHRANA A BEZPEČNOSŤ ŽIVOTA A ZDRAVIA OBYVATEĽSTVA				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		<i>Identifikovať základné život ohrozujúce stavy.</i> <i>Pozorovať ukážky poskytovania prvej pomoci pri základných život ohrozujúcich stavoch.</i> <i>Identifikovať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život obyvateľstva.</i> <i>Vlastnými slovami opísať dve situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život obyvateľstva.</i> <i>Poznať tiesňovú linku 112 (zjednotené celoeurópske tiesňové telefónne číslo).</i> <i>Poznať ďalšie tiesňové linky (158, 155, 150).</i> <i>Poznať základné pravidlá cestnej premávky.</i> <i>Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre chodcov.</i> <i>Identifikovať osoby v škole, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v škole.</i> <i>Vymenovať osoby v škole, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v škole.</i>	<i>Vlastnými slovami pomenovať život ohrozujúce stavy.</i> <i>Poznať základné postupy poskytovania prvej pomoci.</i> <i>Opísať jeden veku primeraný postup poskytnutia prvej pomoci.</i> <i>Identifikovať dôvody použitia tiesňovej linky 112.</i> <i>Identifikovať dôvody použitia ďalších tiesňových liniek (158, 155, 150).</i> <i>Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre cyklistov.</i> <i>Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov.</i> <i>Identifikovať osoby, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v mimoškolskom prostredí.</i> <i>Vymenovať osoby, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v mimoškolskom prostredí.</i>	<i>Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni</i> <i>Predviesť jeden veku primeraný postup poskytnutia prvej pomoci v skupine.</i> <i>Rozpoznať a oznámiť situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život obyvateľstva</i> <i>Vlastnými slovami opísať 1 dôvod na použitie vybratej tiesňovej linky.</i> <i>Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov</i> <i>Zúčastniť sa cvičenia pravidiel cestnej premávky na dopravnom ihrisku.</i> <i>Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre cyklistov.</i> <i>Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života</i> <i>Uviest' príklady ohrozenia zdravia alebo života v školskom alebo v mimoškolskom</i>

		<i>Poznať jednotlivé profesie záchranných zložiek (hasiči, policajti, záchranári).</i>	<i>Opísať jednotlivé profesie záchranných zložiek (hasiči, policajti, záchranári).</i>	<i>prostredí, v ktorých je potrebné použiť číslo zjednotenej tiesňovej linky (112).</i>
Obsahový štandard		- Kolektívne aktivity (organizované prechádzky v okolí školy, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti), - význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, - prvá pomoc pri drobných poraneniach (odrenina, uštipnutie hmyzom).	- Kolektívne aktivity (organizované prechádzky v rámci mesta, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti), - význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, poznanie svojich schopností, - simulácia ohrozujúcej situácie v prostredí triedy a nácvik privolania pomoci (požiar), - základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách (povodeň), - prvá pomoc pri drobných poraneniach (uštipnutie hadom).	- Kolektívne aktivity (organizované prechádzky na určené miesta, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti), - význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, sebaochrana, rešpekt, sebaúcta, - základné pravidlá cestnej premávky, - simulácia ohrozujúcej situácie v prostredí triedy a nácvik privolania pomoci (autonehoda), - základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách (zemetrasenie), - prvá pomoc pri drobných poraneniach (úpal, popálenina).

7.2 Realizácia tretej vyučovacej hodiny predmetu telesná a športová výchova (TSV)

Podľa dodatku k štátnemu vzdelávaciemu programu pre základné školy so zapracovaním do školského vzdelávacieho programu.

Vo všetkých ročníkoch 1. stupňa bude tretia hodina TSV nahradená aktívnym pohybom žiakov (cvičenia a pohybové aktivity v prírode, korčuľovanie, plávanie, lyžovanie, kolobežkovanie, súťaživé pohybové hry,...) nasledovne:

1. ročník

	Pohybová aktivita	termín	Počet vyuč. hod.
1.	Charitatívny beh	september 2026	2 hodiny
2.	Športová olympiáda žiakov, rodičov a učiteľov	máj 2027	2 hodiny
3.	Deň Zeme	apríl 2027	4 hodiny
4.	Korčuliarsky kurz vrátane presunov pešo na zimný štadión	apríl – máj 2027	10 hodín
5.	ŠVP – popoludňajšie športové aktivity		8 hodín
6.	Didaktické hry v prírode	jún 2027	4 hodiny
7.	Mini štvorboj – ročníkový športový blok	máj – jún 2027	3 hodiny
8.	Turistická vychádzka do blízkeho okolia	jún 2027 máj – jún 2027	4 hodiny
	spolu		37 hodín

2. ročník

	Pohybová aktivita	termín	Počet vyuč. hod.
1.	Charitatívny beh	september 2026	2 hodiny
2.	Športová olympiáda žiakov, rodičov a učiteľov	máj 2027	2 hodiny
3.	Deň Zeme	apríl 2027	4 hodiny
4.	ŠVP – popoludňajšie športové aktivity	máj – jún 2027	8 hodín
5.	Lyžiarsky výcvik	január – február 2027	10 hodín
6.	Didaktické hry v prírode	jún 2027	4 hodiny
7.	Atletický štvorboj	máj – jún 2027	3 hodiny
8.	Turistická vychádzka do blízkeho okolia	jún 2027	4 hodiny
	spolu		37 hodín

3. ročník

	Pohybová aktivita	termín	Počet vyuč. hod.
1.	Charitatívny beh	september 2026	2 hodiny
2.	Športová olympiáda žiakov, rodičov a učiteľov	máj 2027	2 hodiny
3.	Deň Zeme	apríl 2027	4 hodiny
4.	Telesná na korčuľoch korčuľovanie na ľadovej ploche v meste	január – február 2027	3 hodiny
5.	Plavecký výcvik	marec 2027	10 hodín
6.	Turistická vychádzka do blízkeho okolia	apríl 2027	4 hodiny
8.	Dopravné ihrisko + cesta tam a späť	jún 2027	3 hodiny
9.	Didaktické hry v prírode	jún 2027	4 hodiny
10.	Atletický štvorboj	máj 2027	4 hodiny
	spolu		36 hodín

7.3 Didaktické hry

Ročník	Obsah	Cieľ	Časová dotácia
1.	Aktívne cvičiť pre dosiahnutie zlepšenia svojho výkonu.	Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu	5 hodín
	Roztriediť zdravé a nezdravé potraviny.	Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu	
	Poznať jednotlivé profesie záchranných zložiek (hasiči, policajti, záchranári).	Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života	
	Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre chodcov.	Dodržiavať pravidlá cestnej premávky	
	Poskytnúť prvú pomoc pri drobných poraneniach (odrenina, uštipnutie hmyzom).	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	
2.	Prekážková dráha v prírode	Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu	5 hodín
	Jednoducho popísať ako sa stará o svoje zdravie (o hygienu tela, o pravidelný pohyb, aké nosí oblečenie, ako sa stravuje). Vybrať z určitej skupiny potravín 1 zdravú a 1 nezdravú potravinu.	Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu	
	Poznať tiesňovú linku 112 (zjednotené celoeurópske tiesňové telefónne číslo) a ďalšie tiesňové linky (158, 155, 150).	Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života	
	Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre cyklistov.	Dodržiavať pravidlá cestnej premávky	
	Poskytnúť prvú pomoc pri drobných poraneniach (o uštipnutie hadom).	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	
3.	Štafetový beh	Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu	5 hodín
	Vymenovať 3 zdravé a 3 nezdravé potraviny. Opísať 3 zdravé potraviny a 3 nezdravé potraviny.	Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu	
	Vlastnými slovami opísať 1 dôvod na použitie vybratej tiesňovej linky.	Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života	
	Poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.	Dodržiavať pravidlá cestnej premávky	
	Poskytnúť prvú pomoc pri zlomenine.	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	